

KANCELÁŘ VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Doporučení pro obce a města

Obecní daně

(místní poplatky, daň z nemovitostí,
poplatek za komunální odpad)

EDICE DOBRÉ SPRÁVNÍ PRAXE

/ Doporučení pro obce a města

/ Obecní daně

(místní poplatky, daň z nemovitostí,
poplatek za komunální odpad)

OBSAH

1 / Slovo úvodem	6
2 / Obecná část	7
2.1 / Úvod do problematiky místních poplatků	7
2.1.1 / Obec jako veřejnoprávní korporace hospodařící s vlastním majetkem a pečující o zájmy obce a občanů obce	7
2.1.2 / Obecná charakteristika daní a místních poplatků	9
2.1.2.1 / Poplatek jako místní daň – fiskální a regulační funkce místních poplatků	10
2.1.3 / Prameny práva pro oblast místních poplatků	10
2.1.3.1 / Ústavní zakotvení	10
2.1.3.2 / Hmotněprávní úprava	11
2.1.3.3 / Procesněprávní úprava	11
2.2 / Místní poplatky v zákoně o místních poplatcích	12
2.2.1 / Zavedení a podrobnosti výběru poplatku	12
2.2.1.1 / Subjekt poplatku	13
2.2.1.2 / Ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti	14
2.2.1.3 / Objekt (předmět) poplatku	14
2.2.1.4 / Základ poplatku	15
2.2.1.5 / Sazba poplatku	15
2.2.1.6 / Poplatkové období	16
2.2.1.7 / Splatnost poplatku	16
2.2.1.8 / Úlevy a osvobození od poplatku	16
2.2.1.9 / Místní příslušnost k vyměření poplatku	18
2.2.1.10 / Důsledky prodlení s placením místních poplatků	18
2.2.2 / Jednotlivé druhy místních poplatků podle zákona o místních poplatcích	19
2.2.2.1 / Poplatek ze psů	19
2.2.2.2 / Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	22
2.2.2.3 / Poplatek za užívání veřejného prostranství	24
2.2.2.4 / Poplatek ze vstupného	27
2.2.2.5 / Poplatek z ubytovací kapacity	28
2.2.2.6 / Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	30
2.2.2.7 / Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	32
2.2.2.8 / Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	33
2.2.2.9 / Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	35
2.3 / Řízení o poplatcích	36
2.3.1 / Zásady poplatkového řízení	37
2.3.2 / Fáze poplatkového řízení	38
2.3.2.1 / Přípravné řízení	38
2.3.2.2 / Vyměřovací řízení a vymáhací řízení	39

2.3.2.3 / Poznámka k novému daňovému řádu	40
3 / Exkurz k poplatku za komunální odpad dle zákona o odpadech	42
3.1 / Vymezení pojmů v zákoně o odpadech	42
3.2 / Působnost obce při správě poplatku	43
3.3 / Postavení plátce a poplatníka při správě poplatku	43
3.4 / Registrační povinnost	44
3.5 / Rozúčtování poplatku na poplatníky	45
3.6 / Splatnost, úrok z prodlení	45
3.7 / Možnost stanovení osvobození či úlev od poplatku, prominutí poplatku	46
3.8 / Smluvní systém	46
4 / Daň z nemovitostí	47
4.1 / Obecně o dani z nemovitosti	47
4.1.1 / Předmět daně	47
4.1.1.1 / Daň z pozemků	47
4.1.1.2 / Daň ze staveb	48
4.1.2 / Poplatník daně	48
4.1.2.1 / Poplatník daně z pozemků	48
4.1.2.2 / Poplatník daně ze staveb	49
4.1.3 / Osvobození od daně	50
4.1.3.1 / Osvobození od daně z pozemků	50
4.1.3.2 / Osvobození od daně ze staveb	51
4.1.4 / Přiznání k dani z nemovitostí	51
4.1.5 / Splatnost daně z nemovitosti	53
4.2 / Možnosti obcí ovlivnit v jejich samostatné působnosti výši daně z nemovitostí	54
4.2.1 / OZV, kterými se stanoví koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí	54
4.2.1.1 / Jednotlivá zmocňovací ustanovení	55
4.2.1.2 / Povinnosti obce	57
4.2.2 / Obecně závazné vyhlášky o osvobození některých pozemků zemědělského půdního fondu od daně z nemovitostí	57
4.2.3 / Obecně závazné vyhlášky, kterými se zcela nebo částečně osvobozují od daně z nemovitostí na území obce nemovitosti dotčené živelní pohromou	58
5 / Zvláštní část – otázky a odpovědi	60
5.1.1 / Místní poplatek ze psů	60
5.1.2 / Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	62
5.1.3 / Místní poplatek za užívání veřejného prostranství	63
5.1.4 / Místní poplatek ze vstupného	67
5.1.5 / Místní poplatek z ubytovací kapacity	69
5.1.6 / Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (zpoplatnění příjezdové cesty do obce)	70

5.1.7 / Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	70
5.1.8 / Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	71
5.1.9 / Poplatek za komunální odpad dle § 17a zákona o odpadech	79
5.1.10 / Úhrada na základě smlouvy	81
5.1.11 / Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	81
6 / Metodická část	83
6.1 / Pro obce – k dílčím otázkám zavedení a správy místních poplatků	83
6.1.1 / Zavedení poplatků a stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí či osvobození některých pozemků od daně z nemovitostí formou OZV	83
6.1.2 / Stanovení poplatků paušální částkou	86
6.1.3 / Stanovení osvobození a úlev od poplatků v obecně závazné vyhlášce – otázka diskriminačních ustanovení	87
6.1.4 / Vyměření poplatku	90
6.1.5 / Náležitosti platebního výměru	90
6.1.6 / Postup správce poplatku při vymáhání nedoplatku na místním poplatku	92
6.2 / Pro občany	94
6.2.1 / Placení místních poplatků	94
6.2.2 / Prominutí nebo snížení místního poplatku	95
6.2.3 / Odvolání proti platebnímu výměru	96
6.3 / Přílohy	99
6.3.1 / Vzory obecně závazných vyhlášek	99
6.3.1.1 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku ze psů	99
6.3.1.2 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt	102
6.3.1.3 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za užívání veřejného prostranství	105
6.3.1.4 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku ze vstupného	108
6.3.1.5 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku z ubytovací kapacity	111
6.3.1.6 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	113
6.3.1.7 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj	116
6.3.1.8 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za provoz systému komunálního odpadu	118
6.3.1.9 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	121
6.3.1.10 / Vzor obecně závazné vyhlášky obce o poplatku za komunální odpad dle zákona o odpadech	123

6.3.1.11 / Vzory obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí	125
6.3.1.12 / Vzor obecně závazné vyhlášky k osvobození nemovitostí dotčených živelní pohromou od daně z nemovitostí	130
6.3.2 / Vzor výzvy k ohlášení poplatkové povinnosti	133
6.3.3 / Vzor platebního výměru	134
6.3.4 / Vzor dodatečného platebního výměru	135
6.3.5 / Vzor výzvy k doplnění náležitostí odvolání	136
6.3.6 / Vzor výzvy k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě	137
6.3.7 / Vzor výzvy k součinnosti třetích osob	138
7 / Odborná pracovní konference - Místní poplatky v praxi obcí a měst	140
7.1 / Druhy a stanovování místních poplatků (I. blok konference)	140
7.1.1 / Přednášející a témata jejich vystoupení	140
7.1.2 / Diskuse	141
7.1.2.1 / Poplatek ze psů	141
7.1.2.2 / Poplatek za užívání veřejného prostranství	142
7.1.2.3 / Poplatek ze vstupného	142
7.1.2.4 / Poplatek z ubytovací kapacity	142
7.1.2.5 / Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	143
7.1.2.6 / Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	143
7.2 / Poplatek za komunální odpad podle zákona o odpadech (II. blok konference)	144
7.2.1 / Přednášející a témata jejich vystoupení	144
7.2.2 / Diskuse	145
7.3 / Řízení o poplatcích, vymáhání (III. blok konference)	146
7.3.1 / Přednášející a témata jejich vystoupení	146
7.3.2 / Diskuse	147
/ Seznam použitých zkratk	149
/ Seznam právních předpisů	149
/ Judikatura	152
/ Seznam některých nálezů a usnesení Ústavního soudu	152
/ Seznam některých rozhodnutí Nejvyššího správního soudu	153
/ Seznam některých rozhodnutí Nejvyššího soudu	155
/ Seznam některých rozhodnutí Krajských soudů	156
/ Odkazy na kontakty	157
/ Poznámky	158

1 / SLOVO ÚVODEM

Toto doporučení vzniklo za vzájemné spolupráce veřejného ochránce práv s dotčenými ústředními orgány státní správy - Ministerstvem vnitra, Ministerstvem financí a Ministerstvem životního prostředí.

Cílem bylo vytvořit praktický a použitelný návod pro obce a města *při stanovování, případně také vybírání a vymáhání takzvaných obecních daní ve smyslu místních poplatků, daně z nemovitostí a poplatku za komunální odpad dle zákona o odpadech.*

Obsahem doporučení je shrnutí současných nástrojů státní správy a samosprávy, které mohou sloužit uvedenému cíli, včetně konkrétních případů dobré praxe. Doporučení obsahuje také informace, které mohou pomoci obyvatelům obcí pro uplatnění jejich práv.

Obce plní řadu úkolů v samostatné i přenesené působnosti, mezi které mimo jiné patří tvorba obecně závazných vyhlášek, stanovování místních poplatků, souvisejících poplatků a daní, ale také postupy v řízení o poplatcích a při jejich vymáhání. Plnění těchto úkolů samozřejmě ovlivňuje řada faktorů nezávislých na vůli obcí, jako je míra právní regulace, místní podmínky, rozdělení kompetencí mezi státem a obcemi, podpora dotčených ministerstev i jejich schopnost dohodnout se na společném výkladu sporných otázek praxe, finanční zajištění obcí a v neposlední řadě vývoj judikatury. Role obcí je nezastupitelná a nanejvýše odpovědná vůči obyvatelům obcí.

Doporučení proto zčásti využívá metody přílehlavých otázek s následným návodem, jak je možné postupovat. Neklade si za cíl odpovědět na všechny otázky související s agendou místních poplatků, ale zaměřuje se především na ty, které jsou v praxi aktuálně diskutovány a řešeny a obce na ně žádají odpovědi.

Pracovní skupina, která vznikla při Ministerstvu vnitra, odboru dozoru a kontroly veřejné správy, v roce 2009 je složena z pracovníků Ministerstva vnitra, Ministerstva financí, Ministerstva životního prostředí a Kanceláře veřejného ochránce práv. Cílem je pomáhat řešit konkrétní problémy praxe, předcházet jim a koordinovat uplatnění pravomocí zúčastněných, dále podílet se na výsledném řešení, vzájemně si vyměňovat zkušenosti a nezižkat se odpovědnosti.

V průběhu prvního roku existence doporučení pracovní skupina předpokládá, že na základě jeho využití je bude možné doplnit o další okruh otázek, návodů a příkladů dobré praxe. Tvůrci věří, že bude k užtku představitelům místní správy i obyvatelům obcí. Reakce z praxe poskytnou tvůrcům cennou zpětnou vazbu o tom, zda a jak se podařilo problémy, s nimiž se obce potýkají, dobře popsat a nabídnout v praxi upotřebitelná řešení.

Doporučení vzniklo jako v pořadí druhý materiál v rámci Edice dobré správní praxe, která je společným projektem Ministerstva vnitra a Kanceláře veřejného ochránce práv. Edice si klade za cíl posílení dobré správní praxe pomocí zpracování praktických návodů pro obce a města k různým tématům a k řešení nejčastějších problémů při výkonu veřejné správy, které se dotýkají různých oblastí práva a spadají do působnosti vícero ústředních orgánů státní správy. V následujícím období je možno čekat další díly této edice.

2 / OBECNÁ ČÁST

2.1 / ÚVOD DO PROBLEMATIKY MÍSTNÍCH POPLATKŮ

2.1.1 / Obec jako veřejnoprávní korporace hospodařící s vlastním majetkem a pečující o zájmy obce a občanů obce

Česká republika se člení na **obce** jako základní územní samosprávné celky a **kraje** jako vyšší územní samosprávné celky.

Postavení obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), kde je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Postavení krajů vymezuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a právní úprava hlavního města Prahy je obsažena v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů. Pro zjednodušení bude nadále v textu pojednáváno pouze o obcích s tím, že analogicky platí obdobně i pro vyšší územní samosprávné celky.

V Ústavě ČR je obec definována jako územní společenství občanů mající **právo na samosprávu**. Definice obce je pak dále rozvedena v zákoně o obcích, který v úvodních ustanoveních říká, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. **Obec je veřejnoprávní korporací**, která má vlastní majetek, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.

Veřejnoprávní základ obce se tak projeví mj. v oblasti dispozic s obecním majetkem, pro které zákon o obcích stanoví oproti ostatním (soukromoprávním) vlastníkům určité specifické povinnosti a určitá omezení, jejichž společným cílem je ochrana majetku obce a transparentnost hospodaření s ním. Obec musí hospodařit účelně a chránit svůj majetek dle zásady dobrého hospodáře.

Mezi další povinnosti obce náleží péče o všestranný rozvoj jejího území a péče o potřeby jejích občanů; při plnění svých úkolů obec chrání též **veřejný zájem**. Co se rozumí plněním chránícím veřejným zájem? Zjednodušeně lze odpovědět, že se jedná o vše, co vede k všeobecnému dobru a společenskému blahobytu, že se jedná o takové řízení a jednání, které podporuje rozvoj společnosti a řešení jejích reálných problémů.

Jak již bylo řečeno, každý územní samosprávný celek má Ústavou ČR garantováno právo na samosprávu (hlava první: čl. 8, hlava sedmá: čl. 99 - 105). **Pojem samospráva** však není jen právním pojmem, ale také pojmem sociálně kulturním a problémem politickým. Známa je zásada, že svobodná obec je základem svobodného státu¹.

Vedle státní správy tak tvoří samospráva druhou nejdůležitější větev veřejné správy.

1 František Ladislav Rieger – uvozovací patent k prozatímnímu obecnímu zákonu č. 170/1949 ř. z.

Veřejná správa je institut sloužící občanům k realizaci jejich práva na správu věcí veřejných. Každá obec tak vykonává jak státem přenesenou státní správu, tak správu svých vlastních záležitostí – samosprávu. Podstatným rozdílem mezi státní správou a samosprávou, jakožto způsoby řízení určitých celků, je míra autonomie tohoto způsobu řízení. V přenesené působnosti je obec pouhým vykonavatelem státní moci a napomáhá jejímu jednotnému uplatňování, zatímco rozhodováním a vůbec činnostmi v působnosti samostatné obec naplňuje své ústavně zaručené právo na samosprávu jako právo předstátní.²

V samostatné působnosti nadto platí princip **minimalizace zásahů státu do činnosti územní samosprávy**, podle kterého lze do samosprávné činnosti obcí zasahovat jen, vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. Jinými slovy znamená samospráva „spravuje se sama“ a k tomu, aby mohla být efektivní a skutečnou, musí být její právní a správní možnosti podepřeny také vlastními finančními prostředky.

Předpokladem řádného fungování územní samosprávy je jistá míra ekonomické autonomie, která je dána právě možností obcí vlastnit majetek, spravovat jej a dále s ním co nejlépe hospodařit. K řádnému hospodaření je nezbytný finanční plán neboli rozpočet obce, do jehož příjmů se zahrnují mj. výnosy z **místních daní a poplatků**.

Základními znaky každé obce tedy jsou:

- / vlastní území (územní základ obce)
- / vlastní obyvatelstvo (personální základ obce)
- / soustava orgánů, jimiž jedná a uskutečňuje svou vůli
- / právní subjektivita (vystupování v právních vztazích svým jménem) a právotvorba (vydávání právních předpisů, právní základ obce)
- / vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce)

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Jedná se zejména o záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102 zákona o obcích, s výjimkou vydávání nařízení obce.

Příkladem lze uvést:

- / hospodaření obce, nabytí, zcizení a zatěžování majetku obce, poskytování a přijímání půjček, vydávání komunálních dluhopisů
- / program rozvoje územního obvodu obce
- / rozpočet obce
- / přezkoumání hospodaření
- / trvalé a dočasné peněžní fondy obce
- / právnické osoby obce a organizační složky obce, účast obce v právnických osobách
- / **vydávání obecně závazných vyhlášek**
- / místní referendum

² srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. ledna 2005, č. j. 1 Afs 1/2004-58

- / osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a dalších orgánů obce, organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu
- / ukládání pokut za správní delikty v samostatné působnosti
- / péče v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytvoření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb občanů obce (bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, doprava a spoje, informovanost, výchova, vzdělání, kulturní rozvoj, ochrana veřejného pořádku, zeleně a další)
- / **místní poplatky**
- / atd.

Slovy Ústavního soudu lze tedy shrnout, že do sféry samostatné působnosti obce regulovatelné obecně závaznými vyhláškami ve smyslu ústavním pořádkem garantované územní samosprávy spadají **záležitosti, které jsou převážně místního nebo regionálního dopadu a jejichž úprava je v zájmu obce a jejích občanů**: nepochybně například zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, ochrana životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně, užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti (srov. ustanovení § 10 zákona o obcích), územní rozvoj obce. Vedle těchto územní samosprávě bytostně vlastních oblastí může zvláštní zákon označit další oblasti, které spadají do samostatné působnosti obce a v nichž může obec realizovat svou normotvornou pravomoc [§ 10 písm. d) zákona o obcích]. Do této kategorie spadá i záležitost místních (obecních) daní a poplatků, neboť s ohledem na ustanovení čl. 11 odst. 5 Listiny potřebuje obec k tomu, aby mohla ukládat daň či poplatek, výslovně zákonné zmocnění.³

Současně je třeba zdůraznit, že ačkoliv problematika místních poplatků je bezsporně vlastní záležitostí obcí, do samostatné působnosti spadá výlučně pouze jejich zavedení a úprava dalších podrobností jako je stanovení konkrétní sazby poplatku, úprava ohlašovací povinnosti ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, stanovení splatnosti, zavedení úlevy a případného osvobození od poplatků, tj. stanovení všech nezbytných podrobností důležitých k jejich samotnému výběru, avšak následná jejich správa spadá již do působnosti přenesené.

2.1.2 / Obecná charakteristika daní a místních poplatků

Otázku, co je to daň, si obvykle neklademe, protože tento pojem každý běžně pozná. Tento finančně právní institut vznikl se státem, souběžně se s ním vyvíjel a přizpůsoboval se jeho potřebám. Z právního hlediska jsou daně a poplatky platebními povinnostmi, které stát stanoví zákonem a jejichž hlavním účelem je získání příjmů pro úhradu celospolečenských potřeb, tj. příjmů do veřejného rozpočtu.

Stát je při vybírání daní a poplatků zastoupen finančními orgány, které jsou pak oprávněny požadovat peněžní plnění od vymezených daňových a poplatkových subjektů. Realizováním těchto veřejnoprávních fiskálních vztahů však nevzniká těmto subjektům konkrétní nárok na určitou ekvivalentní protihodnotu plnění. Stejně tak postavení státu a daňového subjektu není postavením rovnoprávním, jako je tomu v soukromoprávních vztazích. Veřejnoprávní vztahy jsou charakteristické vztahem nadřízenosti státu vůči občanům a jiným právním subjektům a platí zde presumpce správnosti vydaných právních aktů. Z uvedeného tak lze daň vymezit jako povinnou, zákonem stanovenou platbu, vybíranou státem, obcemi nebo jinými

3 viz náleze Ústavního soudu ze dne 22. května 2007 sp. zn. Pl. ÚS 30/06 (publikovaný pod č. 190/2007 Sb. a č. 87 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 45)

veřejnoprávními subjekty na úhradu veřejných potřeb, a to v předem určené výši a s předem určeným termínem splatnosti.

2.1.2.1 / Poplatek jako místní daň – fiskální a regulační funkce místních poplatků

Místní poplatky, na rozdíl od poplatků správních, soudních aj., v sobě obsahují základní prvky daňového právního vztahu, a jsou proto většinou charakterizovány bez ohledu na uživa- ní pojem „poplatek“ jako daně.

Místní (obecní, lokální) daně (poplatky) musí také splňovat určitá kritéria. Na prvním mís- tě platí, že jejich výnos připadá obci. Obec je rovněž tím subjektem, který stanoví výši daňové sazby, rozhoduje o daňovém základu a daň (poplatek) sama spravuje. Poplatek je stejně jako daň nenávratným veřejným příjmem, sloužícím k realizaci obecních a veřejných potřeb, je peri- odickou neekvivalentní platbou, neboť za něj není poskytována žádná přímá protihodnota.

Asi nejdůležitější funkcí místních poplatků je funkce fiskální, tedy snaha o zvýšení obje- mu příjmů obecního rozpočtu. Zanedbatelný však není pro obce ani regulační přínos místních poplatků, např. z hlediska nežádoucího rozšiřování stánkového prodeje, chovu psů v určitých lokalitách či bytech, omezení provozu motorových vozidel v některých částech obcí či omeze- ní společensky škodlivého provozování výherních hracích přístrojů (dále též „VHP“).

Různé poplatky tak mají regulační a fiskální funkci v různé míře. O převážně regulační funkci lze hovořit u poplatku ze psů, za užívání veřejného prostranství, u poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst a u poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. Fiskální funkce převažuje u poplatků za lázeňský nebo rekreační pobyt, ze vstupného, z bytovací kapacity a zejména u poplatků za provoz systému shromažďová- ní, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, jejichž smyslem je pokrytí části prostředků, které v dané oblasti obec vynaložila.

Obec by však měla současně mít na paměti také další hlediska spojená se zavedením místních poplatků, zejména zda má dostatečné personální a finanční zajištění (zejména malé obce) pro výkon správy místních poplatků (*srov. kap. 2.1.3.3. Procesněprávní úprava*).

2.1.3 / Prameny práva pro oblast místních poplatků

Základem pro zavedení poplatkové povinnosti jsou jak zákonné, tak ústavní principy a ustanovení. Jinými slovy k tomu, aby obce mohly ukládat občanům v obecně závazných vyhláškách povinnost platit místní poplatek, je třeba opory v právním řádu. Zjednodušeně hovoříme o pramenech práva, jakožto o státem uznaném zdroji platného, závazného a vynu- titelného práva.

2.1.3.1 / Ústavní zakotvení

Ekonomická samostatnost obcí je **zaručena** článkem 101 odst. 3 Ústavy, dle kterého jsou *územní samosprávné celky veřejnoprávními korporacemi, jež mohou mít vlastní maje- tek a hospodaří podle vlastního rozpočtu, ale zároveň také omezena*, a to článkem 11 odst. 5

Listiny základních práv a svobod (dále též „Listiny“ nebo „LZPS“), podle něhož lze *daně a poplatky ukládat jen na základě zákona*.

Oprávnění obce vydávat obecně závazné vyhlášky vyplývá z čl. 104 odst. 3 Ústavy, dle kterého může zastupitelstvo v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky. Při vydávání obecně závazné vyhlášky musí obec dodržet meze své samostatné působnosti, nemůže upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě nebo jsou již upraveny právními předpisy práva veřejného či soukromého.⁴

K velkému přerodu v dosavadním přístupu k ukládání povinností formou obecně závazných vyhlášek obcí došlo nálezem Ústavního soudu ze dne 11. prosince 2007 sp. zn. Pl. ÚS 45/06 a sp. zn. Pl. ÚS 35/06 ze dne 22. dubna 2008. Do té doby totiž platilo téměř neotřesitelné pravidlo, podle kterého potřebovaly obce k vydání OZV speciální zákonné zmocnění. Nyní však dle Ústavního soudu platí, že ústavní limity pro vydávání obecně závazných vyhlášek obcí v jejich samostatné působnosti jsou určeny přímo článkem 104 odst. 3 Ústavy ČR, což napříště znamená, že obce jsou tímto článkem dostatečně zmocněny k ukládání povinností a nepotřebují již, jako tomu bylo do té doby, další výslovné zákonné zmocnění. Výjimkou zůstala možnost ukládání daní a poplatků, a to vzhledem k citovanému článku 11 odst. 5 LZPS a dále pak skutečnost, že obec nemůže upravovat obecně závaznými vyhláškami oblasti, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě. Vždy proto musí jednoznačně identifikovat předmět a cíl regulace v obecně závazné vyhlášce tak, aby se upravovaná oblast nepřekrývala s již upravenou oblastí na úrovni zákona.

2.1.3.2 / Hmotněprávní úprava

Zákonem, jenž obcím umožňuje získávat vlastní finanční prostředky plynoucí do jejich rozpočtů a dle svého uvážení ovlivňovat v zákonných mezích jejich výši, je zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o místních poplatcích“ nebo „ZMP“). Pouze na jeho základě a v jeho mezích mohou obce vydávat obecně závazné vyhlášky, kterými zavedou na svém území místní poplatky, stanoví jejich výši a upraví další podrobnosti jejich vybírání. Přestože místní poplatky tvoří pouze malou část příjmů obecních rozpočtů, obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích patří k nejčastěji vydávaným právním předpisům obcí.

Uvedené zmocnění je obsaženo v ustanovení § 14 odst. 2 ZMP. Podle tohoto ustanovení obec zavede poplatky obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků a u poplatku za užívání veřejného prostranství určí místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství.

2.1.3.3 / Procesněprávní úprava

Samotný zákon o místních poplatcích stanoví některé podrobnosti týkající se správy místních poplatků, u ostatních postupů při řízení o poplatcích se však subsidiárně použije zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“).

⁴ srov. nález Ústavního soudu ze dne 20. října 2004, sp. zn. Pl. ÚS 17/02 (publikovaný pod č. 583/2004 Sb. a č. 150 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 35)

Dle § 14 odst. 3 ZMP vykonává řízení o poplatcích obecní úřad. Tento orgán je oprávněn provádět celé poplatkové řízení, kterým se rozumí povinnost činit veškerá opatření potřebná ke správnému a úplnému zajištění, stanovení a splnění poplatkových povinností, zejména vyhledávat poplatkové subjekty, poplatky vyměřit, vybrat, vyúčtovat, vymáhat nebo kontrolovat, a je rovněž příslušným orgánem k prominutí či snížení poplatku na individuální žádost poplatníka.

Výkon správy je přitom prováděn v přenesené působnosti (dle § 15 ZMP je působnost stanovená obecnímu úřadu podle tohoto zákona výkonem působnosti přenesené), ve které má orgán obce povinnost zajistit soulad svého jednání se všemi zásadami daňového řízení uvedenými v ustanovení § 2 zákona o správě daní a poplatků, zejména se zásadou mlčenlivosti a neveřejnosti.

2.2 / MÍSTNÍ POPLATKY V ZÁKONĚ O MÍSTNÍCH POPLATCÍCH

2.2.1 / Zavedení a podrobnosti výběru poplatku

Zákonným základem pro zavedení místních poplatků je tedy ZMP, který v § 1 obsahuje **taxativní výčet místních poplatků**, které pak v § 2 až 10c dále podrobně specifikuje, zejména vymezuje poplatníka, případně plátce, předmět a sazbu poplatku, případně osvobození od poplatku ze zákona. Následující § 11 až 16 zahrnují obecná ustanovení, upravují náležitosti obecně závazné vyhlášky, sankci za nesplnění poplatkové povinnosti, lhůty pro vyměření poplatku, prominutí poplatku a jeho příslušenství. V § 14 odst. 3 obsahuje ZMP ustanovení o správci poplatku, když stanoví, že řízení o poplatcích vykonává obecní úřad, přičemž podle § 15 je působnost stanovená obecnímu úřadu výkonem přenesené působnosti.

S účinností od 1. ledna 1991 poskytl ZMP možnost zavedení místních poplatků taxativně určených, což znamená, že **žádné jiné poplatky než v tomto zákoně uvedené nelze vybírat** (např. za hlášení místním rozhlasem, za odvoz tuhého komunálního odpadu, poplatek za kabelovou televizi, za pronájem hrobového místa nebo za pronájem obecního sálu).

Úprava zákona o místních poplatcích zaznamenala určitý vývoj. V původním znění účinném od 1. ledna 1991 byl v zákoně upraven také dislokační poplatek (§ 8) s účinností do 31. prosince 1992, poplatek z reklamních zařízení (§ 5) a poplatek z prodeje alkoholických nápojů a tabákových výrobků (§ 9), oba s účinností do 30. června 1994.

Postupně nově upravena byla naopak možnost zavedení poplatku za provozovaný VHP (§ 10a) s účinností od 1. ledna 1998, poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (§ 10b) a poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace (§ 10c) oba s účinností od 1. ledna 2002.

Z hlediska tvorby obecně závazné vyhlášky k zavedení místních poplatků je nejdůležitější ustanovení § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích upravující **podstatné náležitosti obecně závazné vyhlášky**. Těmito náležitostmi jsou konkrétní **sazba** poplatku, **obsah ohlašovací povinnosti** ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, **splatnost** poplatku, stanovení **úlevy** a případného **osvobození** a pro účely poplatku za užívání veřejného prostranství **určení**

míst, která v obci podléhají místnímu poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství. Obdobné určení poplatkem dotčených míst je třeba učinit také u poplatku za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou, i když zákon o místních poplatcích se o tomto způsobu určení nezmiňuje.

Obsahem úpravy zákona o místních poplatcích k jednotlivým místním poplatkům je **předmět** poplatku, **určení poplatníka** (případně **plátce**) poplatku, stanovení **sazby** poplatku včetně případné paušální částky pro možnost jejího využití a stanovení splatnosti poplatku. Tyto náležitosti jsou v obecně závazné vyhlášce k zavedení všech místních poplatků podstatné a nezbytné. Další specifické náležitosti obsahují ustanovení k jednotlivým poplatkům.

Z hlediska Ministerstva vnitra jako dozorového orgánu nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek je žádoucí určení náležitostí daných zákonem o místních poplatcích bez toho, že by se obce snažily o úpravu jinou. Mimo tato určení k jednotlivým poplatkům stanoví obecně závazná vyhláška také ohlašovací povinnost. V případě místních poplatků je ohlašovací povinnost obdobou registrační povinnosti daňového subjektu podle § 33 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků, z čehož by měl obsah ohlašovací povinnosti stanovené v obecně závazné vyhlášce vycházet. V rámci ohlašovací povinnosti by měl poplatník ohlásit plné jméno nebo název, bydliště, místo podnikání nebo sídlo, rodné číslo, identifikační číslo. Jde-li o právnickou osobu nebo fyzickou osobu, která je podnikatelským subjektem, též čísla účtů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti. V rámci ohlašovací povinnosti dále povinné subjekty sdělí veškeré skutečnosti mající vliv na výši jejich poplatkových povinností. Objevuje se však řada dalších povinností, které obce v obecně závazné vyhlášce v rámci ohlašovací povinnosti vyžadují. Lze je označit jako nadbytečné a jejich vyžadování může v některých případech znamenat přímo rozpor se zákonem.

2.2.1.1 / Subjekt poplatku

Přímým subjektem poplatku neboli poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která je podle právního předpisu povinna poplatek platit, tj. její příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo poplatku podrobeny.

Poplatníky dle ZMP jsou:

- / fyzické a právnické osoby – držitelé psů
- / fyzické osoby na rekreačním nebo lázeňském pobytu
- / fyzické a právnické osoby užívající veřejné prostranství zvláštním způsobem
- / fyzické a právnické osoby pořádající kulturní, sportovní, prodejní a reklamní akce, na které vybírají vstupné
- / fyzické a právnické osoby – ubytovatelé – z využití ubytovací kapacity
- / fyzické a právnické osoby za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
- / české právnické osoby – provozovatelé výherních hracích přístrojů
- / fyzické osoby s trvalým pobytem v obci nebo vlastníci v obci stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- / fyzické a právnické osoby – vlastníci (včetně solidárních subjektů) stavebního pozem-

ku za jeho zhodnocení možností připojení na vybudovanou vymezenou infrastrukturu v obci

V případě poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt neodvádí poplatník poplatek přímo, ale zákon jeho výběr, správu a vypořádání ukládá jiné osobě – plátcí. Ten pod svou majetkovou odpovědností odvádí správci daně poplatek vybraný od poplatníků a za tento poplatek ze zákona ručí.

Plátcem a současně ručitelem dle ZMP tak jsou:

/ Fyzické nebo právnické osoby - ubytovatelé, kteří jsou povinni uveřejnit poplatek (§ 3 ZMP) ve stanovené výši pro obec vybrat od poplatníků – fyzických osob, které přechodně za úplatu pobývají v lázeňských místech či v místech soustředěného turistického ruchu.

2.2.1.2 / Ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti

Ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti je v OZV obcí často upraveno plnění ohlašovací povinnosti. Výjimku zčásti tvoří místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, kdy má obec v rámci vyhledávání daňových subjektů s trvalým pobytem v obci možnost využít údajů z evidence obyvatel nebo v případě staveb určených k individuální rekreaci z katastru nemovitostí.

Nežádka se v OZV vyskytují ustanovení, která na splnění ohlašovací povinnosti vážou zánik poplatkové povinnosti. Tím se však obce dopouštějí rozšíření poplatkové povinnosti nad rámec zákona, neboť zákon o místních poplatcích sám určuje vznik a zánik poplatkové povinnosti. Také podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 30/06: „*Navázání zániku poplatkové povinnosti na splnění ohlašovací povinnosti jde nad rámec zákona, resp. ocitá se v rozporu se zákonem (s § 14 odst. 2 ve spojení s § 2 zákona o místních poplatcích) a příslušnými ustanoveními ústavního pořádku (čl. 2 odst. 3 a čl. 4 odst. 1 Listiny, čl. 2 odst. 4, čl. 104 odst. 3 Ústavy).*“

2.2.1.3 / Objekt (předmět) poplatku

Objektem poplatku je předmět zpoplatnění (zdanění), podle kterého se většinou určuje i název příslušného poplatku či daně. Jeho vymezení je předpokladem pro stanovení poplatkového (daňového) základu, ze kterého se poplatek či daň vyměřuje. U místních poplatků tak předmět poplatku představuje souhrn skutečností, na které právní předpis váže poplatkovou povinnost.

Předmětem dle ZMP je:

- / pes či psi starší 3 měsíců*
- / přechodný pobyt za úplatu z důvodu léčení nebo rekreace ve vybraných místech*
- / zvláštní užívání veřejného prostranství*
- / vybrané vstupné na akce vymezené zákonem*
- / využitá lůžková kapacita*
- / povolení za vjezd do vybraných míst*
- / provozovaný výherní hrací přístroj*
- / náklady provozu systému nakládání s komunálním odpadem*

/ *zhodnocení stavebního pozemku vytvořením možnosti připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace, kterou na své náklady vybuodovala obec.*

2.2.1.4 / Základ poplatku

Konkrétní výše poplatku se vyměřuje z jeho základu, který je stanovován (určován) buď konkrétními hospodářskými, nebo individuálními skutečnostmi (držení psa, zvláštní užití veřejného prostranství, využitá ubytovací kapacita, zhodnocení stavebního pozemku atd.). Základem je tak konkrétní měřitelná či spočitatelná jednotka, která se poté násobí stanovenou sazbou poplatku.

2.2.1.5 / Sazba poplatku

Obecně představuje daňová sazba podíl daně, který připadá na daňovou jednotku. Může být pevná, pohyblivá, lineární, proporcionální, progresivní či regresivní. U místních poplatků jde vždy o **pevné sazby**, které musí být v OZV vyjádřeny

- / nominální částkou za poplatkovou jednotku, popř.
- / procentem z poplatkové jednotky (u poplatku ze vstupného).

Obce se musí při stanovení sazby poplatků pohybovat v mezích určených ZMP, který vymezuje horní hranici sazby poplatku nebo určuje rozmezí, v němž se obec může při stanovení sazby poplatku pohybovat.

U vybraných druhů poplatků umožňuje ZMP stanovit poplatek také **paušální částkou**. Paušalizace poplatku znamená, že místo pevné sazby poplatku je možné stanovit poplatek paušální částkou za jednorázovou akci nebo za vymezené časové období (týden, měsíc, rok). ZMP umožňuje buď jednostranné stanovení paušálu (např. u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, u poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství) nebo stanovení paušálního poplatku po dohodě s poplatníkem (např. u poplatků ze vstupného, z ubytovací kapacity, za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města). Tam, kde ZMP neumožňuje stanovit paušální poplatek, obec nemohou jít nad rámec své působnosti a určit si v OZV tento způsob zpoplatnění (*více viz 6. Metodická část, kap. 6.1.2. Stanovení poplatků paušální částkou*)

Limitace výše sazeb jednotlivých poplatků dle ZMP:

- / Poplatek ze psů – *horní hranicí* – až 1 500 Kč za psa/ snížená sazba 200 Kč za psa a kalendářní rok (popř. až 50% ze sazby za druhého a dalšího psa, tj. až 2250 Kč / snížená sazba 300 Kč)
- / Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt – *horní hranicí* - až 15 Kč/osoba/den, nebo může obec stanovit poplatek týdenní, měsíční či roční *paušální částkou*
- / Poplatek za užívání veřejného prostranství – *horní hranicí* – až 10 Kč za každý započatý 1 m² a každý započatý den, popř. až desetinásobek, nebo týdenní, měsíční, roční *paušální částkou*
- / Poplatek ze vstupného – *horní hranicí* - až 20% z úhrnné částky vybraného vstupného nebo po dohodě s poplatníkem *paušální částkou*
- / Poplatek z ubytovací kapacity – *horní hranicí* – až 4 Kč (od 1. 1. 2010 až 6 Kč) za každé využití lůžko a den, nebo po dohodě s poplatníkem roční *paušální částkou*

- / Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst – *horní hranicí* – až 20 Kč za den, nebo po dohodě s poplatníkem *paušální částkou*
- / Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj – *rozmezím* – od 1 000 Kč do 5 000 Kč za tři měsíce za každý výherní hrací přístroj
- / Poplatek za provoz systému komunálních odpadů – *horní hranicí* – dvousložková sazba – každá až 250 Kč/osobu/rok
- / Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace – *horní hranicí* – maximálně rozdíl ceny stavebního pozemku bez a s možností připojení stanovený na 1 m².

2.2.1.6 / Poplatkové období

Poplatkovým obdobím se rozumí doba, za kterou se příslušný místní poplatek platí. ZMP toto období stanoví *u poplatku ze psů* – kalendářní rok, *poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj* – 3 po sobě jdoucí měsíce, *poplatek za provoz systému komunálních odpadů* – kalendářní rok.

V ostatních případech je poplatkovým obdobím doba trvání zpoplatňované skutečnosti (např. *poplatek za užívání veřejného prostranství*).

2.2.1.7 / Splatnost poplatku

Splatnost označuje datum nebo čas, do kterého je poplatník/plátce povinen uhradit svůj peněžitý závazek. Nedodržení stanoveného termínu může být určitým způsobem sankcionováno (viz též *kap. 2.2.1.10. Důsledky prodlení s placením místních poplatků*). ZMP splatnost jednotlivých poplatků nevymezuje. Podle § 14 ZMP „*Poplatky zavede obec obecně závaznou vyhláškou, ve které upraví podrobnosti jejich vybírání, zejména stanoví konkrétní sazbu poplatku, ohlašovací povinnost ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, **splatnost**, úlevy a případné osvobození od poplatku....*“ Je tudíž na obci, aby ve své obecně závazné vyhlášce splatnost jednotlivých určených poplatků stanovila.

2.2.1.8 / Úlevy a osvobození od poplatku

ZMP určuje minimální náplň OZV, podrobnosti nechává na vůli obce. Pokud jde o podrobnosti týkající se stanovení úlev a případných osvobození, je třeba si nejprve vymežit, co rozumíme úlevou a co osvobozením.

Úlevou rozumíme snížení poplatkové povinnosti, v OZV často vyjádřené procenty, ale není vyloučeno, aby bylo takové snížení v OZV stanoveno pevnou částkou.

Za **osvobození** pak pokládáme úplné vyjmutí z poplatkové povinnosti, přičemž se jedná buď o osvobození ze zákona, které u jednotlivých poplatků stanoví přímo ZMP, nebo o osvobození konkrétně vymezené až v OZV, a to na základě ustanovení § 14 odst. 2 ZMP, které obcím v rámci podrobností pro vybírání místních poplatků umožňuje zavést úlevy či osvobození od poplatků nad rámec vnyětí stanovených přímo zákonem.

Vyjmutí či osvobození je buď personální, kdy zákon nebo OZV vyjmenovává určité osoby, které poplatkové povinnosti nepodléhají, nebo jde o vyjmutí z titulu charakteru akce či zpoplatňované skutečnosti.

Personální vyjmutí najdeme např. u poplatku ze psů, kde jsou v § 2 odst. 2 ZMP ze zákona z poplatkové povinnosti osvobozeny bez rozdílu osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu, osoby provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoby provozující útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy nebo osoby, kterým stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis. Obdobné osvobození je stanoveno také u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt (§ 3 odst. 2 ZMP), kdy tomuto poplatku nepodléhají a) osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu a jejich průvodci, b) osoby mladší 18 let a starší 70 let nebo osoby, na které náleží přídavky na děti (výchovné) anebo vojáci v základní službě a osoby, které vykonávají civilní službu. Osoby zdravotně postižené nepodléhají ze zákona ani poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa (§ 4 odst. 3 ZMP). V případě poplatku za povolení k vjezdu do vybraných míst a částí města poplatek neplatí dle § 10 odst. 1 ZMP fyzické osoby mající trvalý pobyt nebo vlastníci nemovitost ve vybraném místě, jejich osoby blízké a manželé těchto osob a jejich děti a dále osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci.

Z titulu zpoplatňované skutečnosti je vyjmutí obsaženo u poplatku za užívání veřejného prostranství u akcí pořádaných na veřejných prostranstvích, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné aj. neziskové účely. Obdobné osvobození je obsaženo také u poplatku ze vstupného, který se neplatí z akcí, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely, a u poplatku z ubytovací kapacity, u kterého jsou z placení vyjmuty zase ubytovací kapacity v zařízeních sloužících mj. sociálním a charitativním účelům nebo pro přechodné ubytování studentů a žáků (srov. § 4 odst. 3, § 6 odst. 1, § 7 odst. 2 ZMP).

U poplatku za provozovaný VHP, za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a u poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace ZMP nestanoví výslovně vyjmutí. Není však na základě § 14 odst. 2 ZMP vyloučeno, aby si obce zavedly osvobození i u těchto tří poplatků.

Obecně tedy osvobození od místního poplatku znamená, že poplatník místního poplatku z důvodu skutečností spočívajících ve vlastnostech jeho osoby či skutečností spočívajících v charakteru jím vykonávané činnosti je osvobozen od povinnosti platit místní poplatek, místnímu poplatku však podléhá, stále jde o poplatníka, jen osvobozeného od poplatkové povinnosti, ovšem nikoliv automaticky také např. od povinnosti ohlašovací.

Účelem tohoto institutu je především **odstranění tvrdosti dopadu regulace provedené OZV na některé skupiny poplatníků**. Není však vyloučeno, aby konkrétní osvobození sledovalo i jiné pozitivní dopady takové úpravy.

Tím, že se jedná o personální či věcné vyjmutí přímo ex lege, není třeba jej opětovně citovat (doslovně přejímat zákonná ustanovení) v OZV.

Pro stanovení úlev či osvobození od poplatků OZV obce sice ZMP žádné podmínky nestanoví, obec však musí respektovat, jak ostatně plyne i z judikatury Ústavního soudu⁵ ústavně zakotvený princip rovnosti a zákazu diskriminace. Úlevy či osvobození od poplatku tedy nesmí

⁵ srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002, sp. zn. Pl. ÚS 16/02, a ze dne 21. ledna 2003, sp. zn. Pl. ÚS 15/02

být založeny na ústavně nepřipustném rozlišování neboli diskriminaci. Je třeba dbát na to, aby nedocházelo k nedůvodnému zvýhodňování jedné skupiny poplatníků před druhou. (Více viz kap. 6.1.3. Stanovení osvobození a úlev od poplatků v obecně závazné vyhlášce – otázka diskriminačních ustanovení)

Pokud obec v OZV zavede osvobození určitých subjektů od poplatku, je na ně vymahatelný právní nárok. Ohlášení a dokazování skutečností opravňujících takový nárok není zpoplatněno správním poplatkem.

S výše uvedeným osvobozením od poplatku je často zaměňováno **individuální prominutí poplatku**, které je zakotveno v § 16 ZMP. Podle tohoto ustanovení může obec **z důvodu odstranění tvrdosti** poplatek nebo jeho příslušenství na **individuální žádost poplatníka** zcela nebo částečně prominout. Na kladné vyřízení individuálně odůvodněné žádosti o prominutí poplatku není právní nárok a řízení může být zpoplatněno správním poplatkem dle přílohy zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů [položka č. 1 bod 1 písm. g) sazebníku].

(Podrobněji viz 6. Metodická část - kap. 6.2.2. Prominutí nebo snížení poplatku)

2.2.1.9 / Místní příslušnost k vyměření poplatku

Místně příslušnou k vyměření poplatku je:

- / u poplatku ze psů obec podle místa trvalého pobytu nebo sídla držitele psa
- / u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt obec, na jejímž území je přechodné ubytování poskytováno
- / u poplatku za užívání veřejného prostranství obec, na jejímž území se veřejné prostranství nachází
- / u poplatku ze vstupného obec, na jejímž území se akce koná
- / u poplatku z ubytovací kapacity obec, na jejímž území je ubytování poskytnuto
- / u poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst obec, na jejímž území se vybraná místa nachází
- / u poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj obec, na jejímž území se provozovaný výherní hrací přístroj nachází
- / u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů obec, která systém obsluhy komunálního odpadu zavedla
- / u poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace obec, která stavbu vodovodu nebo kanalizace vybudovala.

2.2.1.10 / Důsledky prodlení s placením místních poplatků

Povinností poplatníka je vypočítat si podle konkrétní sazby poplatku obsažené v OZV vyšší poplatek a tento zaplatit v termínu splatnosti určeném obcí. Teprve v případě nesplnění této povinnosti ze strany poplatníka vydává obec rozhodnutí, kterým je platební výměr. Jako sankční opatření může obec dle ZMP v případě nezaplacení včas nebo ve správné výši poplatek navýšit, a to až na trojnásobek.⁶ Stejný postup může správce poplatku využít i u plátce v případě vybírání poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt.

6 Dle § 11 odst. 1 ZMP „Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec popla-

Další daňové sankce upravuje zákon o správě daní a poplatků, na místní poplatky se však uplatní pouze sankce za nesplnění povinností nepeněžité povahy, kterou je pokuta ve smyslu ustanovení § 37 zákona o správě daní a poplatků. Podle § 11 odst. 2 ZMP se totiž penále, úrok z prodlení nebo splátek daně a úrok z prodlení podle zákona upravujícího správu daní neuplatňují.

2.2.2 / Jednotlivé druhy místních poplatků podle zákona o místních poplatcích

2.2.2.1 / Poplatek ze psů

Účelem místního poplatku ze psů je jednak zajištění rozpočtových příjmů (k úhradě nákladů spojených se zajišťováním čistoty veřejných prostranství), jednak regulace počtu psů v obci, přičemž zejména z tohoto důvodu se v OZV při stanovení sazby obvykle rozlišuje chov psů v bytech a chov psů v rodinných domech, případně chov psů v okrajových částech města a chov psů v historickém centru města apod. Primárně tak smyslem poplatku není a nemá být posílení obecního rozpočtu, protože pak by se již pojmově nejednalo o poplatek, nýbrž spíše o majetkovou daň. Význam tohoto poplatku je spatřován zejména ve snižování či vyrovnávání negativních důsledků spojených s chovem psů.⁷

Vedle regulační funkce je třeba poukázat rovněž na ustanovení § 24 odst. 2 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, které od 1. března 2001 zmocňuje obce k tomu, aby OZV upravily pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezily prostory pro volné pobíhání psů.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je držitel psa, kterým může být nejen fyzická nebo právnická osoba, která psa vlastní, ale i osoba jiná, která se k němu chová a nakládá s ním, jako by jej vlastnila.

Držitel psa musí mít trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky. Pro určení místní příslušnosti k vyměření poplatku ze psů proto není rozhodné, kde držitel psa „pobývá“ nebo kde je pes chován, ale kde má držitel psa sídlo nebo trvalý pobyt podle příslušných ustanovení zákona o evidenci obyvatel, nebo trvalý pobyt podle příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

Poplatníky ve skupině fyzických osob tak jsou nejen občané České republiky, ale také cizinci mající na území ČR trvalý pobyt na základě povolení k pobytu dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Poplatkovou povinnost však nemají cizinci s přechodným pobytem na území ČR bez ohledu na jeho délku.

---

tek platebním výměrem. Včas nezaplacené (neodvedené) poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.“

7 srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2008, č. j. 2 Afs 107/2007-168 (publikovaný pod č. 1545 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 5/2008).

Ohlašovací (oznamovací) povinnost

V obecně závazné vyhlášce, kterou obec poplatek ze psů zavádí, je žádoucí upravit tzv. ohlašovací (oznamovací) povinnost, na základě které je poplatník povinen sdělit údaje nebo skutečnosti nezbytné pro správu poplatku, aniž by byl správcem poplatku k tomu vyzván. Tato ohlašovací povinnost je pro správce poplatku významná zejména s ohledem na nutnost vedení evidence poplatníků na území obce.

Předmět (objekt) poplatku

Poplatek se platí ze psů starších 3 měsíců. Předmětem poplatku je držení (chov) psa, který je starší než tři měsíce. Věk psa je možno zjistit z jeho rodokmenu nebo na základě poplatníkem splněné ohlašovací povinnosti. Vybírat poplatek ze psů mladších možné není. Došlo by tím k rozšíření poplatkové povinnosti v rozporu se zákonem. Oproti tomu však obec může v rámci stanovených úlev a osvobození vybírat poplatek například až od jednoho roku stáří psa.

Vznik a zánik poplatkové povinnosti však nelze vázat na okamžik splnění ohlašovací povinnosti poplatníka, tj. na den, kdy poplatník oznámil správci poplatku skutečnost, např. že pes dovršil stáří tři měsíců nebo naopak uhynul, ztratil se nebo změnil osobu držitele, neboť zpoplatněno může být pouze skutečné držení psa.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Poplatku nepodléhají psi, jejichž držitelem je osoba nevidomá, bezmocná nebo osoba s těžkým zdravotním postižením, které byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zákona o sociálním zabezpečení. Dále zákon o místních poplatcích přiznává osvobození od poplatku osobám provádějícím výcvik psů určených k doprovodu osob tělesně postižených. Osvobozeny od poplatku jsou i osoby provozující útulek pro opuštěné psy. Na základě závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. Afs 107/2007-168 ze dne 23. ledna 2008 je žádoucí, aby obce nadále striktně neuplatňovaly požadavek zákona spočívající ve splnění podmínky, že útulek byl zřízen obcí jako orgánem státní správy. V neposlední řadě jsou od poplatku osvobozeny osoby, kterým zvláštní právní předpis určuje povinnost držení a používání psa. Takovým zvláštním právním předpisem je například zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Obec musí zachovat rozsah vyjmutí, které je obsahem zákona o místních poplatcích. V kompetenci obce je přiznat v obecně závazné vyhlášce i další osvobození od placení poplatku, popř. jeho snížení formou úlevy s ohledem na podmínky v obci.

Sazba poplatku

Pokud se jedná o sazbu poplatku, může obec poplatek za jednoho psa stanovit do maximální výše 1 500 Kč ročně. U každého druhého a dalšího psa téhož držitele může obec zvýšit tuto maximální výši sazby až o 50 %, tj. na částku 2 250 Kč. Zvýšenou sazbu za druhého a dalšího psa nelze vázat na počet psů nacházejících se v jedné domácnosti, ale pouze na zákonem vymezenou osobu poplatníka, kterým je držitel.

Zvláštní úprava sazby poplatku za psa platí pro důchodce. Pokud je poplatníkem poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným

zdrojem příjmů, anebo poživatel sirotčího důchodu, může poplatek ze psa činit nejvýše 200 Kč, u druhého a každého dalšího psa až 300 Kč za kalendářní rok.

O jediný zdroj příjmů jde v případě, že poplatník nemá jiné příjmy než z uvedených důchodů. U poživatele sirotčího důchodu se splnění podmínky jediného zdroje příjmu nevyžaduje.

Sazba poplatku je nezbytnou náležitostí obecně závazné vyhlášky a musí být vyjádřena konkrétní finanční částkou. Z dikce zákona je zřejmé, že sazba za druhého a každého dalšího psa se určuje ve vztahu k horní hranici sazby stanovené zákonem, nikoliv podle konkrétní sazby přijaté obcí.

Vzhledem k regulační funkci poplatku ze psů je přípustné stanovit rozdílnou sazbu, například v závislosti na podmínkách, ve kterých jsou psi drženi (např. rodinný domek, bytový dům). Podle místních podmínek a potřeb může obec stanovit rozdílnou sazbu poplatku také podle určité lokality.

Poplatek se platí obci příslušné podle místa trvalého pobytu nebo sídla poplatníka.

Poplatkovým obdobím je kalendářní rok.

V případě držení psa po dobu kratší než jeden kalendářní rok zaplatí poplatník poplatek v poměrné části. Pokud tedy dojde k zániku poplatkové povinnosti (např. pes uhynie, ztratí se nebo se změní osoba držitele), platí se poplatek ve výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců držení psa. Pokud dojde ke změně místní příslušnosti správce poplatku, která nastane v důsledku změny trvalého pobytu nebo sídla poplatníka, je poplatek placen v poměrné části nově příslušné obci vždy až od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala.

Evidenční známky pro psy

V praxi se často v OZV vyskytuje ustanovení, dle kterého vydá správce poplatku poplatníkovi oproti zaplacení evidenční známku pro psa. Na to navazující uložení povinnosti držiteli opatřit psa známkou nebo nahlásit její ztrátu je však již překročením zákonného zmocnění zákona o místních poplatcích. V této souvislosti však obce často využívají zmocnění ze zákona č. 246/1992 Sb., o ochraně zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zavádějí povinnost označit psa známkou vydanou správcem poplatku, oproti zaplacení poplatku, jako pravidlo pro pohyb psů na veřejném prostranství. V rámci zákonného zmocnění takovou povinnost nesporně zavést lze, je však otázkou, nakolik je to rozumné vzhledem k tomu, že se po obci nepohybují pouze psi, jejichž držitelé mají na jejím území trvalý pobyt nebo sídlo, platí obci místní poplatek a jsou jim vydány evidenční známky. Pro držitele psů, kteří nejsou v dané obci poplatníky tohoto místního poplatku, je pak získání evidenční známky prakticky nemožné.

Zánik poplatkové povinnosti

Předmět poplatku a vznik poplatkové povinnosti je vymezen stářím psa. Poplatková povinnost ve většině případů skončí zánikem poplatkového objektu (pes uhynie, ztratí se).

2.2.2.2 / Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Subjekt poplatku

Poplatníkem je fyzická osoba, která přechodně a za úplatu pobývá v lázeňském místě nebo v místě soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud neprokáže jiný důvod svého pobytu. Poplatníkem je tedy osoba ubytovaná.

ZMP ani jiný zákon blíže nespécifikuje, **co se rozumí místem soustředěného turistického ruchu**. Dle Ministerstva pro místní rozvoj je třeba za místo soustředěného turistického ruchu nebo také středisko cestovního ruchu považovat sídelní útvar, jehož hlavním funkčním využitím a ekonomickým přínosem je právě cestovní ruch. Jedná se o lokalitu nabízející relativně komplexní infrastrukturu cestovního ruchu, která návštěvníkovi umožňuje realizaci variantních kombinací jeho forem. Za kritéria pro stanovení území obce „místem soustředěného cestovního ruchu“ lze tak obecně dovodit dostupnost a vybavenost území základní (dostatek ubytovacích a stravovacích kapacit, snadná dopravní dostupnost) a doplňkovou (kulturně-historická atraktivita území, možnost léčení, kulturní a sportovní zařízení, možnost trávení volného času) infrastrukturou cestovního ruchu. Vymezení takového území pak může být buď úzké, tj. pouze část obce, nebo široké, kdy obec za místo soustředěného cestovního ruchu zvolí celé katastrální území obce. Pro účely zavedení poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je pak jedním z kritérií skutečnost, že v daném místě existují léčebná nebo rekreační zařízení, kde se návštěvníci rekreují nebo léčí za úplatu na dohodnutou dobu nebo na dobu vyplývající z účelu ubytování. Z uvedeného je zřejmé, že úplatnost pobytu fyzické osoby v daném místě je jedním z rozhodujících kritérií pro vybrání poplatku. Poplatku tak nepodléhá fyzická osoba, která prokáže jiný účel (důvod) svého pobytu, než je léčení nebo rekreace. Důkazní břemeno spočívající v prokazování jiného důvodu pobytu než je léčení či rekreace však nese poplatník, nikoliv správce poplatku.

Zavedení tohoto poplatku nepředchází vydání žádného zvláštního rozhodnutí, které by prohlášovalo nebo zařazovalo obec do kategorie obcí, které jsou místem soustředěného turistického ruchu. O této skutečnosti rozhodne obec zavedením tohoto poplatku obecně závaznou vyhláškou.

Předmět (objekt) poplatku

Předmětem poplatku je přechodný pobyt na území obce za účelem léčení nebo rekreace za úplatu.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Osvobození od poplatku stanoví zákon o místních poplatcích osobám s ohledem na určité sociální důvody. Poplatku ze zákona nepodléhají osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, kterým byl přiznán III. stupeň mimořádných výhod podle zvláštního právního předpisu a jejich průvodci. Poplatku dále nepodléhají osoby mladší 18ti let a starší 70ti let nebo osoby, na které náleží přídatky na děti nebo výchovné (např. studenti do 26-ti let) anebo vojáci v základní službě a osoby, které vykonávají civilní službu. Obec může zavést i další osvobození a úlevy, nemůže však tento zákonem vymezený okruh osob od poplatku osvobozených zúžit.

Plátce poplatku

Poplatek ve stanovené výši vybírá pro obec ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytl; tato osoba je plátcem poplatku a za poplatek ručí.

U tohoto poplatku tedy vždy vystupuje **další daňový subjekt, kterým je plátce**, tj. osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci poplatku poplatek vybraný od poplatníků a za vybrání a následně odvedení poplatku ručí. Není rozhodné, zda je plátce vlastníkem nebo nájemcem nemovitosti, ve které ubytování za úplatu poskytuje. Z daného vyplývá, že pokud obec zjistí při této formě vybírání poplatku jakékoliv nedostatky, obrací se na plátce a nikoli na poplatníka.

Ručení plátce za poplatek spočívá v povinnosti řádně poplatek od poplatníků vybrat a následně odvést správci poplatku. Nebude-li poplatek odveden včas nebo ve správné výši, vyměří správce poplatku plátcí poplatku platebním výměrem a může zvýšit včas neodvedený poplatek nebo poplatek neodvedený ve správné výši až na trojnásobek.

Ohlašovací povinnost

Obec může ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, tedy na zahájení činnosti spočívající v poskytování ubytování za úplatu nebo ukončení této činnosti, uložit ohlašovací povinnost, která se bude vztahovat nikoliv na poplatníka, ale na plátce poplatku.

Ubytovatel je povinen vést v písemné podobě evidenční knihu, do které zapisuje dobu ubytování, účel pobytu, jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu nebo místa trvalého bydliště v zahraničí a číslo občanského průkazu nebo cestovního dokladu fyzické osoby, které ubytování poskytl. Zápisy do evidenční knihy musí být vedeny přehledně a srozumitelně. Tyto zápisy musí být uspořádány postupně z časového hlediska. Evidenční knihu ubytovatel uchovává po dobu 6 let od provedení posledního zápisu. Zpracování osobních údajů v evidenční knize se řídí zvláštním právním předpisem, kterým je zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení povinnosti vést evidenční knihu si vyžádala praxe, kdy někteří ubytovatelé odmítali respektovat tuto povinnost určenou "pouze" právním předpisem obce, tzn. obecně závaznou vyhláškou. Evidenční kniha umožňuje správci poplatku získat rozhodující skutečnosti pro vyměření a případnou kontrolu poplatkové povinnosti.

Častým nedostatkem OZV bývá určování náležitostí a obsahu těchto knih. Náležitosti a podrobnosti vedení a uchovávání evidenčních knih upravuje přímo ZMP. Obce často tyto povinnosti do svých vyhlášek přejímají. Na taková ustanovení OZV je proto třeba pohlížet jako na *superfluum* (ustanovení nadbytečná) k zákonné úpravě, jež sama o sobě nemají normativní obsah, ale zároveň je nelze považovat ani za nezákonná, neboť v pouhé nadbytečnosti nelze spatřovat dostatečný důvod pro konstatování nezákonnosti. Překročení rámce zákonného zmocnění a porušení ustanovení čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 LZPS by však již znamenalo rozšiřování povinností například určením dalších údajů, které je ubytovatel povinen do evidenční knihy zaznamenávat.

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí až 15 Kč za osobu a za každý i započatý den pobytu, není-li tento

dnem příchodu. Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční **paušální částkou**. Zda bude poplatek vybírán v obci po celý kalendářní rok nebo pouze v tzv. sezóně (toto období je třeba přesně vymezit v obecně závazné vyhlášce) nebo bude placen paušálně anebo za skutečné dny pobytu, záleží pouze na obci. Obec musí zvolit takový způsob zpoplatnění, který bude nejen odpovídat situaci v obci, ale také umožní kontrolu vybírání tohoto poplatku.

2.2.2.3 / Poplatek za užívání veřejného prostranství

Předmět poplatku

Poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.

Z dikce zákona o místních poplatcích vyplývá, že poplatek se vybírá za užívání veřejného prostranství takovým způsobem, kdy jeho užívání jedním nebo několika uživateli brání obecnému užívání širokou veřejností, tzn. že nikdo, mimo ně, nemůže toto veřejné prostranství po určitou dobu užívat. **Způsoby zvláštního užívání veřejného prostranství, které jsou zpoplatněny místním poplatkem, uvádí ZMP v taxativním výčtu.** Jiný způsob užívání veřejného prostranství nelze tímto poplatkem zpoplatnit. Zpoplatněním „jakéhokoliv užití bránícího obecnému užívání“ obec stanoví povinnost nad rámec a mimo meze zákona.⁸ Důvodem zpoplatnění je přitom omezení užívání daných prostor veřejností ve prospěch určitého subjektu a poplatek tak má vedle funkce fiskální spíše úlohu regulační.⁹

Pojem veřejného prostranství je v zákoně o místních poplatcích vymezen odkazem na ustanovení § 34 zákona o obcích. Ve smyslu citovaného ustanovení se za veřejné prostranství považují všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru. Jedná se o příkladný výčet míst, která obec může ve své obecně závazné vyhlášce určit za veřejná prostranství pro účely místního poplatku.

Nelze přitom dovodit zákaz označení určitého prostranství přístupného bez omezení každému za veřejné jen proto, že vlastnické právo k němu svědčí fyzické či právnické osobě¹⁰. Vlastníci takového pozemku mají možnost bránit se (soukromoprávní cestou) zvláštnímu užívání jejich pozemku, nikoliv však užívání obecnému.

Konečně ani skutečnost, že pozemek, který je svým charakterem veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zákona o obcích, je reálně užíván pouze jednou osobou, nemá na charakter pozemku žádný vliv. Podstatné pro posouzení charakteru tohoto pozemku je to, zda je bez omezení volně přístupný komukoli.¹¹

8 srov. též náleze Ústavního soudu ze dne 20. listopadu 2001 sp. zn. Pl. ÚS 20/01 (publikovaný pod č. 8/2002 Sb. a č. 176 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 24)

9 viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. července 2009, č. j. 9 Afs 86/2008–89

10 viz např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. června 2006, č. j. 57 Ca 37/2004-105 (publikovaný pod č. 1588 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 6/1008)

11 viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 2005, č. j. 5 As 49/2004-77 (publikovaný pod č. 774 ve

Obec je tedy při označení veřejného prostranství na svém území vázána shora citovanou zákonnou definicí veřejného prostranství obsaženou v ustanovení § 34 zákona o obcích, za zásadní lze přitom považovat, že při vymezování veřejného prostranství je nezbytné vycházet z jeho podstaty, tj. že se jedná o prostranství, jehož užívání je určeno široké veřejnosti. Určitá prostranství se tak nestávají veřejnými pouhým prohlášením obce či jejich zařazením do OZV, aniž by splňovala zmíněný definiční znak obecné přístupnosti a užitelnosti. Takové prohlášení má ryze deklaratorní účinky, kdy obec v OZV pouze konstatuje, že příslušný pozemek je veřejným prostranstvím.

Protože zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství se nemusí týkat všech veřejných prostranství, ale pouze těch, která jsou pro účely poplatkové povinnosti za zvláštní užívání vymezena obecně závaznou vyhláškou obce, **je důležité místa, jež podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství, v OZV přesně specifikovat.** To znamená, aby taková prostranství byla v obecně závazné vyhlášce určena co možná nejpresněji (např. uvedením místního názvu, parc. č.), jejich lokalizace byla dostatečně konkrétní, nevyvolávala žádné interpretační pochybnosti a tím byla vyloučena jejich záměna a současně nebyla narušena právní jistota jejich vlastníků.¹²

Považuje se za vhodné zanést do OZV např. plánek obce s katastrálním vyznačením příslušných prostranství, případně uvedení jiného přesného popisu předmětných veřejných prostranství (označení místním názvem či uvedení parcelního čísla).

Naopak pro splnění této povinnosti není dostačující pouhé uvedení definice veřejného prostranství, dle které se za veřejné prostranství považují všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Ustanovení OZV odkazující v případě pochybností, zda se jedná o veřejné prostranství, které podléhá zpoplatnění či nikoli, na rozhodnutí obecního úřadu (příp. zastupitelstva obce) je rovněž v rozporu se ZMP. K určení zpoplatněných veřejných prostranství je zmocněno pouze zastupitelstvo obce, které je nadáno normotvornou pravomocí. Delegace takové pravomoci na obecní úřad tak není vůbec přípustná. Avšak ani pokud by mělo rozhodovat samo zastupitelstvo obce, nelze toto přijmout, neboť by se jednalo o individuální rozhodování, které by bylo nutné přenést opět do normativní podoby prostřednictvím novely původní obecně závazné vyhlášky, kterou zastupitelstvo obce doplní sporná veřejná prostranství do výčtu míst, podléhajících zpoplatnění. Taková norma pak bude nadána mocí zakládat právní vztahy pouze do budoucna, nikoliv zpětně, a to z důvodu nepřípustnosti retroaktivity (zpětné účinnosti) v českém právu.

Subjekt poplatku

Poplatníky jsou fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství výše uvedeným zvláštním způsobem. Vlastnictví k místům určeným ve vyhlášce za veřejné prostranství není rozhodující. U tohoto poplatku je nutné připomenout zásadu, že poplatková povinnost je nepřenosná.

Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 2/2006)

12 srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. 14/95 (publikovaný pod č. 280/1995 Sb. a č. 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 4), nálezy sp. zn. Pl. ÚS 21/02, Pl. ÚS 50/03, Pl. ÚS 1/05 (publikovaný pod č. 302/2005 Sb.) nebo nálezy publikovaný pod č. 211/2005 Sb.

Je nutno sledovat také okolnost, v čí prospěch a za jakým účelem se veřejné prostranství takto užívá. Např. v případě umístění stavebního zařízení či skladování materiálu je poplatníkem osoba, která získala stavební povolení (investor) a nikoli dodavatel stavebních prací (zhotovitel).

Jednotlivé poplatníky před sebou nelze zvýhodňovat, a to ani dle kritéria trvalého pobytu nebo sídla.

Při zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství místním poplatkem může dojít k souběhu se soukromoprávní platbou za užívání tohoto prostranství (např. nájem, podnájem), kdy vedle poplatku za užívání veřejného prostranství je poplatník současně nájemcem tohoto pozemku vlastněného obcí. Dohoda s vlastníkem však nenahrazuje poplatek za užívání veřejného prostranství, lze však pro případy, kdy s poplatníkem bude zároveň uzavřena nájemní smlouva, doporučit řešení prostřednictvím osvobození v OZV.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

ZMP stanoví, že poplatku za užívání veřejného prostranství spočívajícího ve vyhrazení trvalého parkovacího místa nepodléhají osoby zdravotně postižené a dále, že se poplatek neplatí také z akcí pořádaných na veřejných prostranstvích, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely.

V rámci zákonného zmocnění může obec podle svých podmínek a potřeb upravit v OZV také vlastní okruh osob pro osvobození nebo úlevu na poplatku. V tomto osvobození by obec mohla případně zohlednit možnost výkonu vlastnického práva tak, aby reagovala na jeho ochranu, pokud pozemek, který spadá do veřejného prostranství, zvláštním způsobem užívá jeho vlastník (spoluvlastník).

Běžně se vyskytují osvobození např. za užívání veřejných prostranství pro potřeby obce, neboť by bylo nesmyslné, aby vydávala prostředky svého rozpočtu proto, aby se staly následně opět jejím příjmem. Osvobození se zavádí zpravidla pro umístění skládek stavebního materiálu v souvislosti s realizací stavby, a to po dobu platnosti vydaného stavebního povolení.

Ohlašovací povinnost

Poplatkovou povinnost nelze vázat na splnění ohlašovací povinnosti k ukončení užívání veřejného prostranství ani na uvedení veřejného prostranství do původního stavu.

Př.: Pokud by totiž bylo uvedením do původního stavu rozuměno např. znovuzatravnění plochy porušené jejím užíváním, byl by nucen poplatník platit poplatek i za dobu, kdy již veřejné prostranství fakticky neužíval. Obdobně lze konstatovat při vázání ukončení poplatkové povinnosti na okamžik, od kterého je možné veřejné prostranství opětovně obecně užívat.

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek. Dále může obec stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční **paušální částkou**.

Využije-li obec možnosti zvýšené sazby, musí v obecně závazné vyhlášce sazbu stanovit rovněž konkrétní částkou, a to s přiřazením ke konkrétnímu zvláštnímu způsobu užívání veřej-

ného prostranství. Při stanovení poplatku tzv. "paušálem" není obligatorní náležitostí dohoda obce s poplatníkem.

Častým nedostatkem OZV bývá určení denní paušální částky nebo naopak určení paušální částky za m². Paušální částka by také měla zachovávat určité proporce k denní sazbě.

2.2.2.4 / Poplatek ze vstupného

Předmět poplatku

Obce mohou různé akce zatížit různě vysokými poplatky, popř. poplatek neukládat. Zároveň mohou vybraným subjektům nebo pro vybrané aktivity poplatky nestanovit.

Poplatek se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena.

Předmětem poplatku je tedy **vybrané vstupné**, a to bez ohledu na to, z jakých složek se cena vstupenky skládá. Je-li součástí vstupného další služba, je třeba, aby pořadatel vyčíslil částku za službu a vstup zvlášť. Není-li částka za jinou službu vyčleněna, považuje se za vstupné celá částka.

Vstupným se pro účely zákona o místních poplatcích rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. Z dikce zákona vyplývá, že vybraný poplatek se snižuje o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Jestliže je pořadatel akce plátcem daně z přidané hodnoty a výnos této daně odvádí státu, je logické, že není předmětem poplatku ze vstupného v úhrnné vybrané částce, ale až po snížení o daň z přidané hodnoty. Stanovení definice má zejména zamezit pořadatelům akcí fiktivně zaměňovat faktické vstupné např. za povinnou konzumaci nebo místenku a následně odmítat platit místní poplatek.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která akci pořádá. I u tohoto poplatku nutno připomenout zásadu, že poplatková povinnost je nepřenositelná.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Od poplatku jsou ze zákona osvobozeni akce, jejichž celý výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely. Zákon sice nevymezuje pojem výtěžek, ale z jeho dikce je zřejmé, že výtěžkem se rozumí částka, která pořadateli zůstane po odpočtu nákladů na realizaci akce. Při vymezení toho, co se rozumí charitativními a veřejně prospěšnými účely, je nutné vyjít z obecného významu slov.

Vstupné z prohlídek kulturních památek nelze zpoplatňovat a návštěvu hradu či zámku nelze pokládat za kulturní akci ve smyslu zákona o místních poplatcích. ZMP předpokládá vybírání poplatku ze vstupného v případech, kdy jde o jednorázovou kulturní akci, např. výstavu, taneční zábavu, konkrétní divadelní představení apod. Kromě toho jsou prostředky z vybraného vstupného na hrady a zámky jednoznačně určeny pro veřejně prospěšné účely se zaměřením na financování oprav a údržby objektů chráněných památkovými úřady a v takovém případě se místní poplatek neplatí.¹³

13 viz náleze Ústavního soudu ze dne 14. června 1994 sp. zn. Pl. ÚS 20/93 (publikovaný pod č. 141/1994 Sb. a č. 33 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 1)

Obec je v OZV oprávněna stanovit případná další **osvobození nebo úlevy** pro určité akce nebo určitý okruh poplatkových subjektů. V OZV lze stanovit povinnost platit poplatek jen za některé z okruhu akcí v ZMP uvedených.

Základ a sazba poplatku

Základem pro výpočet poplatku ze vstupného je vybrané vstupné snížené o částku daně z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena.

Pouze u tohoto poplatku je **sazba** upravena procentuální částkou a činí až 20% z úhrnné částky vybraného vstupného bez (případně) daně z přidané hodnoty. Obec může (zejména pro případy opakujících se akcí) stanovit vyšší poplatek **po dohodě s poplatníkem paušální částkou**. Výše paušální částky však musí být předmětem právní úpravy přímo v obecně závazné vyhlášce, nikoliv jednotlivého poplatkového řízení.

Co se rozumí „Po dohodě s poplatníkem“ vymezuje Ústavní soud např. v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 20/06: „... předmětem dohody může být pouze to, jestli obec bude vybírat daň v podobě OZV, nebo ve vyšší paušálu stanoveném obcí. Paušální částku nelze stanovit ad hoc pro konkrétní individuální případ, ale sazba paušálu musí být v OZV konkrétně vymezena s tím, že na „dohodě s poplatníkem“ bude pouze otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený procentní sazbou nebo paušálně. Pokud by obec v OZV světila až správci poplatku právo stanovit poplatek po dohodě s poplatníkem paušální částkou, jednala by v rozporu s § 6 odst. 3 věta druhá ve spojení s § 14 ZMP. Oprávnění stanovit na žádost poplatníka poplatek paušální částkou by muselo být výslovně stanoveno zákonem.“

Vzhledem k tomu, že ZMP neřeší, o jakou paušální částku se jedná, je možné ji vázat jak na jednotlivé akce, tak i na jakýkoliv časový úsek. Obec má možnost zohlednit druh pořádané akce a sazbu odlišit např. pro pořádání divadelních představení, koncertů, pro akce pořádané pro děti, akce vzdělávací či reklamní.

2.2.2.5 / Poplatek z ubytovací kapacity

Poplatek z ubytovací kapacity se vybírá, stejně jako poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, v lázeňských místech nebo místech soustředěného turistického ruchu, a to z ubytovací kapacity v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplat. Od 1. ledna 2010, kdy nabude účinnosti novela zákona o místních poplatcích č. 348/2009 Sb., bude možno poplatek z ubytovací kapacity nadále vybírat v obcích a městech bez ohledu na skutečnost, zda obec splňuje podmínku lázeňského místa nebo místa soustředěného turistického ruchu. Citovaná novela zákona o místních poplatcích z ustanovení § 7 odst. 1 kritérium „lázeňského místa nebo místa turistického ruchu“ vypouští. Zastupitelstva obcí tedy již nebudou muset při zavádění tohoto poplatku obecně závaznou vyhláškou brát ohled na to, zda jejich obec splňuje podmínku lázeňského místa nebo místa soustředěného turistického ruchu.

Základním kritériem pro možnost zpoplatnění ubytovací kapacity je skutečnost, že kolaudační rozhodnutí stanoví pro předmětný stavební objekt nebo jeho část jako účel využití **přechodný pobyt za úplatu**.

Předmět poplatku

Předmětem poplatku, tj. skutečností, která poplatku podléhá, je ubytovací kapacita

zařízení, tj. jednotlivá lůžka využitá pro přechodné ubytování za úplatu ve veřejném i neveřejném ubytování.

Přechodným ubytováním má zákon o místních poplatcích na mysli ubytování fyzické osoby mimo obec jejího trvalého bydliště (pobytu), popř. dočasné ubytování fyzické osoby bez trvalého bydliště v ČR.

Poplatku tedy podléhá lůžková kapacita v zařízeních určených stavebními předpisy pro přechodné ubytování za úplatu. Ubytovací kapacita v rodinných, bytových či jiných domech poplatku nepodléhá.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Ubytovací kapacitou, která nepodléhá zpoplatnění ze zákona, je ubytovací kapacita v zařízení sloužícím pro přechodné ubytování studentů a žáků, např. internáty, koleje, školy v přírodě i letní rekreační tábory. Ubytovací kapacita ve zdravotnických nebo lázeňských zařízeních podléhá poplatku pouze tehdy, jestliže jsou tato zařízení využita jako zařízení hotelová. Poplatku dále nepodléhá ubytovací kapacita v zařízeních sloužících sociálním nebo charitativním účelům.

Na základě zmíněné novely zákona o místních poplatcích, zákonem č. 348/2009 Sb., podléhá s účinností od 1. ledna 2010 místnímu poplatku z ubytovací kapacity také ubytovací kapacita v zařízeních (tzv. ubytovnách), které slouží k přechodnému ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které toto zařízení vlastní nebo k němu mají právo hospodaření, neboť cit. novela zákona o místních poplatcích ruší v ustanovení § 7 odst. 2 písm. b). Zachování vynětí z poplatkové povinnosti ubytovací kapacity sloužící k přechodnému ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které toto zařízení vlastní nebo k němu mají právo hospodaření, bude nadále možné pouze tehdy, jestliže obec takové osvobození stanoví obecně závaznou vyhláškou. Obec může dle svého uvážení stanovit od poplatku další osvobození či úlevu.

V obecně závazných vyhláškách obce velice často přejímají citace výjimek z poplatku podle § 7 odst. 2 ZMP. Nedojde-li proto k novelizaci takové obecně závazné vyhlášky vydané před účinností zmiňované novely zákona o místních poplatcích, bude v takovém případě od 1. ledna 2010 ubytovací kapacita v zařízeních (tzv. ubytovnách), které slouží k přechodnému ubytování pracovníků fyzických a právnických osob, které toto zařízení vlastní nebo k němu mají právo hospodaření, osvobozena již pouze na základě obecně závazné vyhlášky.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodné ubytování poskytla. Ubytovatelem nemusí být vždy vlastník ubytovacího zařízení, ale i jeho případný nájemce, pokud přechodné ubytování za úplatu poskytuje. Obdobně jako u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je ubytovateli stanovena zákonem **povinnost vést evidenční knihu**.

Ohlašovací povinnost

Při stanovení ohlašovací povinnosti mohou obce stanovit pouze povinnosti související se vznikem a zánikem poplatkové povinnosti. V OZV nelze pro plnění ohlašovací povinnosti určovat náležitosti evidenční knihy, kterou má ubytovatel vést. Náležitosti evidenční knihy a podrobnosti jejího vedení a uchování upravuje přímo ZMP. Ohlašovací povinnost ke vzniku

a zániku poplatkové povinnosti nenahrazuje povinnost vést evidenční knihu, protože tato povinnost je dána přímo zákonem.

Sazba poplatku

Sazba poplatku, která je doposud stanovena částkou až do výše 4 Kč za každé využití lůžko a den, je na základě novely ZMP (zákonem č. 348/2009 Sb.) s účinností od 1. ledna 2010 stanovena částkou až 6 Kč za každé využití lůžko a den. Zpoplatnění tímto poplatkem se tedy vztahuje a nadále bude vztahovat pouze na lůžka, která jsou skutečně využita. Obdobně jako u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt jde v podstatě o poplatek za přespání.

Obec může **po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek roční paušální částkou**. Při stanovení poplatku paušální částkou je obligatorní náležitostí uzavřená dohoda mezi poplatníkem (ubytovatelem) a obcí.

Lze stanovit paušál za jedno lůžko, který se vynásobí kapacitou ubytovacího zařízení, nebo lze paušál vázat na celé ubytovací zařízení. V takovém případě může být sazba určena pro všechna ubytovací zařízení stejně, nebo je možné ji odstupňovat dle jejich kapacity (např. při ubytovací kapacitě do 20 lůžek, do 50 lůžek apod.). Při stanovení sazby může obec zohlednit taktéž lokalitu, ve které se ubytovací zařízení nachází, úroveň poskytovaného ubytování a služeb, v případě „denní“ sazby i určité období kalendářního roku.

Častým nedostatkem OZV je pouze uvedení obecné zmínky, že lze využít pro placení poplatku paušální částku, přičemž její konkrétní výše není uvedena nebo je učiněna poznámka, že výše paušální částky bude dohodnuta při plnění ohlašovací povinnosti. Tento postup je v rozporu s požadavkem ZMP. Stanovení konkrétní paušální sazby v OZV nelze nahradit zmocněním pro správce poplatku dohodnout výši paušální sazby s poplatníkem až následně. Dohoda mezi správcem poplatku a poplatníkem se uplatní pouze pro určení, zda se paušální částka využije.

2.2.2.6 / Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Předmět poplatku

Poplatek za vjezd se vybírá za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou. Příslušnou dopravní značkou je nutno rozumět dopravní značku podle zákona o provozu na pozemních komunikacích "Zákaz vjezdu všech motorových vozidel" (č. B11), pod kterou bude umístěna dodatková tabulka č. E12 s textem např. "Vjezd povolen po zaplacení poplatku" (může být uvedena i výše poplatku).

V případě vydání povolení pro více motorových vozidel se místní poplatek platí ve stanovené sazbě za každé vozidlo, na něž bylo povolení vydáno. Poplatek se platí za vydání povolení, nikoliv za uskutečněný vjezd či počet vjezdů do vybrané lokality.

V nálezů sp. zn. Pl. ÚS 23/00 (*publikovaném pod č. 269/2001 Sb. a č. 109 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 23*) se Ústavní soud zabýval problematikou vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem na most, přičemž zkonstatoval, že „*Jakkoli zákon „vybrané místo“ nedefinuje, gramatický a věcný výklad tohoto pojmu, podle přesvědčení*

Ústavního soudu, průjezd motorového vozidla po mostě, který je součástí pozemní komunikace, a jako takový slouží sjízdnosti pozemní komunikace a v tomto smyslu je její součástí, která (průjezdem po ní) je určena k obvyklému způsobu užívání komunikace, (obecné užívání) ze zmíněných znaků vylučuje. Proto také most přes řeku, navazující v obou směrech na pozemní komunikaci, nelze pokládat za „vybrané místo“ ve smyslu zákona [§ 1 písm. f) zák. č. 565/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů]); takovým místem je totiž třeba rozumět ucelenější, zpravidla osídlenou lokalitu, kterou s vnějším světem (okolím) komunikace jako dopravní cesta spojuje (sr. § 2 zák. č. 13/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, „k vjezdu do vybraných míst“). Protože zákon výslovně stanoví (§ 19 odst. 1 dtto), že pozemní komunikace (s výjimkou dálnic a rychlostních silnic - § 20 dtto) smí užívat (za stanovených podmínek) každý bezplatně, je poplatek za průjezd motorovým vozidlem po mostě, stanovený obecně závaznou vyhláškou obce, v rozporu se zákonem, a to bez ohledu na to, jakými náklady a z jakých prostředků byl most postaven nebo rekonstruován.“

Účelem poplatku je vedle rozpočtového významu především regulace (omezení) pohybu motorových vozidel v určité lokalitě, zpravidla v historické části města s cílem vytvářet v takových lokalitách vhodnější prostředí.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do těchto vybraných míst.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Poplatek neplatí fyzické osoby mající trvalý pobyt nebo vlastníci nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti. Dále jsou z poplatkové povinnosti vyjmuty osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti nebo osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci. Za osobu blízkou se ve smyslu ustanovení § 116 občanského zákoníku považuje příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel, jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Z dikce zákona o místních poplatcích vyplývá, že zaměstnanci osob, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti, poplatku podléhají.

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí až 20 Kč za den. Obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek také paušální částkou.

Poplatek stanovený **paušální částkou** musí být v OZV konkrétně určen. Jaký časový úsek pro stanovení paušální částky obec zvolí, je plně na jejím rozhodnutí. OZV může určit, že tento místní poplatek bude vybírán jen po určitou (přesně vymezenou) část kalendářního roku. Uplatnění paušální částky je možné jen po dohodě s poplatníkem. Dohoda se však netýká výše sazby, ale právě způsobu placení paušální částkou.

Sazba může být diferencována také podle jednotlivých vybraných míst. Z hlediska právní jistoty poplatníku je však třeba, aby v OZV byla vymezena místa, na která se bude režim vybírání poplatku vztahovat. Nelze stanovit různou výši poplatku pro právnické a fyzické osoby.

2.2.2.7 / Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Předmět poplatku

Předmětem poplatku je každý povolený hrací přístroj. Předpokladem zpoplatnění je splnění podmínek vyplývajících ze zákona o místních poplatcích. Především musí jít o výherní hrací přístroj, na který bylo vydáno povolení příslušným správním orgánem podle zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, a za jehož vydání byl zaplacen správní poplatek. Dále je nezbytné, aby výherní hrací přístroj byl umístěn na konkrétním místě uvedeném v povolení, tj. na příslušné adrese a stanoveném místě umístění. Předpokladem pro zpoplatnění je dále skutečnost, že provoz výherního hracího přístroje byl zahájen, což znamená, že byla zahájena činnost na základě protokolu, který byl pořízen při prvním uvedení výherního hracího přístroje do provozu na adrese podle povolení. Provozovaný povolený výherní hrací přístroj podléhá místnímu poplatku až do doby ukončení jeho provozu (uplynutím doby stanovené v povolení, faktickým ukončením provozu, změnou umístění v obvodu obce, výměnou v důsledku zničení, změnou umístění mimo obvod obce).

Osvobození od tohoto poplatku zákon o místních poplatcích nestanoví.

Subjekt poplatku

Poplatníkem poplatku je provozovatel výherního hracího přístroje. Provozovatelem výherních hracích přístrojů může být ve smyslu zákona o loteriích a jiných podobných hrách pouze česká právnická osoba bez majetkové účasti zahraničních osob, která má k dané činnosti oprávnění a která má přístroj ve vlastnictví nebo v užívání na základě smlouvy, a to i od zahraničních subjektů. V praxi to znamená, že provozovatelem nemůže být právnická osoba se sídlem v zahraničí nebo fyzická osoba.

Povolení k provozování výherního hracího přístroje je nepřenositelné. Obdobně i poplatková (daňová) povinnost je ve smyslu ustanovení § 45 zákona o správě daní a poplatků nepřenosná, není tedy možné požadovat zaplacení poplatku na osobě, která je vlastníkem nebo má jiné právo k objektu, ve kterém jsou hrací přístroje umístěny.

Sazba poplatku

Sazba poplatku za každý výherní hrací přístroj na tři měsíce činí od 1.000,- Kč do 5.000,- Kč. Sazbu poplatku může obec stanovit diferencovaně např. podle různého stupně atraktivity místa umístění výherního hracího přístroje nebo podle toho, zda je přístroj umístěn v hernách nebo jiných veřejně přístupných místech. Sazba však nezávisí na faktickém provozu výherního hracího přístroje, nezohledňuje se ani otevírací doba příslušné provozovny, poruchovost přístrojů apod.¹⁴

¹⁴ srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 7. září 1999, sp. zn. I ÚS 249/99 (publikované pod č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 15).

2.2.2.8 / Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Předmět poplatku

Předmětem poplatku je provoz systému obce nakládání s komunálním odpadem.

Subjekt poplatku

Zákon o místních poplatcích rozlišuje **dvě skupiny osob povinných platit tento poplatek. Poplatníkem je jednak každá fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt**, a to bez ohledu na její věk. **Další okruh poplatníků tvoří fyzické osoby vlastníci stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci za předpokladu, že v uvedené stavbě není k trvalému pobytu hlášena žádná fyzická osoba.** Žádná další kritéria pro vznik poplatkové povinnosti v případě tohoto místního poplatku zákon nestanoví.¹⁵

Osobou, která má v obci trvalý pobyt, se rozumí osoba, která má v obci trvalý pobyt podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů, nebo trvalý pobyt podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V souvislosti s poplatkovou povinností shora uvedených fyzických osob zákon o místních poplatcích umožňuje, aby za domácnost byl **poplatek odváděn jedním společným zástupcem**. Důvodem je potřeba zjednodušit placení poplatku u osob, které spolu trvale žijí a mají stejný trvalý pobyt bez ohledu na skutečnost, zda jde o osoby tzv. blízké. Jedná se tedy nejen o manželské nebo partnerské dvojice, rodiny s dětmi, ale dostačující je, že se jedná o osoby, které spolu žijí a mají stejný trvalý pobyt. Možnost odvedení poplatku za celou domácnost je záležitostí úplné dobrovolnosti společného zástupce plnit určitou povinnost vůči správci poplatku i za jiné osoby. Obec se nemůže domáhat plnění této úlohy jako povinnosti a nemůže ji nařídit obecně závaznou vyhláškou nebo považovat tohoto zástupce za plátce poplatku ve smyslu ustanovení § 6 zákona o správě daní a poplatků. Obdobně jako u členů domácnosti připouští zákon o místních poplatcích možnost, aby za bytový nebo rodinný dům byl poplatek odveden správci poplatku prostřednictvím vlastníka nebo správce.

Má-li ke stavbě sloužící nebo určené k individuální rekreaci vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek **společně a nerozdílně**, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu. V praxi to znamená, že poplatek bude zaplacen jedním ze spoluvlastníků a tím bude splněna poplatková povinnost i všech ostatních. Jedná se o tzv. **solidární odpovědnost**, která však znamená, že i správce poplatku může vymáhat zaplacení od kteréhokoliv z nich. Pokud jde o stanovení výše sazby poplatku v obecně závazné vyhlášce zákon přepokládá, že bude stanovena ve vazbě na jednu stavbu tak, jako by ji vlastnil pouze jeden vlastník.

Poplatník je povinen poplatek platit obci, na jejímž území má trvalý pobyt nebo se na jejím území nachází stavba určená nebo sloužící k individuální rekreaci, neboť tímto způsobem zákon vymezuje místní příslušnost obce.

¹⁵ srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. ledna 2008, č. j. 5 Afs 175/2006-116

Sazba poplatku

Sazba poplatku je tvořena ze dvou částek, a to z částky, jejíž horní zákonnou hranicí je **až 250 Kč za povinnou osobu a kalendářní rok** a z částky stanovené na základě **skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu až 250 Kč za povinnou osobu a kalendářní rok**. V obecně závazné vyhlášce proto nelze konkrétní sazbu poplatku stanovit pouze jednou společnou částkou.

První část sazby je plně v kompetenci zastupitelstva obce, promítá se do ní vůle obce přispívat na provoz systému nakládání s komunálním odpadem z vlastních prostředků, bývají jí kompenzovány náklady, které v rozúčtování překročily maximální částku pro druhou část sazby a nemohly do ní být proto promítnuty, ale také náklady na provoz systému, jenž nelze v druhé části sazby vyčíslit, zejména náklady na sběr a svoz tříděného komunálního odpadu.

Druhá část sazby se odvozuje ze skutečných nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu předchozího kalendářního roku, a to rozúčtováním na jednoho poplatníka. **Skutečnými náklady** se rozumí finanční prostředky, které byly obcí vynaloženy pouze za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, nikoliv na provoz celého systému "nakládání s komunálními odpady" od fyzických osob. Obec tak v OZV musí dle těchto nákladů zjištěných z předchozího roku provést rozúčtování nákladů na každou osobu poplatníka.

Úprava nepočítá s tím, že by v konkrétním případě výše platby nutně musela být úměrná množství odpadu skutečně vyprodukovaného poplatníkem. Motivační složkou poplatku je pouze jeho druhá část odvíjející se od množství netříděného komunálního odpadu a má tím i určitý motivační charakter ve směru tlaku na snižování množství tohoto odpadu umožňující snížení celkové výše poplatku.

V případě, že by obec jednu z částí sazby tohoto poplatku uhradila z vlastních finančních prostředků a nepožadovala její zaplacení od poplatníka, bude v ustanovení o sazbě poplatku nutno jasně vyjádřit tu část sazby, kterou obec využila ke stanovení její konkrétní výše.

V případě **změny trvalého pobytu nebo vlastnictví ke stavbě** určené nebo sloužící k individuální rekreaci je poplatník povinen hradit poplatek pouze v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců jeho pobytu nebo vlastnictví ke stavbě na území obce. Dojde-li ke změně v průběhu kalendářního měsíce, je pro stanovení počtu měsíců rozhodný stav na konci tohoto měsíce.

Vyjmutí a osvobození od poplatku

Při zavedení poplatku nemá obec možnost vyloučení jedné skupiny poplatníků, resp. stanovení povinnosti poplatků platit jen jedné skupině. Důvodem není diskriminace skupiny poplatníků. Důvod je ten, že okruh poplatníků jednoznačně určuje zákon, který obec nemůže nikterak měnit.

Poplatek je „místní daň“ a platí zde zásada oficiality. Pokud je úmysl jednu skupinu „pominout“, lze tak učinit pouze využitím institutu **osvobození** nebo **prominutí**. V OZV však není možno skupinu poplatníků vynechat.

Obec tak může na základě ustanovení § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích stanovit v obecně závazné vyhlášce **úlevy a případná osvobození** od poplatků, přičemž taková ustanovení nesmějí být založena na ústavně nepřípustném rozlišování neboli diskriminaci. (po-

drobněji viz 6. Metodická část kap. 6.1.3 Stanovení osvobození a úlev od poplatků v obecně závazné vyhlášce – otázka diskriminačních ustanovení)

2.2.2.9 / Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Předmět poplatku

Předmětem zpoplatnění je zvýšená hodnota stavebního pozemku. Ke zvýšení hodnoty stavebního pozemku dochází v okamžiku vzniku možnosti jeho připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace. Vybudovanou stavbou se rozumí stavba, na kterou bylo vydáno rozhodnutí stavebního úřadu, které nabylo právní moci, nebo pro kterou byl vydán kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby.

Účelem tohoto místního poplatku je získání části nákladů, které obci vzniknou v souvislosti s investicemi na vybudování infrastruktury konkrétně na vybudování vodovodu a kanalizace v obci.

Subjekt poplatku

Poplatníkem je vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Vlastníkem pozemku se rozumí právnická nebo fyzická osoba, která je jako vlastník zapsaná v katastru nemovitostí. Má-li ke stavebnímu pozemku **vlastnické právo více subjektů, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.** V praxi to znamená, že poplatek bude zaplacen jedním ze spoluvlastníků a tím bude splněna poplatková povinnost i všech ostatních. Jedná se o tzv. solidární odpovědnost, která však znamená, že i správce poplatku může vymáhat zaplacení poplatku od kteréhokoliv z nich. Vychází se z ustanovení § 10 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků, na základě kterého v případě více vlastníků k jedné věci jsou tyto osoby povinny zvolit si společného zástupce pro účely poplatkového řízení. Pokud tak neučiní ani na výzvu, určí společného zástupce správce poplatku sám a vyrozumí o tom všechny ostatní spoluvlastníky. Jeden ze spoluvlastníků bude mít vždy povinnost plnit i povinnosti nepeněžitého charakteru, jako např. ohlašovací povinnost.

Pokud jde o stanovení poplatkové povinnosti, **ke zpoplatnění dochází pouze při první možnosti napojení se na stavbu vodovodu nebo kanalizace** bez ohledu na případné etapovitě řešení výstavby tohoto vodního díla jako celku. V případě, že v obci existuje vodovod nebo kanalizace a obec buduje tyto stavby nově z důvodu havarijního stavu, nefunkčnosti nebo nízké kapacity, nejedná se o první možnost napojení se na předmětnou infrastrukturu. Za "možnost napojení" se považuje bezprostřední napojení z vodovodního nebo kanalizačního řádu na sousední stavební parcelu. Obvykle se jedná o napojení na vodovod nebo kanalizaci z veřejného prostranství. Může však nastat situace, kdy stavba vodovodu nebo kanalizace je realizována na jiném pozemku, než je veřejné prostranství, a v tomto případě se jedná o možnost přímého napojení z tohoto pozemku.

Dalším kritériem pro stanovení poplatkové povinnosti u tohoto poplatku je skutečnost, že se jedná o **stavbu vodovodu nebo kanalizace, kterou zajišťovala obec** jako stavebník, tj. obci bylo vydáno stavební povolení a náklady na její pořízení opět nese obec.

Poplatník je povinen **zaplatit poplatek obci, na jejímž území se "zhodnocený stavební pozemek" nachází**, bez ohledu na místo jeho trvalého pobytu nebo skutečnost, že stavební pozemek má v užívání jiný subjekt. Obdobně jako u ostatních poplatků a daní i zde platí nepřenositelnost poplatkové povinnosti.

Sazba poplatku

Sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Sazba poplatku musí být stanovena konkrétně za 1 m². Výši sazby za 1 m² zhodnoceného stavebního pozemku stanoví obec v obecně závazné vyhlášce. Obec je při jejím stanovení omezena relativní horní hranicí danou způsobem výpočtu sazby místního poplatku (cena zhodnoceného stavebního pozemku minus cena nezahodnoceného stavebního pozemku). Paušální poplatek zde možný není.

Při zachování principů rovnosti může být sazba stanovena diferencovaně pro každý pozemek samostatně nebo rozdílnými sazbami pro soubory pozemků, které mají stejný nebo obdobný kvalitativní charakter, anebo jednou sazbou pro všechny pozemky dotčené vybudovanou stavbou vodovodu nebo kanalizace.

Cena stavebního pozemku v obci se určuje, není-li k dispozici cenová mapa, podle vyhlášky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o oceňování majetku, platné v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci rozhodnutí stavebního úřadu o povolení užívání stavby vodovodu nebo kanalizace. Uvedená vyhláška stanoví ceny, koeficienty, přírážky a srážky k těmto cenám a postupy při uplatnění způsobů oceňování mimo jiné i stavebních pozemků, a to v jejich individualitě. Modelový příklad výpočtu sazby poplatku za zhodnocení stavebního pozemku podle vyhlášky je uveden v metodickém stanovisku Ministerstva financí č. j. 26/16 202/2008-262 ze dne 12. února 2008. Uvedené stanovisko bylo zpracováno na základě úkolu stanoveného usnesením vlády č. 1325 ze dne 22. listopadu 2006.

2.3 / ŘÍZENÍ O POPLATCÍCH

Při vymezení pojmu správy místních poplatků lze vycházet z nejširšího pojmu správy daní, tj. z pojmu, který zahrnuje veškeré činnosti správce daně (správce poplatku) na tomto úseku. V případě správy místních poplatků se jedná o právo činit veškerá opatření potřebná ke správnému a úplnému zjištění, stanovení a splnění poplatkových povinností, zejména o právo:

- / vyhledávat poplatkové subjekty,
- / poplatky vyměřit, vybrat, vyúčtovat,
- / poplatky vymáhat nebo kontrolovat.

Výkon správy místních poplatků, tj. zajištění poplatkového řízení, je ve smyslu ustanovení § 14 a § 15 zákona o místních poplatcích v kompetenci obecního úřadu a spadá plně do přenesené působnosti obce. Tato skutečnost musí být zřejmá i z označení v záhlaví každého písemného opatření (rozhodnutí) obecního úřadu. Písemnost se v záhlaví označuje slovy „Obecní úřad“ („Městský úřad“, „Magistrát“) s uvedením názvu obce či města a tomuto označení odpovídá i použité úřední razítko se státním znakem, které je podstatnou náležitostí rozhodnutí vydaného ve věci místních poplatků.

Řízení o místních poplatcích podléhá zákonu o správě daní a poplatků za předpokladu, že zákon o místních poplatcích nestanoví jinak.

Zákon o místních poplatcích obsahuje zvláštní úpravu:

- / **vydávání platebních výměrů** (mimo náležitostí tohoto rozhodnutí, které jsou předmětem úpravy ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků),
- / **zvýšení poplatků** při nezaplacení ve lhůtě splatnosti nebo zaplacení v nižší výši (penále, úrok z posečkáni nebo splátek a úrok z prodlení se v místních poplatcích neuplatňují.),
- / **počítání prekluzivní lhůty,**
- / **prominutí nebo snížení místních poplatků.**

Ostatní instituty zákona o správě daní a poplatků obecní úřad, jako správce místních poplatků, v řízení o poplatcích využívá s výjimkou těch ustanovení, která nelze uplatnit pro jejich jednoznačné využití pouze územními finančními orgány v daňovém řízení, např. ustanovení týkající se podání daňového řízení nebo hlášení, ustanovení, která řeší daňové nedoplatky a penalizaci nebo zvýšení daně.

2.3.1 Zásady poplatkového řízení

V poplatkovém řízení se uplatňují základní zásady daňového řízení. Zásady vyjadřují obecná pravidla, na nichž spočívá celý postup řízení o místních poplatcích. Upravují nejen chování správce poplatku, ale i poplatkových subjektů a třetích osob v průběhu poplatkového jednání, jehož výsledkem je vydání individuálního správního aktu. Zásady mají právní závaznost, pokud další speciální ustanovení neobsahují výjimku (tj. průlom do některé z těchto zásad). Typickým příkladem je prolomení zásady mlčenlivosti v ustanovení § 24 tohoto zákona. Porušení některé ze zásad představuje vadu řízení. Z tohoto důvodu je nutné dbát, aby i aplikace jednotlivých ustanovení zákona o správě daní a poplatků byla v souladu s těmito základními zásadami.

Zásada zákonnosti zavazuje veřejnou moc činit pouze to, co jí zákon povoluje. Má absolutní platnost pro celé řízení. Představuje povinnost správce poplatku chránit zájmy státu a při této ochraně dbát na práva a právem chráněné zájmy poplatkových subjektů a třetích osob. Z této zásady je zřejmé, že o ochranu svých práv v poplatkovém řízení musí projevit zájem i poplatkový subjekt nebo jiná osoba zúčastněná na řízení při využití procesních ustanovení tohoto zákona, neboť správce poplatku má na zachování práv a zájmů poplatkových subjektů dbát, nikoliv je chránit.

Zásada součinnosti vyjadřuje na straně jedné právo poplatkového subjektu úzce spolupracovat v řízení se správcem poplatku a na straně druhé též povinnost se správcem poplatku spolupracovat. Ten má také povinnost tuto součinnost s poplatkovým subjektem zajistit. Zásada součinnosti se uplatňuje v poplatkovém řízení prostřednictvím takových institutů jako je např. poplatková (daňová) kontrola, zahájení řízení, kdy správce poplatku má povinnost vyvolat poplatkový subjekt k odstranění všech formálních nebo věcných vad podání, na základě kterých je podání procesně nezpůsobilé projednání. Také oprávnění poplatkového subjektu nahlížet do spisu je projevem zásady součinnosti. Před vyměřením místního poplatku platebním výměrem musí vždy předcházet výzva správce poplatku, na základě které požaduje sdělení rozhodných skutečností majících vliv na výši poplatkové povinnosti.

Správce poplatku musí také dodržovat **zásadu přiměřenosti**, tj. volit pouze takové přiměřené prostředky, které sice ještě umožňují dosáhnout cíle daňového řízení, ale které přitom daňové subjekty nejméně zatěžují.

Zásada hospodárnosti a rychlosti daňového řízení vyžaduje od správce poplatku takové jednání, které předpokládá rychlé dosažení základního cíle řízení při co nejmenším zatěžování poplatníka.

Zásada volného hodnocení důkazů předpokládá posuzování závažnosti a upotřebitelnosti všech důkazů správcem poplatku v souvislosti s jeho rozhodovací činností. Důkazní břemeno až na malé výjimky nese v poplatkovém řízení daňový subjekt. Pokud toto břemeno neunes, takže poplatek není možno stanovit dokazováním, může mu správce poplatku vyměřit poplatek podle pomůcek, které si zajistí sám v poplatkovém řízení.

Zásada mlčenlivosti a zásada neveřejnosti představují silnou ochranu poplatníka, který má povinnost vypovědět správci poplatku v souvislosti se svou poplatkovou pohledávkou vše o svých osobních a majetkových poměrech. Vztahuje se nejen na správce poplatku, ale i na všechny osoby zúčastněné na řízení. Podmínky pro uplatnění mlčenlivosti jsou rozpracovány v ustanovení § 24 zákona o správě daní a poplatků včetně kritérií pro její prolomení. Na základě těchto zásad má pracovník obecního úřadu povinnost zachovávat mlčenlivost o všem, co se při poplatkovém řízení nebo v souvislosti s ním dozvěděl (o poměrech poplatkového subjektu a to jak osobních, tak souvisejících s jeho majetkovými poměry nebo s jeho podnikáním). V praxi to znamená, že tento pracovník nemůže předat k posouzení, ke kontrole nebo k rozhodnutí spisový materiál jednotlivých poplatníků ani jmenovitý soupis poplatkových dlužníků nebo jinou databázi jinému orgánu obce anebo jiné právnické nebo fyzické osobě.

Zásada oficiality stanoví povinnost správce poplatku zahájit řízení a určit jeho předmět i z vlastního podnětu a to vždy, jakmile došlo ke vzniku poplatkové pohledávky. V praxi to u místních poplatků znamená, že po zavedení poplatku obecně závaznou vyhláškou nemůže obec rozhodovat o tom, zda poplatek vybere nebo nevybere. Rozhodovat o dopadu poplatkového zatížení na některé okruhy občanů může obec pouze prostřednictvím institutu osvobození nebo úlevy, které stanoví v obecně závazné vyhlášce nebo na žádost poplatníka může poplatkovou povinnost snížit nebo prominout.

Zásada neformálnosti znamená, že při poplatkovém řízení se bere v úvahu vždy faktický stav, nikoliv jeho formální označení.

Zásada rovnosti všech daňových subjektů předpokládá rovné postavení poplatkových subjektů při jednání před správcem poplatku. Pokud má správce poplatku možnost volné úvahy, zda udělí oprávnění, uloží povinnost, omezí právo, musí při stejných situacích rozhodnout stejným způsobem. Je třeba poukázat i na skutečnost, že se jedná pouze o stejná procesní práva a povinnosti toho okruhu daňových subjektů, které jsou i ve shodném procesní postavení.

2.3.2 / Fáze poplatkového řízení

2.3.2.1 / Přípravné řízení

Přípravné řízení zahrnuje jednak evidenci poplatkových subjektů na základě ohlašovací povinnosti, kterou plní poplatkový subjekt, a dále do přípravného řízení spadá vyhledávací čin-

nost. Mezi instituty typické pro vyhledávací činnost patří především místní šetření (uplatňuje se nejvíce u místního poplatku za zvláštní užívání veřejného prostranství a u místního poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj). Důležité je také plnění součinnosti třetích osob zúčastněných na poplatkovém řízení, tj. osob svědků, osob přezvědných, právnických a fyzických osob majících nějaké písemné dokumenty, státních orgánů, soudů, znalců, tlumočnicků, auditorů, apod. Nesplnění povinnosti součinnosti lze postihnout pokutou, neboť se jedná o nesplnění povinnosti nepeněžité povahy. Správci poplatku jsou povinni o údajích získaných od třetích osob zachovávat mlčenlivost.

2.3.2.2 / Vyměřovací řízení a vymáhací řízení

Pro stanovení a vybírání místních poplatků je rozhodující **vydání obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích**. Procesní ustanovení, která mají přednost před aplikací obecného procesního předpisu (zákon o správě daní a poplatků), jsou ust. § 11 až 16 zákona o místních poplatcích.

Ve smyslu ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích má poplatník povinnost podle konkrétní sazby poplatku obsažené v obecně závazné vyhlášce vypočítat si výši poplatku a zaplatit ho v termínu splatnosti určeném obcí rovněž ve vyhlášce. Teprve v případě nesplnění této povinnosti ze strany poplatníka vydává obec rozhodnutí, kterým je platební výměr. Jako sankční opatření může výši poplatku v případě nezaplacení včas nebo ve správné výši zvýšit poplatek (jeho nezaplacenou část) až na trojnásobek.

Stejný postup využije správce poplatku i v případě vybírání poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, kde osobou povinnou poplatek odvést včas a ve správné výši je plátce poplatku, tj. ubytovatel.

Místní poplatky vyměří obecní úřad **platebním výměrem**, který musí vykazovat zákonem stanovené základní náležitosti rozhodnutí. Základní náležitosti rozhodnutí stanoví ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků. Na základě novely zákona o správě daní a poplatků (zákonem č. 304/2009 Sb.) dochází s účinností od 1. 1. 2010 k významné změně cit. ustanovení týkající se odůvodnění rozhodnutí. V souladu s uvedenou novelou zákona o správě daní a poplatků musí po 1. lednu 2010 platební výměr obsahovat odůvodnění. V odůvodnění správce daně stručně a jasně uvede důvody, které vedly k vydání rozhodnutí a bylo-li rozhodnutí vydáno na základě dokazování, správce daně dále uvede, které skutečnosti má za prokázané a o které důkazy opřel svá skutková zjištění, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a jak věc posoudil po právní stránce. Nová právní úprava odůvodnění má posílit právní jistotu daňového subjektu a přesvědčit účastníky řízení o správnosti rozhodnutí správce daně. *(podrobněji viz 6. Metodická část, kap. 6.1.1.6. Náležitosti platebního výměru a kap. 6.3.3. Vzor platebního výměru)*

Pro vydání platebního výměru stanoví ZMP v § 12 prekluzivní lhůty, jejichž uplynutím zaniká právo na vyměření nebo doměření poplatku. Poplatek nelze vyměřit ani dodatečně, jestliže uplynuly tři roky od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla poplatková povinnost. Pokud dojde před uplynutím tříleté lhůty k provedení jakéhokoli úkonu směřujícího k vyměření nebo doměření poplatku, běží tato lhůta znovu od konce roku, v němž byl poplatkový subjekt o tomto úkonu zpraven. Tímto úkonem je nejčastěji výzva podle ustanovení § 43 a § 44 zákona o správě daní a poplatků. K obnovení prekluzivní lhůty může dojít i opakovaně, nejdéle však do deseti let od konce kalendářního roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla. K uply-

nutí prekluzivní lhůty musí správce poplatku přihlédnout z úřední povinnosti a tuto lhůtu nelze prodloužit. Poplatek přitom musí být v uvedené lhůtě vyměřen pravomocně.

Od prekluzivní lhůty je nutné odlišit promlčecí lhůty, které jsou obsahem ustanovení § 70 zákona o správě daní a poplatků. Samotné promlčení práva poplatek vybrat na rozdíl od prekluze neznamená zánik práva a správce poplatku je povinen zaplacení poplatku požadovat tj. poplatek vymáhat jako kdyby k promlčení nedošlo. K promlčení přihlíží pouze tehdy, jestliže poplatník námitku promlčení uplatní. Obecná promlčecí lhůta je šestiletá. Tato lhůta se přerušuje a počíná vždy běžet znovu po uplynutí kalendářního roku, ve kterém byl poplatník zpraven o úkonu správce poplatku zajišťujícího vybrání nebo vymození poplatku. Nejdelší lhůta k vybrání poplatku je dvacetiletá.

Pokud jsou místní poplatky zavedeny obecně závaznou vyhláškou, jsou poplatníci povinni místní poplatky zaplatit a obecní úřad má povinnost místní poplatky řádně vybrat. ZMP stanoví oprávnění pro obec poskytnout osvobození nebo úlevu od poplatku. Tyto instituty jsou obsahem obecně závazné vyhlášky. Obec je ovšem ještě oprávněna v individuálních případech místní poplatek prominout nebo snížit.

2.3.2.3 / Poznámka k novému daňovému řádu

Zákon o správě daní a poplatků, podle něhož doposud probíhá řízení o místních poplatcích, nahradí s účinností od 1. ledna 2011 **zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád**. Nová právní úprava vychází ze zhodnocení účinnosti dosavadní právní úpravy, přihlíží k vývoji právní teorie a reflektuje změny v ostatních právních oblastech. Daňový řád především sjednocuje terminologii používanou v daňových zákonech a zajišťuje užší provázanost procesního předpisu s jednotlivými hmotnými daňovými zákony.

Současně s daňovým řádem byl schválen zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu. Uvedený zákon obsahuje změny v jednotlivých hmotných daňových zákonech včetně zákona o místních poplatcích.

V zákoně o místních poplatcích se jedná jako u ostatních zákonů především o změny ve vazbě na zajištění terminologického souladu zákona o místních poplatcích s daňovým řádem a dále o odstranění nežádoucích duplicit či upřesnění znění některých jeho ustanovení. Z věcného hlediska uvedená novela zákona o místních poplatcích přinese především změnu týkající se tzv. **ohlašovací povinnosti poplatkového subjektu**, kterou doposud přísluší stanovit včetně jejích náležitostí obci v obecně závazné vyhlášce, a to na základě zmocnění podle § 14 zákona o místních poplatcích. Podle nové právní úpravy¹⁶ bude ze zákona stanovena

¹⁶ Nově vložen § 14a ZMP, podle kterého

(1) *V ohlášení poplatník nebo plátce uvede*

a) *jméno, popřípadě jména, a příjmení nebo název nebo obchodní firmu, obecný identifikátor(14a), byl-li přidělen, místo pobytu nebo sídlo, místo podnikání, popřípadě další adresu pro doručování; právnická osoba uvede též osoby, které jsou jejím jménem oprávněny jednat v poplatkových věcech,*

b) *čísla všech svých účtů u poskytovatelů platebních služeb, včetně poskytovatelů těchto služeb v zahraničí, užívaných v souvislosti s podnikatelskou činností, v případě, že předmět poplatku souvisí s podnikatelskou činností poplatníka nebo plátce,*

c) *údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti.*

(2) *Poplatník nebo plátce, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, uvede kromě údajů požadovaných v odstavci 2 adresu svého zmocněnce v tuzemsku pro doručování.*

(3) *Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník nebo plátce povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů ode dne, kdy nastala.*

povinnost poplatkového subjektu ohlásit veškeré údaje, které souvisí s jeho identifikací, včetně údajů rozhodných pro stanovení výše poplatkové povinnosti a změnami těchto údajů.

Další změna zákona o místních poplatcích se týká dosavadního institutu **prominutí poplatku (upraveného v § 16 ZMP), který se s účinností daňového řádu ruší**. Důvodem změny byla především systémová návaznost ve vztahu k institutům daňového řádu a dále i skutečnost, že stávající institut prominutí poplatku lze považovat za neopodstatněný vzhledem ke zmocnění obce stanovit osvobození nebo úlevy od placení poplatku v obecně závazné vyhlášce. Protože nebude nadále možné touto cestou, ale cestou daňového řádu, již řešit individuálně případná opomenutí při stanovení osvobození, lze obcím doporučit, aby v mezidobí zvážily možnost zařadit některé případy, u nichž byl poplatek za stejných nebo podobných okolností vícekrát promíjen, zařadit do osvobození nebo úlev formou OZV. Formulace takových ustanovení ovšem musí odpovídat principu obecnosti právního předpisu a principu rovnosti.

14a) § 127 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

3 / EXKURZ K POPLATKU ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD DLE ZÁKONA O ODPADECH

Pokud má obec zaveden systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na jejím katastrálním území, může se namísto poplatku za provoz systému komunálního odpadu stanoveného obecně závaznou vyhláškou na základě ustanovení § 1 písm. h) a § 10b zákona o místních poplatcích rozhodnout vybírat **poplatek za komunální odpad** stanovený obecně závaznou vyhláškou na základě ustanovení **§ 17a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpadech“) nebo vybírat **úhradu za komunální odpad** ve smyslu ustanovení **§ 17 odst. 5 zákona o odpadech**, tzv. smluvní poplatek. **Obec může na svém území zvolit pouze jednu z uvedených možností.**

3.1 / VYMEZENÍ POJMŮ V ZÁKONĚ O ODPADECH

Komunálním odpadem je podle ustanovení § 4 písm. b) zákona o odpadech „veškerý odpad vznikající na území obce při činnosti fyzických osob a který je uveden jako komunální odpad v prováděcím právním předpisu, s výjimkou odpadů vznikajících u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání.“ Zákon o odpadech určuje v § 4 písm. p) jako původce odpadu obec pro komunální odpady vznikající na území obce, které mají původ v činnosti fyzických osob, na něž se nevztahují povinnosti původce. Obec se stává původcem komunálních odpadů v okamžiku, kdy fyzická osoba odpady odloží na místě k tomu určeném, a tím okamžikem se současně stává vlastníkem těchto odpadů. Současně platí, že na obce se vztahují povinnosti původců komunálních odpadů podle § 16, pokud zákon nestanoví jinak.

Poplatníkem poplatku za komunální odpad je každá fyzická osoba, při jejíž činnosti vzniká komunální odpad. Zákon o odpadech hovoří dále o **plátc**i poplatku, kterým je vlastník nemovitosti, kde komunální odpad vzniká, a který poplatek rozúčtuje na jednotlivé poplatníky. Jde-li o budovu, ve které vzniklo společenství vlastníků jednotek podle zvláštního zákona, je plátcem toto společenství.

Výpočet poplatku je odvozen od nákladů, které obci vznikají při zajišťování režimu nakládání s komunálním odpadem. Maximální výše poplatku se stanoví podle předpokládaných oprávněných nákladů obce rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů připadajících na jednotlivé nemovitosti nebo podle počtu uživatelů bytů a s ohledem na úroveň třídění tohoto odpadu. Vždy je třeba zvolit pouze jednu z možností, nikoli spojovat současně do jedné konstrukce počet a objem nádob spolu s počtem uživatelů bytů. V poplatku mohou být promítnuty i náklady spojené s pronájmem nádob určených k odkládání odpadu.

Tento způsob zpoplatnění má potenciál více zohledňovat množství konkrétní osobou skutečně produkovaného odpadu, avšak ani zde se nejedná o cenu plně ekvivalentní poskytnuté službě.

3.2 / PŮSOBNOST OBCE PŘI SPRÁVĚ POPLATKU

Správu poplatku provádí obec, která poplatek zavedla a která postupuje podle zákona o správě daní a poplatků. I zde je poplatek jejím příjmem. Obec však tento poplatek nemůže stanovit současně s místním poplatkem za provoz systému komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích a ani jakkoliv spojovat prvky místního poplatku s prvky v úpravě zákona o odpadech.

Stejně jako stanovení poplatku za komunální odpad obecně závaznou vyhláškou obce vykonává obec i správu poplatku za komunální odpad v samostatné působnosti. Vzhledem k tomu, že zákon o obcích neupravuje pravomoc žádného orgánu obce ke správě poplatku, bude třeba aplikovat ustanovení § 102 odst. 3 zákona o obcích a dovodit, že správu poplatku zabezpečuje rada obce.

Lze jen doporučit, aby rada obce výkon správy poplatku zabezpečila tím, že ji svěří obecnímu úřadu, což zjednoduší provádění jednotlivých kroků.

Písemnosti vydávané obcí při správě tohoto poplatku by měly být v záhlaví označeny v souladu s ustanovením § 111 odst. 1 zákona o obcích.

3.3 / POSTAVENÍ PLÁTCE A POPLATNÍKA PŘI SPRÁVĚ POPLATKU

Podle ustanovení § 6 zákona o správě daní a poplatků se poplatníkem rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Plátcem se pak rozumí osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci daně daň vybranou od poplatníků nebo sraženou poplatníkům.

Zákon o odpadech u poplatku za komunální odpad poplatníka konkretizuje následovně - poplatníkem je každý, kdo produkuje odpad. Plátcem je pak vlastník nemovitosti, kde vzniká komunální odpad. Plátce rozúčtovává na jednotlivé poplatníky poplatek, který obec stanoví svojí obecně závaznou vyhláškou podle počtu a objemu nádob připadajících na jednotlivé nemovitosti. Poplatník odevzdává poplatek plátcovi, který jej odvádí obci.

Postup obce jako správce poplatku v případě, kdy nebude ve stanoveném termínu splatnosti plátcem poplatek odveden ve správné výši, se proto bude odlišovat podle toho, zda poplatník (osoba produkující komunální odpad v příslušné nemovitosti) odvedl vyúčtovaný poplatek plátcovi (vlastníku nemovitosti) nebo nikoliv.

Podle ustanovení § 17a odst. 4 zákona o odpadech je plátce povinen správci poplatku oznámit poplatníka, který mu řádně a včas poplatek neodvedl. Ke splnění zásady součinnosti s daňovým subjektem by pak obec měla nejprve vydat výzvu ke splnění poplatkové povinnosti adresovanou poplatníkovi, jehož plátce označil. Neuhradí-li poplatník obci poplatek ani na základě výzvy ke splnění poplatkové povinnosti, vyměří mu obec poplatek platebním výměrem.

Vyměření poplatku platebním výměrem plátcovi by bylo možné tehdy, pokud by poplatník na základě výzvy ke splnění poplatkové povinnosti obci prokázal, že vyúčtovaný poplatek plátcovi odvedl, takže by bylo zřejmé, že plátce poplatek zadržel a neodvedl obci.

Poplatníkem je dle zákona o odpadech každá fyzická osoba, při jejíž činnosti vzniká komunální odpad. Na základě § 3 zákona o odpadech lze s určitostí předpokládat, že každé fyzické osobě při její činnosti vznikají zbytky, kterých se bude zbavovat jako odpadu, protože jak z ustanovení § 3 odst. 2 vyplývá, zbavováním se movité věci příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 zákona o odpadech ve smyslu zákona o odpadech není pouze ten případ, že věc její vlastník sám využije způsobem stanoveným tímto zákonem a ostatními právními předpisy na ochranu životního prostředí. Vzhledem k tomu, že není možné, aby fyzická osoba, která není a nemůže být provozovatelem žádného zařízení určeného k nakládání s odpady (§ 12, 14 zákona o odpadech), mohla všechny druhy odpadů, které vznikají při její činnosti a ze kterých se komunální odpad stane v okamžiku, kdy je fyzická osoba odloží na místě k tomu obcí určeném, sama využít bez ohrožování životního prostředí a zdraví lidí, má nepodnikající fyzická osoba povinnost podle § 17 odst. 4 zákona o odpadech odkládat odpad (přesněji řečeno věci, kterých se zbavuje) na místě k tomu obcí určeném, pokud ho sama nevyužije v souladu s právními předpisy, a to i tehdy, pokud obec nevydá obecně závaznou vyhlášku. Vydá-li ji, musejí fyzické osoby postupovat podle systému stanoveného vyhláškou obce. To znamená, že fyzická osoba nemůže odpad odstraňovat jinak, než v systému obce.

Presumpce, že každé fyzické osobě při její činnosti vznikají nepoužitelné zbytky, kterých se nakonec zbavuje, hodlá zbavit nebo musí zbavit jako odpadu, není stanovená přímo zákonem o odpadech, ale vyplývá zcela zřejmě z výše uvedeného. Produkce komunálního odpadu však není podmíněna pouze vznikem nepotřebných zbytků, ale i tím, že jsou odloženy na místě obcí k tomu určeném. Až v okamžiku, kdy fyzická osoba věc odloží na místě obcí určeném, se tato věc stává komunálním odpadem. Pokud obec stanovila obecně závaznou vyhláškou poplatek za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech, je tato fyzická osoba jeho poplatníkem.

Je zřejmé, že pokud fyzická osoba má v obci trvalý nebo dlouhodobý pobyt, potom nemá legální možnost odložit věci, kterých se zbavuje, na území jiné obce, tj. odpad nepochybně produkuje a poplatek podle § 17a platí obci výše uvedené.

Poněkud jiná situace může nastat, pokud jde o fyzickou osobu, která vlastní na území obce, která zavedla poplatek podle § 17a, pouze rekreační objekt, který nevyužívá dlouhodoběji tak, aby se zapojila do systému nakládání s komunálním odpadem v této obci, a zároveň platí za komunální odpad i v místě svého trvalého pobytu jakýmkoliv ze 3 možných způsobů platby za komunální odpad (místní poplatek, poplatek podle § 17a nebo úhradu podle § 17 odst. 5 zákona o odpadech). Pokud taková fyzická osoba správci poplatku tvrdí, že odpad na území obce, kde má pouze rekreační objekt, neprodukuje, ale odváží jej a odkládá na místech k tomu určených obcí, kde má trvalý pobyt, a správce poplatku má o tomto tvrzení pochybnosti, je nutné před vyměření poplatku zahájit vytykácí řízení a takové osobě prokázat opak, tedy že využívá systému nakládání s komunálním odpadem. Neprokáže-li správce poplatku tuto skutečnost, je třeba mít za to, že taková osoba není poplatníkem a vyměření poplatku nelze doporučit.

3.4 / REGISTRAČNÍ POVINNOST

Zákon o odpadech neupravuje výslovně možnost v obecně závazné vyhlášce upravit, obdobně jako je tomu u místního poplatku, ohlašovací povinnost daňového subjektu, tj. plátce či poplatníka. Poplatek obci odvádí plátce (vlastník nemovitosti).

Zákon o správě daní a poplatků upravuje v § 33 institut registrační povinnosti daňových subjektů. Při plnění registrační povinnosti je plátce (vlastník nemovitosti) dle ustanovení § 33 odst. 4, 6 a 7 zákona o správě daní a poplatků povinen:

- / podat přihlášku k registraci u správce daně nejpozději do 15 dnů ode dne vzniku povinnosti daň vybírat, tedy do 15 dnů ode dne účinnosti příslušné obecně závazné vyhlášky,
- / při plnění registrační povinnosti plátce správci poplatku sdělí své plné jméno, bydliště, rodné číslo,
- / dojde-li ke změnám skutečností uvedených v předchozích bodech, zejména zanikne-li daňová resp. poplatková povinnost, oznámí plátce tyto skutečnosti správci poplatku do 15 dnů ode dne, kdy nastaly.

S přihlédnutím k ustanovení § 33 odst. 17 zákona o správě daní a poplatků lze dle názoru Ministerstva financí připustit možnost omezení zákonem stanovené registrační povinnosti podle místních podmínek jak co do okruhu daňových subjektů, tak co do okruhu jimi uváděných skutečností.

Obce zpravidla stanoví maximální výši poplatku odlišně podle počtu a objemu sběrných nádob, které přísluší k plátcově nemovitosti, ve vztahu k frekvenci svozů odpadů shromážděných v těchto nádobách. Plátce poplatku by proto měl při plnění registrační povinnosti správci poplatku sdělit skutečnosti rozhodné pro správné určení výše poplatkové povinnosti, tj. jaký typ a počet sběrných nádob využívá ke shromažďování komunálního odpadu ze své nemovitosti a jakou frekvenci svozu, byť to již obci v některých případech může být známo z její činnosti, např. proto, že sběrné nádoby plátci zapůjčuje či pronajímá.

3.5 / ROZÚČTOVÁNÍ POPLATKU NA POPLATNÍKY

Obce zpravidla ve svých obecně závazných vyhláškách využívají možnost rozvrhnout celkové předpokládané náklady, které pro ně plynou z režimu nakládání s komunálním odpadem, podle kritéria počtu a objemu sběrných nádob připadajících na jednotlivé nemovitosti, a stanoví tedy maximální výši poplatku jako částku připadající na plátce („celková poplatková povinnost“ pro všechny poplatníky, z jejichž činnosti v příslušné nemovitosti na území obce vzniká komunální odpad).

Plátci poplatku pak zákon o odpadech ukládá poplatek rozúčtovat na jednotlivé poplatníky, ale nestanoví žádná pravidla pro rozúčtování poplatku. Přípustné nicméně zcela jistě bude rovnoměrné rozúčtování na všechny poplatníky, které je v praxi zřejmě realizováno nejčastěji.

Správce poplatku následně v případě vyměřování a vymáhání poplatku respektuje sdělení plátce ohledně výše poplatníkem či poplatníky neodvedené části poplatku, která mu byla vyúčtována plátcem.

3.6 / SPLATNOST, ÚROK Z PRODLENÍ

Obecně závazná vyhláška by měla stanovit jak termín, dokdy jsou poplatníci povinni odvést poplatek plátci, tak termín pro odvedení vybraného poplatku plátcem správci poplatku.

Uplatnění úroku z prodlení je v případě poplatku za komunální odpad možné.

3.7 / MOŽNOST STANOVENÍ OSVOBOZENÍ ČI ÚLEV OD POPLATKU, PROMINUTÍ POPLATKU

Zákon o odpadech nepočítá s možností případného osvobození či úlev od poplatku dle § 17a, které by obec mohla stanovit v obecně závazné vyhlášce, jíž se poplatek za komunální odpad na území obce zavádí.

Stejně tak nebude možné ani individuální prominutí poplatku na žádost postupem podle § 55a zákona o správě daní a poplatku, neboť odkaz provedený zákonem o odpadech na zákon o správě daní a poplatků v § 17a odst. 6 nelze považovat za zmocnění obce jako správce poplatku k promíjení poplatku za komunální odpad, jak to vyžaduje odst. 4 § 55a zákona o správě daní a poplatků.

U poplatku za komunální odpad tedy nelze institutu prominutí využít.

3.8 / SMLUVNÍ SYSTÉM

Vybírá-li obec poplatek za komunální odpad **na základě smlouvy** (smluvní poplatek dle § 17 odst. 5) mezi obcí a poplatníkem, musí být tato obligatorně uzavřena písemně a musí obsahovat výši úhrady. To jsou jediné náležitosti, které zákon o odpadech ukládá. Ve smlouvě je vhodné dále upravit způsob fakturace za sběr, svoz a odstraňování komunálních odpadů za dané období.

Rovněž zde obec nemůže kombinovat poplatkovou povinnost na smluvním základě s úpravou poplatku za komunální odpad podle § 17a či místního poplatku za provoz systému komunálních odpadů podle § 10b zákona o místních poplatcích. Jedná se totiž o dvoustranný právní úkon, který upravuje vztah mezi poskytovatelem služby (obcí) a jejím odběratelem (fyzickou osobou), a který je založen na zásadě svobodné vůle, na rozdíl od obecně závazné vyhlášky o místním poplatku nebo poplatku, kdy obec vrchnostenským aktem stanoví povinnost úhrady poplatku všem nebo některým skupinám fyzických osob.

4 / DAŇ Z NEMOVITOSTÍ

4.1 / OBECNĚ O DANI Z NEMOVITOSTI

Daň z nemovitostí upravuje zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitostí“), a je rozdělena na dvě části, daň z pozemků a daň ze staveb.

4.1.1 / Předmět daně

4.1.1.1 / Daň z pozemků

Předmětem daně z pozemků jsou podle § 2 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí pozemky na území České republiky vedené v katastru nemovitostí.

Ustanovení § 2 odst. 2 zákona o dani z nemovitostí stanoví, které pozemky se nezdaňují, tj. nejsou předmětem daně z pozemků.

Předmětem daně z pozemků nejsou pozemky v rozsahu půdorysu stavby zastavěné stavbami, tzn. pozemek pod nemovitou stavbou se nezdaňuje.

Předmětem daně z pozemků nejsou rovněž pozemky určené pro obranu státu. Jde zejména o pozemky vojenských újezdů, které jsou uvedeny v příloze k zákonu č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a dále např. o pozemky v bezpečnostních a ochranných pásmech podle § 44 tohoto zákona.

Z lesních pozemků se zdaňují pouze pozemky hospodářských lesů. Ustanovení § 9 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že lesy hospodářské jsou lesy, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení. Pozemky, na kterých se nachází lesy ochranné, lesy zvláštního určení, ale také lesy pod vlivem imisí, nejsou předmětem daně z pozemků.

Z vodních ploch jsou zdaňovány pouze pozemky rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb.

Pro stanovení základu daně a sazby daně z pozemků je třeba znát druh pozemku, který je evidovaný v katastru nemovitostí, např. orná půda, trvalý travní porost, ostatní plocha. Výjimkou jsou stavební pozemky, které mají svou vlastní specifickou definici v § 6 odst. 3 zákona o dani z nemovitostí, podle ní jde o nezastavěný pozemek, který je určený k zastavění stavbou, která se stane po svém dokončení předmětem daně ze staveb. U pozemků evidovaných v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem však není uveden druh pozemku. Pokud druh pozemku není znám, lze ho zjistit u příslušného katastrálního úřadu na základě srovnávacího sestavení parcel podle vyhlášky č. 162/2001 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

4.1.1.2 / Daň ze staveb

Předmětem daně ze staveb jsou nemovité stavby na území České republiky, které jsou spojené se zemí pevným základem a jsou stavbami ve smyslu příslušných stavebních předpisů, a to bez ohledu na to, zda se zapisují do katastru nemovitostí.

Podle § 7 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí jsou předmětem daně ze staveb stavby, na které byl vydán kolaudační souhlas nebo kolaudační rozhodnutí, nebo jsou způsobilé k užívání na základě oznámení stavby stavebnímu úřadu, ale také stavby dokončené podle dříve vydaných stavebních předpisů. Rovněž stavby užívané a příslušnému povolení stavebního úřadu podléhající, jsou předmětem daně ze staveb. Předmětem daně ze staveb jsou dále byty a nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí podle zvláštních právních předpisů.

Stavby uvedené v § 7 odst. 2 a 3 nejsou předmětem daně ze staveb, a tudíž se nezdaňují. Zpravidla se jedná o stavby, které z hlediska významu pro společnost mají zásadní význam, jde např. o stavby přehrad, stavby na ochranu před povodněmi, stavby sloužící veřejné dopravě.

4.1.2 / Poplatník daně

4.1.2.1 / Poplatník daně z pozemků

Poplatníkem daně z pozemků je především vlastník pozemku.

U pozemků ve vlastnictví České republiky je poplatníkem daně organizační složka státu nebo státní organizace zřízená podle zvláštních právních předpisů.

Pouze v případech stanovených v § 3 odst. 2 zákona o dani z nemovitostí je poplatníkem daně z pozemků nájemce, a to u pronajatých pozemků, pokud jsou tyto pozemky evidovány v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem, tzn. na listu vlastnickém, není uveden druh pozemku. Nejsou-li pozemky ve zjednodušené evidenci pronajaty, je poplatníkem daně z pozemků jejich vlastník. Nájemce je poplatníkem daně rovněž u pronajatých pozemků spravované Pozemkovým fondem České republiky nebo Správou státních hmotných rezerv nebo převedených na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.

V některých případech je poplatníkem uživatel pozemku, např. není-li vlastník pozemku znám.

Pokud byla u pronajatých pozemků evidovaných v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem provedena obnova katastrálního operátu a je odstraněna zjednodušená evidence, stane se poplatníkem vlastník pozemku. Informace o tom, zda již proběhla nebo se připravuje v katastrálním území obnova katastrálního operátu, lze získat u příslušného katastrálního úřadu nebo na webových stránkách Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Zde je uveřejněn seznam katastrálních území s informacemi o dokončených digitálních a digitalizovaných mapách a dále i seznam katastrálních území bez parcel vedených ve zjednodušené evidenci, který je průběžně aktualizován. Je-li více spoluvlastníků pozemku, platí daň společně a nerozdílně, tj. platí jeden z nich. Podá-li daňové přiznání jeden ze spoluvlastníků pozemku, považuje se za jejich společného zástupce.

Podání daňového přiznání podle výše spoluvlastnického podílu je možné pouze v určitých případech stanovených v § 13a odst. 5 zákona o dani z nemovitostí. Podle tohoto usta-

novení může kterýkoliv ze spoluvlastníků ve lhůtě do 31. ledna zdaňovacího období podat daňové přiznání za svůj spoluvlastnický podíl, jestliže se jedná o pozemky, které v katastru nemovitostí nejsou evidovány zjednodušeným způsobem. Zároveň se musí jednat o pozemek, na kterém není umístěna stavba. Pokud v těchto případech podá alespoň jeden z poplatníků daňové přiznání za svůj spoluvlastnický podíl na pozemku, mají ostatní spoluvlastníci povinnost podat daňová přiznání rovněž podle výše svých spoluvlastnických podílů. Jestliže ostatní spoluvlastníci daňová přiznání nepodali, vyměří se jim daň z moci úřední bez předchozí výzvy k podání daňového přiznání podle výše jejich podílu na pozemku. Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu a který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2011, problematiku spoluvlastnictví pozemku upřesňuje.

4.1.2.2 / Poplatník daně ze staveb

Poplatníkem daně ze staveb podle § 8 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí je vlastník stavby, bytu nebo nebytového prostoru. Zdaňují se byty a nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí podle zvláštních právních předpisů.

Jde-li o stavbu, byt nebo nebytový prostor ve vlastnictví České republiky, je poplatníkem daně organizační složka státu nebo státní organizace zřízená podle zvláštních právních předpisů.

Pozemkový fond České republiky nebo Správa státních hmotných rezerv jsou poplatníkem daně, mají-li ve správě stavby, byty nebo nebytové prostory.

Nájemce je poplatníkem v případě, že se jedná o pronajaté stavby a nebytové prostory spravované Pozemkovým fondem České republiky, Správou státních hmotných rezerv nebo převedené na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.

Má-li ke stavbě, bytu nebo nebytovému prostoru vlastnické právo více vlastníků, uplatní se princip společně a nerozdílně při podávání daňového přiznání i placení daně. Princip společně a nerozdílně se uplatní také v dalších případech stanovených v § 8 odst. 5 zákona o dani z nemovitostí. Zákonem č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu, se poplatníkům umožňuje s účinností od 1. ledna 2011, podat daňové přiznání za spoluvlastnický podíl na stavbě, bytu nebo nebytovém prostoru.

Podá-li daňové přiznání jeden ze spoluvlastníků, považuje se podle § 13a odst. 4 za společného zástupce. Po vydání zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2011, se postavení společného zástupce mění a to s ohledem na § 26 a § 30 daňového řádu. V úvahu je zároveň třeba vzít Čl. XVIII Přejícná ustanovení v části šestnácté zákona č. 281/2009 Sb., který na institut společného zástupce pamatuje¹⁷.

¹⁷ Společný zástupce, který měl postavení společného zástupce podle zákona č. 338/1992 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se nadále považuje za společného zástupce, pokud si poplatníci nezvolí společného zmocněnce nebo pokud nebude postupováno podle § 13a odst. 5 zákona č. 338/1992 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4.1.3 / Osvobození od daně

4.1.3.1 / Osvobození od daně z pozemků

Osvobození pozemků upravuje zejména § 4 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí. Osvobození pozemků i staveb v případě živelních pohrom je uvedeno v § 17a zákona o dani z nemovitostí.

Ustanovení § 4 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí je poměrně rozsáhlé a stanoví podmínky, při jejichž splnění lze osvobození od daně z pozemků poplatníkovi přiznat. Poplatník je povinen v daňovém přiznání si daň z nemovitostí sám vypočítat, uplatnit nárok na osvobození a vyčíslit jeho výši.

Rozsáhlou skupinu pozemků, které jsou osvobozeny od daně z pozemků, představují nemovitosti ve vlastnictví státu. Tyto nemovitosti jsou osvobozeny, nejsou-li využívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány. Pokud stát pozemky nepotřebuje pro vlastní výkon činnosti a pronajímá je nebo s nimi podniká, nejsou tyto pozemky osvobozeny od daně z pozemků. Rozhodující je tudíž, jak s nimi nakládá. Za stejných podmínek jsou osvobozeny pozemky spravované Pozemkovým fondem České republiky.

Dále jsou osvobozeny pozemky veřejně přístupných parků, prostor a sportovišť nebo např. pozemky remízků, hájů a větrolamů a mezi na orné půdě, trvalých travních porostů a další pozemky.

Některé pozemky jsou osvobozeny pouze v rozsahu pozemku, který tvoří jeden funkční celek se stavbou, která je osvobozena od daně ze staveb. Jde o pozemky, které jsou nezbytné pro zabezpečení a plnění funkce stavby, jež podléhá osvobození podle § 9 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí.

Důkazní břemeno nese poplatník, který prokazuje, že splňuje podmínky nároku na osvobození. Podle § 31 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků daňový subjekt prokazuje všechny skutečnosti, které je povinen uvádět v přiznání, hlášení a vyúčtování nebo k jejichž průkazu byl správcem daně v průkazu daňového řízení vyzván.

Výraznou změnu do osvobození pozemků od daně z pozemků přinesl zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Uvedený zákon rozšířil osvobození od daně z pozemků a umožnil obcím poprvé pro zdaňovací období 2009 obecně závaznou vyhláškou rozhodnout o osvobození pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů od daně z pozemků podle § 4 odst. 1 písm. v) zákona o dani z nemovitostí; pozemky zahrad osvobozeny nejsou. Zákonná úprava obsažená v § 4 odst. 1 písm. v) zákona o dani z nemovitostí, oprávnění obce ohledně rozsahu osvobození více nerozvádí, neboť předpokládá osvobození všech druhů pozemků v něm výslovně uvedených a na celém území obce. Pokud obec některé pozemky ležící v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše obce od daně z pozemků nechce osvobodit, potom v obecně závazné vyhlášce tyto pozemky musí konkrétně uvést a to tak, že vymezí tyto pozemky jejich parcelním číslem s uvedením názvu katastrálního území, ve kterém leží. V rámci kontextu celého ustanovení se tudíž předpokládá, že všechny ostatní pozemky, na které se citované ustanovení vztahuje, budou osvobozeny od daně z pozemků.

Jde o místní daň a nastavení stejných podmínek pro podnikání na území jedné obce pro poplatníky daně z pozemků uvedených v § 4 odst. 1 písm. v) zákona o dani z nemovitostí,

bylo hlavní příčinou, že ustanovení nepředpokládá možnost osvobození pozemků např. podle jednotlivých částí obce.

Pokud obec vyhlášku pro osvobození pozemků podle tohoto ustanovení vydá, poplatník uplatní nárok na osvobození v daňovém přiznání.

4.1.3.2 / Osvobození od daně ze staveb

Osvobození od daně ze staveb upravuje § 9 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí a je založen na obdobných principech jako osvobození pozemků.

Od daně ze staveb jsou osvobozeny stavby, byty nebo nebytové prostory ve vlastnictví státu nebo spravované Pozemkovým fondem České republiky. Podmínkou pro jejich osvobození je, že nejsou užívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány.

Dále jsou osvobozeny stavby sloužící školám a školským zařízením, muzeím a galériím, státním archivům, knihovnám, zdravotnickým zařízením, zařízením sociální péče, nadacím a občanským sdružením a další.

Pokud celá stavba nespĺňuje podmínky pro osvobození, podle § 9 odst. 2 zákona o dani z nemovitostí, osvobodí se pouze část stavby.

Osvobození některých staveb je upraveno vyhláškou č. 12/1993 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o dani z nemovitostí. Uvedená vyhláška se týká osvobození staveb prohlášených za kulturní památku, dále staveb, které slouží výlučně ke zlepšení stavu životního prostředí podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona o dani z nemovitostí a také pozemků tvořících jeden funkční celek s těmito stavbami.

K 1. lednu 2009 zákonem č. 1/2009 Sb., který novelizoval zákon o dani z nemovitostí, bylo zrušeno osvobození od daně z nových staveb obytných domů a bytů v nových stavbách podle § 9 odst. 1 písm. g) zákona o dani z nemovitostí, které bylo poskytováno na dobu 15 let. Od 1. ledna 2009 již nelze nově přiznat nárok na osvobození u stavby nebo bytu, které byly dokončeny v průběhu roku 2008. Již přiznaný nárok na osvobození v předchozích zdaňovacích obdobích lze naposledy přiznat ve zdaňovacím období 2009.

Zároveň s účinností od 1. ledna 2009 bylo zrušeno osvobození od daně ze staveb, u kterých byly provedeny změny spočívající ve snížení tepelné náročnosti stavebními úpravami, na které bylo vydáno stavební povolení. Od 1. ledna 2009 již nelze nově přiznat nárok na osvobození u stavby nebo bytu, bylo-li jejich zateplení provedeno v průběhu roku 2008. Již přiznaný nárok na osvobození v předchozích zdaňovacích obdobích se poplatníkům poskytne naposledy ve zdaňovacím období 2012.

4.1.4 / Přiznání k dani z nemovitostí

Daň z nemovitostí se vyměřuje na zdaňovací období podle stavu k 1. lednu roku, na který je vyměřována. Ke změnám skutečností rozhodných pro daňovou povinnost, které nastanou v průběhu zdaňovacího období, se nepřihlíží.

Daňové přiznání – řádné nebo dílčí se podává ve lhůtě do 31. ledna zdaňovacího období.

Zjistí-li poplatník v již podaném řádném nebo dílčím daňovém přiznání chybu před uplynutím lhůty pro jeho podání, může podat opravné daňové přiznání.

Dodatečné daňové přiznání poplatník podává, jestliže zjistí, že daňová povinnost má být vyšší nebo nižší než poslední známá daňová povinnost, pokud nelze využít mimořádný opravný prostředek. Dodatečné daňové přiznání je třeba podat nejpozději do konce měsíce následujícího po tomto zjištění. V této lhůtě je také dodatečná daň splatná.

Ustanovení § 13a odst. 9 a 10 zákona o dani z nemovitostí stanoví specifickou tříměsíční lhůtu pro podání daňového přiznání. Jde o případy, kdy do 31. prosince předchozího zdaňovacího období nebyl převod nemovitosti zapsán do katastru nemovitostí nebo nebylo ukončeno dědické řízení. V těchto případech se daňové přiznání podá do konce třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž byl zapsán vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí nebo v němž nabylo právní moci rozhodnutí příslušného orgánu, kterým bylo skončeno dědické řízení.

Daňové přiznání se nepodává, pokud je poplatník podal v některém z předchozích zdaňovacích období nebo mu daň byla vyměřena v některém z předchozích zdaňovacích období z moci úřední a od této doby nedošlo ke změně okolností rozhodných pro vyměření daně. V takovém případě se vyměří daň k 31. lednu běžného zdaňovacího období ve výši poslední známé daňové povinnosti.

Pokud dojde ke změně výše daně oproti poslední známé daňové povinnosti, tj. oproti předchozímu zdaňovacímu období, je poplatník daně z nemovitostí povinen podat daňové přiznání s výjimkou případů uvedených v § 13a odst. 2 zákona o dani z nemovitostí, ve kterých je daň vyměřována správcem daně z moci úřední.

Podle tohoto ustanovení se jedná o případ změny sazeb daně, změny průměrné ceny půdy přiřazené ke stávajícím jednotlivým katastrálním územím, stanovení nebo změny koeficientů daně podle § 6 odst. 4, § 11 odst. 3 a 4 či podle § 12 zákona o dani z nemovitostí, anebo zánik osvobození v určitých specifických případech. Jde tedy o případy, kdy dochází ke změně daňové povinnosti bez vlivu na straně poplatníka a správci daně jsou tyto změny objektivně známé.

Změnu daně podle § 13a odst. 2 zákona o dani z nemovitostí sděluje místně příslušný správce daně poplatníkům platebním výměrem zasílaným poplatníkovi do vlastních rukou, a nebo hromadným předpisným seznamem, který je vyložen k nahlédnutí na obecním úřadě obce, v níž se nacházejí předmětné nemovitosti, případně u správce daně, po dobu 30 dnů. O vyložení hromadného předpisného seznamu k nahlédnutí jsou poplatníci informováni vyhláškou na úřední desce obce.

Doručení rozhodnutí o vyměření daně hromadným předpisným seznamem podle § 20 zákona o správě daní a poplatků, je stanovením daně rovnocenným s platebním výměrem a je používáno v případech, kdy se změny týkají většího množství daňových poplatníků v určité oblasti.

Při spoluvlastnictví pozemku, stavby, bytu nebo nebytového prostoru se uplatňuje princip podání daňového přiznání společně a nerozdílně. U pozemků je však možné za podmínek přesně stanovených v zákoně o dani z nemovitostí podat daňové přiznání podle výše spoluvlastnického podílu. Další změny při spoluvlastnictví nemovitostí s účinností od 1. ledna 2011 přinesl zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím da-

ňového řádu. Tento zákon v části šestnácté – Změna zákona o dani z nemovitostí, umožňuje podání daňového přiznání za spoluvlastnický podíl na pozemku, stavbě, bytu nebo samostatném nebytovém prostoru za podmínek v citovaném zákoně uvedených. Tímto zákonem se tak rozšiřuje možnost podat daňové přiznání za spoluvlastnický podíl na nemovitostech, neboť současná právní úprava zná pouze podání daňového přiznání podle výše spoluvlastnického podílu na pozemku.

Obecně platí, je-li tedy poplatníků daně z téhož předmětu více, podává daňové přiznání pouze jeden z nich jako společný zástupce a to k celému předmětu daně. Podle § 13a odst. 4 zákona o dani z nemovitostí, podá-li daňové přiznání jeden z poplatníků majících vlastnická nebo jiná práva k téže nemovitosti, považuje se tento poplatník za jejich společného zástupce, pokud si poplatníci nezvolí jiného společného zástupce. Podání daňového přiznání podle výše spoluvlastnického podílu umožňuje § 13a odst. 5 podat pouze u pozemků a to výlučně za podmínek stanovených v tomto ustanovení. Podá-li alespoň jeden ze spoluvlastníků daňové přiznání podle výše spoluvlastnického podílu do 31. ledna zdaňovacího období, vznikne povinnost podat daňové přiznání podle § 13a odst. 5 zákona o dani z nemovitostí i pro ostatní spoluvlastníky pozemku podle výše jejich spoluvlastnických podílů. Uvedená ustanovení jsou dotčena změnou, kterou s účinností od 1. ledna 2011 přinesl zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který nově upravuje institut společného zástupce. V úvahu je zároveň třeba vzít Čl. XVIII Přechodná ustanovení v části šestnácté zákona č. 281/2009 Sb., který na institut společného zástupce pamatuje.

Přestane-li být fyzická osoba nebo právnická osoba poplatníkem daně z nemovitostí proto, že v průběhu roku se změnila vlastnická nebo jiná práva ke všem nemovitostem v územním obvodu téhož správce daně, které u něho podléhaly dani z nemovitostí, nebo tyto nemovitosti zanikly, je povinen oznámit tuto skutečnost správci daně nejpozději do 31. ledna následujícího zdaňovacího období.

4.1.5 / Splatnost daně z nemovitosti

Nepřesáhne-li roční daň z nemovitostí částku 5 000 Kč, je pro všechny poplatníky splatná najednou, a to nejpozději do 31. května zdaňovacího období. Ke stejnému datu lze daň z nemovitostí zaplatit najednou i při vyšší částce. Činí-li u jednoho poplatníka celková daňová povinnost z nemovitostí nacházejících se v územním obvodu jednoho správce daně méně než 30 Kč, daň se neplatí, avšak povinnost podat daňové přiznání trvá.

Činí-li celková daň z pozemků u poplatníka, který podává daňové přiznání za spoluvlastnický podíl na dani z pozemku podle § 13a odst. 5 zákona o dani z nemovitostí nebo je mu vyměřena daň ve výši spoluvlastnického podílu na dani z pozemku z moci úřední, v obvodu územní působnosti jednoho správce daně méně než 50 Kč, je jeho daňová povinnost u daně z pozemků 50 Kč.

U poplatníků daně provozujících zemědělskou výrobu a chov ryb je daň splatná ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 31. srpna a do 30. listopadu zdaňovacího období.

U ostatních poplatníků daně je daň splatná ve dvou stejných splátkách, a to nejpozději do 31. května a do 30. listopadu zdaňovacího období.

Daň je možné zaplatit zejména formou bezhotovostního převodu bankovním příkazem k úhradě ze svého účtu vedeného u některé banky na příslušný účet finančního úřadu nebo

v hotovosti daňovou složenkou na poště. Zaslání daňových složenek není zákonnou povinností finančních úřadů, ale jde o vstřícný postup vůči poplatníkům.

Hromadně zasílané daňové složeny pro daň z nemovitostí umožňují poplatníkům platit tuto daň bez poštovních poplatků, ale také je v rámci technických možností informují o jejich aktuální daňové povinnosti a o tom, zda jsou jejich daňové povinnosti z předchozích let řádně vyrovnány či nikoliv. Poplatníci daně z nemovitostí tak každoročně získávají aktuální informace o stavu svého daňového účtu na dani z nemovitostí.

Informace zasílané s daňovou složenkou se však vztahují pouze k vlastní platbě daně a k použití daňové složeny. Neobsahují, a ve smyslu § 46 zákona o správě daní a poplatků, ani nemohou obsahovat, výpočet nové daňové povinnosti ani důvody, které k němu vedly.

Vzhledem k centrálnímu zpracování a rozesílání složenek musí být údaje na složeny za jednotlivé finanční úřady předány zpracovateli s takovým předstihem, aby složeny mohly být poplatníkům doručeny do 15. května zdaňovacího období, neboť první termín splatnosti daně je do 31. května zdaňovacího období.

Adresa PO Boxu uvedená v levém horním rohu obálky se složenkami je určena pro vrácení nedoručitelných složenek Českou poštou, nikoliv pro doručování jiné korespondence finančním orgánům. Orgánem, který vyměřuje daň z nemovitostí, je vždy místně příslušný finanční úřad. Veškeré dotazy, podněty, odvolání a podobně, je třeba zasílat vždy na adresu příslušného finančního úřadu, která je uvedena na daňové složence.

4.2 / MOŽNOSTI OBCÍ OVLIVNIT V JEJICH SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI VÝŠI DANĚ Z NEMOVITOSTÍ

4.2.1 / OZV, kterými se stanoví koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí

Obec může obecně závaznou vyhláškou upravit zákonem stanovené výše koeficientů, kterými se vynásobí daňová povinnost za jednotlivé druhy nemovitosti, případě určité nemovitosti od daně zcela osvobodit.

Možnosti obcí v České republice, jak ovlivnit právní úpravu daně z nemovitostí jsou tak všeho všudy dvojí:

- / možnost osvobození některých zemědělských pozemků a dále nemovitostí dotčených přírodní (živelní) pohromou,
- / možnost zavést či změnit (zvýšit či snížit) koeficienty ovlivňující daňovou sazbu – koeficient přiřazený obcím dle počtu obyvatel v obci, koeficient 1,5 a místní koeficient.

Je vždy plně na rozhodnutí obce, resp. zastupitelstva obce, zda některou možnost využije a zvýší nebo sníží daň z nemovitostí nacházejících se na jejím území či nikoli.

Členění koeficientů:

- / **Koeficient, který respektuje počet obyvatel v obci**, je využíván pouze pro některé

druhy nemovitostí: stavební pozemky, obytné domy a stavby tvořící jejich příslušenství, byty a samostatné nebytové prostory nesloužící k podnikání nebo jako garáže. **Minimální výše koeficientu je stanovena 1,0 pro všechny obce do 1000 obyvatel** (dřívější právní úprava – naposledy pro zdaňovací období roku 2008 - stanovovala koeficient pro obce do 300 obyvatel ve výši 0,3 a pro obce do 600 obyvatel ve výši 0,6). Maximální výše koeficientu 4,5 je stanovena pro Prahu s tím, že může být zvýšena na 5,0.

- / **Koeficient 1,5** lze použít pro některé budovy, pro které není možné použít koeficient dle počtu obyvatel, tj. pro stavby a rodinné domy sloužící k individuální rekreaci, stavby plnící doplňkovou funkci k těmto stavbám, pro garáže, stavby využívané pro podnikatelskou činnost a pro samostatné nebytové prostory užívané pro podnikání či jako garáže. Hodnota koeficientu je zde **1,5 a násobí se jím základní sazba daně**. Obce jej mohou zavést pro některé nebo pro všechny tyto nemovitosti.
- / Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byl zákon o dani z nemovitostí s účinností od 1. ledna 2008 změněn tak, že bylo stanoveno nové zákonné zmocnění pro vydání obecně závazných vyhlášek, tzv. místní koeficient, který je upraven v ustanovení § 12 zákona o dani z nemovitostí. **Místní koeficient** lze tak poprvé použít pro zdaňovací období 2009. Obec jej může obecně závaznou vyhláškou **vyhlásit pro všechny nemovitosti na území celé obce ve výši 2, 3, 4 nebo 5**. Tímto koeficientem se **vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory**, s výjimkou některých zemědělských pozemků.

4.2.1.1 / Jednotlivá zmocňovací ustanovení

Dle **§ 6 odst. 4 písm. b)** – daň z pozemků a **§ 11 odst. 3 písm. a)** – daň ze staveb je obec oprávněna příslušný koeficient zvýšit o jednu kategorii nebo o jednu až tři kategorie snížit. Koeficient 4,5 lze zvýšit na koeficient 5,0; v této výši je koeficient stanoven v hl. m. Praze.

Zákon hovoří o možnosti úpravy koeficientů **pro jednotlivé části obce**, přičemž pojem část obce blíže nespecifikuje. Zákon o obcích v § 27 odst. 2 stanoví, že část obce je evidenční jednotka označená svým názvem, vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území. Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvu zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí. U nově vymezených částí obce se doporučuje provést vymezení jednotlivými celými katastrálními územími nebo výčtem jednotlivých parcel v části obce včetně uvedení příslušného katastrálního území v případě, že se nejedná o celé katastrální území. Určení vždy musí být naprosto jednoznačné.

V § 11 odst. 1 a 2 jsou stanoveny základní sazby daně ze staveb v závislosti na způsobu využití staveb a počtu jejich podlaží. V § 11 odst. 3 písm. a) zákon stanoví, že tato základní sazba daně se u obytných domů, ostatních staveb tvořících příslušenství k obytným domům, bytů a u ostatních samostatných nebytových prostorů, násobí koeficientem stanoveným v závislosti na počtu obyvatel obce zjištěným při posledním sčítání lidu. Pouze v případě některých měst je koeficient zákonem určen (Františkovy Lázně, Luhačovice, Mariánské Lázně, Poděbrady a Praha).

Pro jednotlivé části obce může obec na základě zmocnění v **§ 11 odst. 3) písm. a)**

obecně závaznou vyhláškou koeficient, který je pro ni stanoven, zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie v členění koeficientů; koeficient 4,5 lze zvýšit na koeficient 5,0.

Na základě zmocnění v **§ 11 odst. 3) písm. b)** zákona o dani z nemovitostí může obec obecně závaznou vyhláškou stanovit, že základní sazba daně u jednotlivých druhů staveb podle odstavce 1 písm. b) až d), případně zvýšená podle odstavce 2, a samostatných nebytových prostorů podle odstavce 1 písm. c) a d), se v celé obci násobí koeficientem 1,5.

Jednotlivé druhy staveb jsou v tomto případě vymezeny § 11 odst. 1 písm. b), c) a d), přičemž stavby zahrnuté do § 11 odst. 1 písm. d) se dále dělí podle konkrétního využití do bodů 1, 2 a 3. Druhy staveb, pro které bude koeficient 1,5 stanoven, lze tedy vymezit uvedením příslušného ustanovení § 11 odst. 1, tedy písmeny b), c) a d). Má-li být koeficient použit pouze u některých druhů staveb určených k podnikání uvedených pod písmenem d), použije se odkaz na příslušný bod ustanovení. Kromě uvedeného členění může obec při stanovení koeficientu 1,5 slovně specifikovat, zda v případě staveb podle § 11 odst. 1 písm. b) bude koeficient stanoven pouze u staveb pro individuální rekreaci a rodinné domy využívané pro individuální rekreaci, nebo také u staveb, které k nim plní doplňkovou funkci. V případě staveb podle § 11 odst. 1 písm. c) nebo d) zákona o dani z nemovitostí, lze obdobně specifikovat, zda se jedná pouze o stavby garáží nebo stavby pro podnikatelskou činnost, či zda se jedná také o nebytové prostory určené k těmto využitím či jde-li pouze o tyto nebytové prostory.

Má-li obec pochybnosti, co je pro uvedené účely druhem stavby, doporučujeme vycházet ze specifikace druhů staveb, která je uvedena v tiskopisu Přiznání k dani z nemovitostí, event. v pokynech k vyplnění těchto tiskopisů.

Dosavadní zkušenosti prokázaly, že legislativně přesnější a pro správce daně je také čitelnější, pokud jsou změna nebo stanovení koeficientu v obecně závazné vyhlášce vymezeny odkazem na jednotlivé písmeno (nebo písmena), případně bod (nebo body) ustanovení § 11 odst. 1 zákona o dani z nemovitostí.

Podle **§ 12** zákona o dani z nemovitostí je obec zmocněna obecně závaznou vyhláškou **pro všechny nemovitosti na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5, s výjimkou pozemků uvedených v § 5 odst. 1, tj. u pozemků orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů.**

Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory. Využití koeficientu je plně v kompetenci obce. Omezena je však v tom, že na svém území může stanovit pouze jeden koeficient stejný pro všechny nemovitosti, které jsou předmětem zdanění.

Obecně závaznou vyhláškou stanoveným místním koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka po úpravě základní sazby daně vynásobené již koeficientem podle § 6 odst. 4 zákona o dani z nemovitostí u pozemků a podle § 11 odst. 3 a odst. 4 zákona o dani z nemovitostí u staveb. Podle vlastní úvahy je tak obec oprávněna provést vícenásobné zvýšení základní sazby, což může znamenat podstatně vyšší výnos této daně a vyšší příjem do rozpočtu obce.

4.2.1.2 / Povinnosti obce

Využije-li obec některá z výše uvedených zmocnění k vydání příslušné obecně závazné vyhlášky [§ 4 odst. 1 písm. v) § 6, 11 a 12 zákona o dani z nemovitostí], je povinna ji do pěti kalendářních dnů ode dne nabytí její platnosti zaslat v jednom vyhotovení příslušnému správci daně.

Dle §16a zákona o dani z nemovitostí musí taková obecně závazná vyhláška nabytí platnosti nejpozději do 1. srpna předchozího zdaňovacího období a účinnosti nejpozději do 1. ledna následujícího zdaňovacího období. V opačném případě, **má-li vyhláška zpětnou účinnost, je neplatná.** Výjimečně pro zdaňovací období 2010 byla lhůta pro vydání obecně závazných vyhlášek prodloužena a to do 30. listopadu 2009 s tím, že vyhláška musí nabytí účinnosti nejpozději dnem 1. ledna 2010. Prodloužení lhůty bylo provedeno zákonem č. 362/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s návrhem zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2010.

Daň z nemovitostí se vyměřuje podle stavu k 1. lednu roku, na který je daň vyměřována. Obecně závazná vyhláška musí proto nabytí platnosti již v předchozím zdaňovacím období a účinnosti nejpozději do 1. ledna následujícího zdaňovacího období, aby od 1. ledna příslušného zdaňovacího období bylo možno podle ní postupovat. Pokud se tedy v roce 2010 obce rozhodnou využít zákonná zmocnění pro rok 2011, musí vydat obecně závazné vyhlášky tak, aby nabyly platnosti nejpozději do 1. srpna 2010 a účinnosti nejpozději do 1. ledna 2011.

V případě, že obce před 1. lednem 2008 stanovily v obecně závazné vyhlášce vydané podle § 6 nebo § 11 zákona o dani z nemovitostí, ve znění účinném do 31. prosince 2007, koeficient 0,3 nebo 0,6, postupovalo se podle těchto koeficientů naposledy ve zdaňovacím období 2008. Od zdaňovacího období 2009 se koeficienty 0,3 nebo 0,6 neuplatní. Účinnost obecně závazných vyhlášek, které stanovily koeficienty 0,3 nebo 0,6, zaniká ze zákona. Ustanovení obecně závazné vyhlášky, jako podzákonného právního předpisu, zaniká využitím pravidla o zrušení právního předpisu vydáním pozdějšího právního předpisu stejné nebo vyšší právní síly.

Obecně závazné vyhlášky vydané podle § 6 odst. 4 a podle § 11 odst. 3 zákona o dani z nemovitostí, ve znění účinném do 31. prosince 2007, pokud obsahují koeficienty 1,0 a vyšší, mohou být i nadále platné a účinné.

4.2.2 / Obecně závazné vyhlášky o osvobození některých pozemků zemědělského půdního fondu od daně z nemovitostí

Dle **§ 4 odst. 1 písm. v) zákona o dani z nemovitostí** může obec obecně závaznou vyhláškou osvobodit od daně z pozemků zemědělské pozemky členěné podle druhu na ornou půdu, chmelnice, vinice, ovocné sady a trvalé travní porosty. Výjimkou jsou zahrady, citované ustanovení se na ně nevztahuje.

Na základě vlastní úvahy obec dále může obecně závaznou vyhláškou stanovit, které z těchto pozemků od daně osvobozeny nejsou, pokud se nacházejí v zastavěném území obce nebo zastavitelné ploše obce, což jsou pojmy definované v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Podmínkou je, aby obec uvedla výčet pozemků, které nejsou osvobozeny, a ke každému z nich přiřadila jeho parcelní číslo

a název katastrálního území, ve kterém se pozemky nacházejí. Výčet těchto pozemků může být stanoven ve stejné obecně závazné vyhlášce jako osvobození zemědělských pozemků od daně z pozemků nebo může být stanoven samostatnou obecně závaznou vyhláškou.

Rovněž zde platí, že obec musí vyhlášku do pěti kalendářních dnů ode dne nabytí její platnosti zaslat v jednom vyhotovení příslušnému správci daně a pokud se rozhodne nově toto zákonné zmocnění využít pro rok 2010, musí vydat obecně závaznou vyhlášku tak, aby nabyla platnosti nejpozději do 1. srpna 2009 a účinnosti nejpozději do 1. ledna 2010. Výjimkou je prodloužení lhůty pro vydání obecně závazné vyhlášky do 30. listopadu 2009 – viz předchozí kapitola 4.2.1.2.

4.2.3 / Obecně závazné vyhlášky, kterými se zcela nebo částečně osvobodují od daně z nemovitostí na území obce nemovitosti dotčené živelní pohromou

Na základě ustanovení **§ 17a odst. 1 a 2** zákona o dani z nemovitostí může obec obecně závaznou vyhláškou **osvobodit od daně z nemovitostí na svém území nemovitosti dotčené živelní pohromou, a to nejdéle na dobu pěti let. Osvobození od daně z nemovitostí lze též stanovit za již uplynulé zdaňovací období.**

Obec je oprávněna osvobodit od daně z nemovitostí nemovitosti dotčené živelní pohromou. Určení pozemků a staveb, které jsou osvobozeny, musí být jednoznačné. Pokud se osvobození nevztahuje na celé katastrální území, musí být v obecně závazné vyhlášce uveden výčet jednotlivých parcel pozemků v příslušném katastrálním území a u staveb uvedeno číslo popisné nebo číslo evidenční, pokud jim bylo přiděleno, nebo musí být uvedeno parcelní číslo pozemku, na kterém se stavba (nebo stavby nachází) včetně příslušného katastrálního území.

Účelem tohoto zákonného zmocnění je umožnit obci přihlédnout k místním podmínkám a zcela nebo částečně snížit daňové zatížení subjektů, jejichž majetky byly zasaženy povodněmi či jinou živelní pohromou. Částečné osvobození se vyjádří procentem.

Uvedené ustanovení bylo do zákona o dani z nemovitostí vloženo s účinností od 1. ledna 2003 zákonem č. 576/2002 Sb. Tento zákon řeší důsledky živelních pohrom, a to možností částečného nebo plného osvobození od daně z nemovitostí s tím, že o poskytnutí osvobození a jeho rozsahu rozhoduje obec, na jejímž území k živelní pohromě došlo, neboť daň z nemovitostí plyne zcela do rozpočtu obcí. Možnost řešit osvobození od daně z nemovitostí v oblastech postižených povodněmi může mít dopad do vlastního rozpočtu obce snížením výnosu daní za jedno zdaňovací období, nejdéle však na dobu pěti let. Realizace právní úpravy dle ustanovení § 17a zákona o dani z nemovitostí nemá dopad na státní rozpočet.

Při uplatňování zákona o dani z nemovitostí v praxi mohly před účinností novely zákona nastat podmínky, kdy nešlo zcela nebo částečně uplatnit zákon, a to z objektivních důvodů na něm nezávislých. Vzhledem k tomu, že daň z nemovitostí plyne zcela do rozpočtu obcí, bylo do zákona zapracováno ustanovení zmocňující obce vydat obecně závaznou vyhlášku, která v případech živelních pohrom umožní v nezbytném rozsahu osvobození od daně z nemovitostí. Účelem zákonného zmocnění je umožnit obci přihlédnout k místním podmínkám a zcela nebo částečně snížit daňové zatížení subjektů, jejichž majetky byly zasaženy povodněmi či jinou živelní pohromou.

Vlastní obsah zákonného zmocnění vyhovuje a nedochází k žádné kolizi mezi obcemi a krajem nebo obcí s rozšířenou působností. Meze zmocnění obcí jsou v zákoně stanoveny srozumitelně s možností zcela nebo částečně osvobodit od daně z nemovitostí na svém území nemovitosti dotčené živelní pohromou.

V zákoně sice výslovně chybí uvedení, že obec vydává uvedenou obecně závaznou vyhlášku v samostatné působnosti obce, ale v návaznosti na ustanovení § 8 zákona o obcích („*Pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, platí, že jde vždy o samostatnou působnost.*“) platí, že při rozhodování o osvobození jde o samostatnou působnost a obecně závazná vyhláška je obcí vydávána v její samostatné působnosti.

Využije-li obec možnosti vydat obecně závaznou vyhlášku dle zmocnění v zákoně, je povinna dle § 17a odst. 2 zákona o dani z nemovitosti ji vydat tak, aby nabyla účinnosti do 31. března roku následujícího po zdaňovacím období, ve kterém k živelní pohromě došlo. Obec je dále povinna zaslat obecně závaznou vyhlášku v jednom vyhotovení správci daně do pěti kalendářních dnů ode dne nabytí její účinnosti.

5 / ZVLÁŠTNÍ ČÁST – OTÁZKY A ODPOVĚDI

Následující část se zaměřuje na nejčastěji se objevující úskalí zavedení i aplikace jednotlivých místních poplatků, resp. poplatku za komunální odpad a pokouší se formou otázek a odpovědí poskytnout praktický návod či doporučení, jak v konkrétní záležitosti postupovat.

5.1.1 / Místní poplatek ze psů

Útulky pro ztracené nebo opuštěné psy

Otázka: Je poplatníkem poplatku ze psů osoba provozující útulek pro ztracené nebo opuštěné psy, který nebyl zřízen obcí?

Odpověď: Ne, protože není držitelem psů.

Ustanovení § 2 odst. 2 věta druhá zákona o místních poplatcích: „*Od poplatku ze psů je osvobozen držitel psa, kterým je ... osoba provozující útulek zřízený obcí pro ztracené nebo opuštěné psy...*“

Dle názoru Nejvyššího správního soudu¹⁸ osoba provozující útulek principiálně není poplatníkem poplatku ze psů bez ohledu na osobu zřizovatele. Provozovatele útulku, který není vlastníkem psů, totiž soud nepovažuje za držitele psů ve smyslu ustanovení § 129 odst. 1 občanského zákoníku: „*Držitelem je ten, kdo s věcí nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe.*“

Nejvyšší správní soud upozornil na podstatu péče o opuštěné psy, která zjevně nespočívá v podnikání (tzn. v činnosti vykonávané za účelem zisku) či v uspokojování vlastních zájmů poplatníka (soukromého útulku), nýbrž výhradně ve službě veřejnosti.

Zmínil rovněž nezbytnost ústavně konformního výkladu předmětného ustanovení s poukazem na neexistenci srozumitelného a rozumného veřejného zájmu na nerovnosti spočívající v osvobození pouze těch útulků, které byly zřízeny obcemi.

Otázka: Obec má schválenou obecně závaznou vyhlášku o poplatcích ze psů, přičemž v obci žije v pronajatých rodinných domcích větší počet obyvatel, kteří nemají trvalý pobyt na území ČR a v těchto pronajatých nemovitostech mají v držení několik psů. Nejedná se ze strany obce o diskriminaci, když vybírá poplatky pouze od místních občanů?

Odpověď: Zákon o místních poplatcích stanoví, že poplatníkem je držitel psa, kterým je fyzická nebo právnická osoba mající trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky. Pokud by měl být poplatek placen tam, kde je pes skutečně chován, bez vazby na trvalý pobyt nebo sídlo musela by být poplatková povinnost vázána na ohlašovací povinnost poplatníka k pobytu v obci a s největší pravděpodobností by se zvýšila administrativní náročnost tohoto poplatku a ztížila kontrola plnění poplatkových povinností. V daném případě se proto o diskriminaci nemůže jednat, protože osoby, které nemají trvalý pobyt na území ČR, nejsou poplatníky tohoto poplatku.

¹⁸ rozsudek č.j. 2 Afs 107/2007 – 168 ze dne 23. ledna 2008

Otázka: Zákon o místních poplatcích stanovuje, že držitel psa je od poplatku ze psů osvobozen - mimo jiné je zde uvedena osoba, které stanoví povinnost držení a používání psa zvláštní právní předpis (např. zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů). V případě, že takováto osoba bude mít v držení více psů, popřípadě bude mít chovnou stanici, je osvobozena jako taková nebo je osvobozen pouze určitý počet psů?

Odpověď: ZMP žádný limit pro počet psů nestanoví. Podstatné je, zda držba psů splňuje podmínky osvobození podle zákona. V případě poplatníka s právem myslivosti je třeba vycházet ze zákona o myslivosti a vyhlášky č. 224/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, kde je v § 15 řečeno, že ten, kdo užívá honitbu určité výměry, musí využívat stanovené počty loveckých psů se speciálními zkouškami, zpravidla jde o speciální plemeno na spárkatou zvěř, norníky atd. Pes tedy musí mít výcvik a zkoušky. Uživatel honitby hlásí psy, kterými prokazuje splnění povinnosti podle uvedených předpisů obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který je eviduje. Jinými slovy řečeno, na základě odkazu na zákon o myslivosti nejsou všichni držitelé psů, kteří jsou např. členy příslušného mysliveckého sdružení užívajícího konkrétní honitbu, osvobozeni od poplatku ze všech jimi držených psů, pokud tak obec neučiní ve své OZV.

Otázka: Bude poplatníkem poplatku ze psů osoba bezmocná, která je ale zároveň provozovatelem chovné stanice psů (psy nepoužívá ke svému doprovodu, ale na chov a následný prodej) nebo se i na tyto případy vztahuje osvobození ze zákona?

Odpověď: ZMP nestanoví žádná kritéria pro určení psů nebo jejich počtu, u nichž je držitel psa ze zákona od poplatku osvobozen. Pokud zdravotní stav držitele odpovídá podmínkám zákona, je osvobozen od poplatku ze všech psů, které má v držení. Jde o rozdílnou situaci od stavu, kdy povinnost držení a používání psa stanoví zvláštní právní předpis. V případě bezmocnosti je osvobození vázáno na osobu, v případě držení a používání psa podle zvláštního právního předpisu se zákonná kritéria vztahují ke psu.

Snížená sazba poplatku při souběhu důchodů

Otázka: Má na sníženou sazbu poplatku ze psa nárok i osoba, která pobírá současně starobní a vdovský (vdovecký) důchod?

Odpověď: Ano, souběh důchodů uvedených ve druhé větě ustanovení § 2 odst. 3 zákona o místních poplatcích není důvodem pro nepřiznání snížené sazby poplatku ze psa, pokud poplatník zároveň nemá jiný příjem než z uvedených důchodů.

Ustanovení § 2 odst. 3 věta druhá zákona o místních poplatcích: „Sazba poplatku ze psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmů, ... činí až 200 Kč za kalendářní rok.“

Výše podaný závěr byl dříve některými považován za sporný. Jeho důvodnost lze založit jak na vlastním textu výše zmíněného ustanovení, tak na srovnání současné právní úpravy s úpravami dřívějšími, případně na neexistenci logického zdůvodnění nepřiznání snížené sazby při souběhu důchodů.

Právní úprava před novelou (provedenou zákonem č. 229/2003 Sb.) nesporně přiznávala sníženou sazbu i v případě souběhu důchodů, což lze dovodit z tehdejšího souhrnné-

ho výčtu jmenovaných důchodů. Novela do výčtu včlenila vdovecký důchod, a ačkoliv použila spojku „nebo“, stalo se tak mezi důchody, jejichž souběh není možný, a nelze proto tvrdit, že se tak změnil dřívější souřadný výčet důchodů. Úmysl zúžit okruh poplatníků, na něž se vztahuje snížená sazba, neobsahovala ani důvodová zpráva k uvedené novele.

Neexistuje pak ani věcný důvod k nepříznání snížené sazby. K souběhu starobního důchodu s invalidním dojít nemůže. Úhrn příjmu poživatelce starobního a vdovského (vdoveckého) důchodu může být často nižší než příjem jiné osoby požívající pouze starobní důchod. Pominout nelze ani dopady právní úpravy v průběhu času. Bude-li držitelkou psa poživatelka starobního důchodu, bude jí po dobu života manžela náležet snížená sazba poplatku. V případě úmrtí manžela by později z důvodu souběhu důchodů neměla nárok na sníženou sazbu, ačkoliv se její životní úroveň jistě nezvyšší.

Pro zajímavost připomeňme ještě starší právní úpravu - vyhlášku Ministerstva financí č. 216/1988 Sb., o místním poplatku ze psů a o lázeňském poplatku, účinnou do 31. prosince 1990: „*Národní výbor stanoví výši poplatku ze psů za jednoho psa v rozpětí od 30 Kčs do 1000 Kčs ročně; jestliže je držitel psa osamělý důchodce do 400 Kčs ročně. Za každého dalšího psa se horní hranice tohoto rozpětí zvyšuje na 1500 Kčs.*“

Jediným protiargumentem - argumentem pro podporu názoru, že se termín „důchod, který je jediným zdrojem příjmu“, musí vykládat jako situace, kdy poplatníkovi plyne příjem pouze z jediného důchodu, by mohl být poukaz na předpisy sociálního zabezpečení ve znění účinném do 1. ledna 1996. Krom neaktuálnosti zmíněné právní úpravy dlužno dodat, že tyto předpisy reagovaly i na situace souběhu (prostřednictvím limitů) a v některých případech tolerovaly i existenci příjmu z výdělečné činnosti (ve vymezeném rozsahu).

5.1.2 / Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Povinnost předložit správci evidenční knihu

Otázka: Lze v OZV o místním poplatku za lázeňský a rekreační pobyt uložit ubytovateli povinnost předložit správci poplatku evidenční knihu k očíslování jejich stránek a označení razítkem obce?

Odpověď: Povinnosti spojené s vedením evidenční knihy jsou taxativně stanoveny v § 3 odst. 3 ZMP. Předložení evidenční knihy správci poplatku k očíslování stránek a označení razítkem obce mezi ně nepatří.

Zpoplatnění ubytování v rodinných domech

Otázka: Lze vybírat tento poplatek v případech, kdy přechodné ubytování k rekreaci za úplatu je poskytováno v zařízeních, která nejsou určena k poskytování přechodného ubytování?

Odpověď: Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt platí fyzická osoba, která za úplatu pobývá v lázeňském místě nebo v místě soustředěného turistického ruchu za účelem rekreace nebo léčení, pokud neprokáže jiný důvod pobytu. Úplatnost pobytu fyzické osoby v daném místě je jedním z rozhodujících kritérií pro vybrání místního poplatku. Charakter ubytovacího zařízení není rozhodný. Zákon v případě tohoto poplatku ne-

stanoví, že mu podléhá pouze pobyt v zařízeních určených pro přechodné ubytování tj. v hotelu, motelu, penzionu apod. Poplatek lze tedy vybírat např. i za ubytování v rodinných domech nebo bytových jednotkách.

Osoby starší 18 let ubytované za úplaty při sportovních aj. pobytech

Otázka: Jsou poplatníky tohoto poplatku osoby starší 18 let přechodně ubytované za úplatu při pobytech spojených např. s jazykovou výukou nebo při sportovních pobytech (lyžařský výcvik, sportovní soustředění oddílů)?

Odpověď: Poplatníkem poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt je fyzická osoba splňující podmínky v zákoně o místních poplatcích, pokud se na ni nevztahuje osvobození stanovené zákonem nebo obecně závaznou vyhláškou. Rozhodujícím hlediskem je účel pobytu, poplatek se platí za pobyt za účelem léčení nebo rekreace. Prokázání jiného důvodu pobytu než je léčení nebo rekreace je na poplatníkovi. Nositelem povinnosti prokazovat, že šlo o odlišný účel pobytu, je ubytovaný. Pro správce poplatku je poplatníkem, pokud sám neprokáže opak. V uvedeném případě tedy budou osoby starší 18 let poplatníky uvedeného poplatku, pokud je lyžařský výcvik nebo jazyková výuka součástí jejich rekreace, pokud však prokážou, např. že byly na uvedenou akci vyslány zaměstnavatelem nebo že jsou studující, ubytovatel by poplatek vybrat neměl.

Povinnost zaplatit zálohu, případně celý poplatek předem

Otázka: Lze v OZV o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt stanovit poplatníkovi povinnost zaplatit ubytovateli poplatek předem za přepokládanou dobu pobytu?

Odpověď: Obecně závazná vyhláška obce nezasahuje do vztahu mezi poplatníkem (ubytovaným) a plátcem. Termín splatnosti poplatku upravený obecně závaznou vyhláškou stanoví lhůtu, v níž je ubytovatel (plátcem) povinen poplatek vybraný od poplatníků odvést obecnímu úřadu jakožto správci poplatku. Poplatník (ubytovaný) odvádí částku odpovídající poplatku plátcem (ubytovateli) zpravidla zároveň s úhradou za pobyt.

5.1.3 / Místní poplatek za užívání veřejného prostranství

Zábor veřejného prostranství

Otázka: Je správné stanovení paušální částky za zábor předzahrádek dle velikosti záboru, např. do 10 m² 1 000 Kč, 11-20m² 2 000 Kč, atd.?

Odpověď: Obecně lze odpovědět, že v uvedeném případě „předzahrádek“ je takovéto stanovení paušální sazby poplatku v obecně závazné vyhlášce možné, byť lze spíše doporučit stanovení sazby za každý i započatý m². Zákon o místních poplatcích v případě poplatku za užívání veřejného prostranství nečiní použití vyhláškou upravené paušální sazby závislým na dohodě s poplatníkem. Je proto třeba při úpravě sazby v obecně závazné vyhlášce mít na zřeteli účel zavedení a vybírání poplatku paušální částkou, kterým je především zjednodušení administrativy spojené se správou poplatku. Maximální hranice paušální sazby poplatku by proto neměla překročit výši poplatku, jež by byla poplatníkovi stanovena při použití sazby za každý i započatý m² a každý i započatý

den. Obec by měla mít při přijímání obecně závazné vyhlášky odůvodněno, proč stanoví paušální sazbu poplatku v dané konkrétní výši. Správce poplatku pak při stanovení poplatku paušální částkou musí mít zdůvodněno, proč k jejímu použití přistoupil.

Otázka: Lze vybírat poplatek za užívání veřejného prostranství, pokud majitel nemovitosti z důvodu jejího technického stavu vymezí prostor na chodníku, kde se nelze pohybovat - k zamezení zranění osob - např. pády úlomků říms a podobně? Nejedná se o lešení.

Odpověď: Za popsaných podmínek jde nepochybně o omezení obecného užívání veřejného prostranství. Zákon o místních poplatcích však umožňuje zavést a vybírat poplatek pouze v případě vyjmenovaných druhů zvláštního užívání veřejného prostranství. Pokud se nejedná o lešení ani jiné stavební zařízení, tedy zařízení umístěné na veřejném prostranství za účelem provedení stavební činnosti, nebude možno takovýto zábor zpoplatnit poplatkem za užívání veřejného prostranství. Patrně by se však mohlo jednat o zvláštní užívání místní komunikace dle zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Otázka: Obchodník vyvěsí nad úrovní chodníku své zboží na věšáky. Lze vybírat v tomto případě za zábor veřejného prostranství poplatek?

Odpověď: Zde by se patrně mohlo jednat o poplatek za umístění reklamního zařízení či případně zařízení prodejního. Tyto případy je třeba posuzovat individuálně. Záleží na tom, zda dochází k ovlivnění průchozího prostoru a tím k záboru veřejného prostranství (chodníku). Je-li takovéto reklamní zařízení umístěno v takové výšce, že nedochází k omezení obecného užívání veřejného prostranství, k záboru veřejného prostranství nedochází a poplatek nebude možno vybrat. Pokud by bylo třeba se zařízení vyhybat, pak lze postupovat způsobem, že bude pomocí průmětu tohoto zařízení na plochu stanoven rozsah záboru veřejného prostranství a tento zábor zpoplatněn.

Pojízdné prodejny k poskytování prodeje a služeb

Otázka: Mohou obce zpoplatnit poplatkem za užívání veřejného prostranství také pojízdné prodejny, když de facto nezpůsobují zábor veřejného prostranství jako klasické stánky, reklamní poutače apod.?

Odpověď: Pokud jde o tento způsob užívání veřejného prostranství, je třeba upozornit na rozsudky některých krajských soudů (zejm. rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. (SJS) 29 Ca 92/99) vztahující se ke zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství umístěním prodejního zařízení a odlišit různé typy tzv. pojízdných prodejen.

Především je třeba odlišit situace, kterých se týká výše uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, kdy dochází k prodeji z ložné plochy vozidel nepravidelně na větším počtu míst v obci, která nejsou speciálně pro prodej z ložné plochy vozidel vyčleněna a zastávky vozidla, při nichž je realizován prodej jsou krátké. K tomuto případu dospěl Krajský soud v Brně k těmto závěrům:

1. Prodejní zařízení k poskytování služeb ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích, je věc určená k tomu, aby byla používána při prodeji zboží tím způsobem, že zboží z ní bude nabízeno s možností bezprostředního uzavření kupní smlouvy, případně v ní zboží může být současně též vystaveno či uskladněno.

2. Význam pojmu „umístit“ (prodejní zařízení) - nejedná se o právní pojem, a proto je nutné jeho význam dovodit z výkladu jazykového, v němž dle názoru Jazykového ústavu České akademie věd v Praze znamená „dát věc na místo, určit pro ni místo“. Uvedený pojem lze tedy v kontextu zákona o místních poplatcích vyložit pouze tak, že k umístění prodejního zařízení dojde tehdy, je-li předem pro toto zařízení prostorově vymezena část veřejného prostranství, kde bude následně toto zařízení postaveno.

3. Krátké prodejní zastávky vozidel na pozemních komunikacích (v rozsahu několika minut) není možné posuzovat jako umístění prodejního zařízení na veřejném prostranství ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích.

4. Automobily kritéria prodejního zařízení mohou splňovat, neboť jde o speciálně upravená dodávková vozidla sloužící k okamžitému prodeji nabízeného zboží z ložné plochy. V případě krátkých prodejních zastávek však nedochází dle závěru soudů k „umístění“ prodejního zařízení“ neboť tato vozidla (být zastavují za účelem prodeje v určitém předem ohlášeném čase a lokalitě) nezastavují na konkrétním, správním orgánem vymezeném místě. Dle názoru soudů je žádoucí, aby předem byla prostorově vymezena část veřejného prostranství, kde bude následně toto zařízení postaveno.

Pokud by se však jednalo o situace, kdy je z ložné plochy vozidla realizován např. prodej sezónního ovoce či zeleniny po delší dobu a vozidlo stojí na místě, které je pro prodej z ložné plochy vozidel určeno např. tržním řádem, po delší dobu (několik hodin), jednalo by se podle našeho názoru o zvláštní užívání veřejného prostranství, které by mohlo být zpoplatněno. V praxi však obce zpravidla takový prodej podporují tím, že veřejná prostranství určená k prodeji z ložné plochy vozidel nezahrnou mezi veřejná prostranství podléhající poplatku za užívání veřejného prostranství či případně tento způsob prodeje osvozují, stejně jako případy, kdy do některé z částí obce zajíždí pravidelně pojiždná prodejna umožňující obyvatelům této části nákup základních potravin.

Není rozhodné, zda prodejní zařízení stojí na kovových či dřevěných opěrkách či na kolech. Důležité je místo, kde k prodeji dochází. Prodejní zastávky vozidel na pozemních komunikacích není možné posuzovat jako umístění prodejního zařízení na veřejném prostranství ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích, pokud tato vozidla (být zastavují za účelem prodeje v určitém předem ohlášeném čase a lokalitě) nezastavují na konkrétním, správním orgánem vymezeném místě. Jestliže se prodej uskutečňuje na předem prostorově vymezené části veřejného prostranství, jedná se o zábor, který poplatku podléhá.

Zvýšení sazby poplatku na 10-ti násobek

Otázka: Je v souladu se zákonem, aby obec v OZV stanovila sazbu místního poplatku za užívání veřejného prostranství na 10-ti násobek při užívání veřejného prostranství pro umístění cirkusů?

Odpověď: ZMP v § 4 odst. 4 taxativně určuje, kdy je možné poplatek zvýšit na desetinásobek. Zvýšená sazba může být využita pouze při umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí. Za umístění cirkusů je možné stanovit sazbu nejvýše 10 Kč za m² a den, protože nejsou uvedeny mezi zařízeními, u nichž je možno zvýšenou sazbu použít. ZMP totiž v ustanovení § 4 odst. 1 odlišuje zařízení cirkusů od lunaparků a jiných obdobných atrakcí.

Stanovení paušální sazby

Otázka: Jakým způsobem by měla být stanovena paušální částka místního poplatku? Měl by být zachován nějaký vztah k denní sazbě poplatku?

Odpověď: Způsob stanovení paušální částky poplatku zákon o místních poplatcích neurčuje. Paušální částka především směřuje ke zjednodušení poplatkového řízení při výběru poplatku. Měla by ovšem zachovávat určité proporce k denní sazbě, aby jejím využíváním nedocházelo k obcházení zákonem stanovené maximální výše „denní“ sazby poplatku.

Povinnost zaplatit poplatek předem

Otázka: Lze uložit povinnost zaplatit místní poplatek před vznikem poplatkové povinnosti např. formulací: „Poplatník je povinen uhradit místní poplatek za užívání veřejného prostranství 3 dny před zahájením jeho užívání!“, i když poplatková povinnost fakticky nevznikla? Lze uložit ohlašovací povinnost ke vzniku poplatkové povinnosti např. takto: „Poplatník je povinen ohlásit vznik poplatkové povinnosti 5 dnů před zahájením užívání veřejného prostranství“?

Povinnost ohlásit správci poplatku předem předpokládanou dobu, místo a výměru užívání veřejného prostranství může obec v obecně závazné vyhlášce uložit. Je však zároveň třeba zohlednit i situace, kdy to není možné (např. havárie infrastruktury) a ponechat možnost tyto údaje ohlásit např. nejpozději v den následující po začátku užívání veřejného prostranství. V případě, kdy na tyto situace obecně závazná vyhláška nepamatuje, nebude možné treat včasné neohlášení jako nesplnění nepeněžitě povinnosti, protože toto předpokládá vědomost poplatníka o nutnosti budoucího zvláštního užívání veřejného prostranství.

Vznik poplatkové povinnosti je následkem určitého právního stavu. Uložení povinnosti zaplatit poplatek předem, tedy před započítáním zvláštního užívání veřejného prostranství, je v rozporu se zákonem.

Odvod poplatku třetí osobou odlišnou od poplatníka

Otázka: Pro usnadnění inkasa poplatku za užívání veřejného prostranství je výběr poplatku svěřen třetí osobě, např. správci tržnice, pořadateli pouti. Tato osoba pak odvede obci jakýsi předem domluvený paušál. Sama však není poplatníkem daného poplatku, neboť sama veřejné prostranství zpoplatňovaným způsobem nevyužívá. Dochází tak ze strany obce k porušení § 14 odst. 3 ZMP a nutí obec de facto daňové subjekty k přenosu daňové povinnosti, který je ustanovením § 45 zákona o správě daní a poplatků zakázán?

Odpověď: Podle § 4 odst. 2 ZMP platí poplatek za užívání veřejného prostranství fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem v zákoně uvedeným. Podle § 1 ZMP vybírá poplatek obec. Způsob placení upravuje § 59 zákona o správě daní a poplatků. Poplatky se platí příslušnému správci poplatku. Výkon správy místních poplatků je zákonem svěřen obecnímu úřadu. Ustanovení § 59 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků určuje možnosti, jakým způsobem lze poplatky platit. Mimo jiné je zde zakotvena také možnost platit poplatek v hotovosti osobám pověřeným správcem poplatku výhradně k přijímání plateb poplatků od poplatníků v hotovosti. Takovými

osobami lze ovšem v kontextu zákona o správě daní a poplatků ve spojení se zákonem o místních poplatcích rozumět zaměstnance obce zařazené do obecního úřadu, který je správcem poplatku (podle § 59 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků se totiž daně platí příslušnému správci daně). Na přijatou platbu je správce poplatku povinen vydat potvrzení. Poplatník zaplatí poplatek ve výši určené příslušnou OZV, v žádném případě ne více.

Správce tržnice či pořadatel pouti v případě poplatku za užívání veřejného prostranství nemá ani postavení plátce, který by byl oprávněn poplatek od poplatníků vybrat a odvést jej správci poplatku. V popsaném případě tedy dochází při správě poplatku k porušení zákona o správě daní a poplatků a zákona o místních poplatcích. S platbou od takové osoby by však měl správce poplatku zacházet v intencích ustanovení § 59 odst. 7 zákona o správě daní a poplatků, podle kterého je správce daně povinen přijmout každou platbu daně, i když není provedena daňovým dlužníkem a zachází s ní stejným způsobem, jakoby ji vykonal daňový subjekt.

5.1.4 / Místní poplatek ze vstupného

Záloha na poplatek ze vstupného

Otázka: Obec by ráda v OZV stanovila zálohu na místní poplatek ze vstupného. V § 14 ZMP stanovuje odst. 2, že obec prostřednictvím OZV upraví podrobnosti k vybírání místních poplatků, zejména pak stanovení konkrétní sazby poplatku, ohlašovací povinnosti ke vzniku a zániku poplatkové povinnosti, splatnosti, úlevy a případné osvobození od poplatků. Otázka zní, zda lze v intencích § 14 (či v souvislosti s ustanoveními jiných právních předpisů) u místního poplatku ze vstupného stanovit v OZV povinnost zaplatit zálohu na tento poplatek.

Důvodem k zamýšlené úpravě je skutečnost, že z obce odjel cirkus bez vyúčtování a zaplacení poplatku. Obec by ráda stanovila zálohu např. dle kapacity zařízení splatnou před akcí a následně by byl poplatek vyúčtován. Je takový postup možný?

Odpověď: Obecně závaznou vyhláškou obce podle názoru Ministerstva vnitra nelze v intencích § 14 zákona o místních poplatcích stanovit povinnost pro poplatníka zaplatit zálohu na místní poplatek.

Zákon o správě daní a poplatků upravuje zálohy v § 67.

V odst. 2 citovaného ustanovení je uvedeno, že poplatník platí stanovené zálohy na daň:

- a) v případech určených zákonem o správě daní a poplatků nebo zvláštním zákonem ve lhůtách a výši tam stanovených,
- b) na základě rozhodnutí správce daně.

Pokud se jedná o případ uvedený pod písm. a), zákon o místních poplatcích o zálohách na platbu místního poplatku nic neříká, proto by úprava v obecně závazné vyhlášce byla provedena v rozporu se zákonem o správě daní poplatků [§ 67 odst. 2 písm. a)].

Vyjmutí z předmětu zpoplatnění

Otázka: Poplatek ze vstupného se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Obec zavede tento poplatek OZV, ale vybírat bude pouze poplatek za prodejní nebo reklamní akce. Musí ve vyhlášce ostatní kategorie osvobodit, tzn. kulturní a sportovní, nebo si ve vyhlášce může vybrat, co chce zpoplatnit?

Odpověď: ZMP určuje druh akcí, za které lze poplatek ze vstupného obecně závaznou vyhláškou zavést a na základě této vyhlášky vybírat. V poplatkovém řízení platí zásada ofi­ciality. Jestliže obec svojí obecně závaznou vyhláškou zavedla poplatek za všechny druhy akcí uvedené v ZMP, je pak povinností správce poplatku uskutečnit poplatkové řízení (zahájit, vybrat či vymoci). Pokud je úmysl některý druh akcí „pominout“, lze tak učinit buď využitím institutu osvobození, případně úlevy, nebo je také možné přímo v OZV stanovit povinnost platit poplatek jen za některé z možného okruhu akcí vypočtených ZMP a jen pro tyto druhy akcí stanovit sazbu poplatku.

Otázka: Lze v OZV o místním poplatku ze vstupného, popř. v OZV o místním poplatku za užívání veřejného prostranství osvobodit od placení poplatku všechny společenské organizace působící na území obce (tedy i ty, které nejsou zřízeny obcí)? Osvobození obec odůvodňuje tím, že tyto organizace se podílejí na kulturním a vzdělávacím dění v obci a jejich činnost je pro život obyvatel obce přínosem. Akce, které pořádají, jsou určeny právě převážně občanům příslušné obce.

Je v ustanovení o osvobození nutné uvést všechny organizace jmenovitě nebo lze uvést formulaci „od poplatku se osvobozují všechny společenské organizace, spolky, sdružení .... apod., které působí na území obce“?

Odpověď: Stanovení případného osvobození od poplatku a určení subjektů podléhajících takovému osvobození je v samostatné působnosti obce. Obec se vzdává části možných příjmů a je na ní samotné, v jakém rozsahu tak učiní. Nicméně pod pojmem použitým v dotazu, „společenské organizace působící na území obce“, lze rozumět jak ty, které mají na území obce sídlo, ať již jsou obcí zřizovány či nikoliv, tak jiné, které nemají na území obce sídlo, ale pouze zde pořádají akcí podléhající zpoplatnění, neboť právě proto, že na území obce něco pořádají, lze říci, že na území obce působí (vyvíjí svoji činnost). Osvobození stanovené výše popsáním způsobem tak v podstatě popírá smysl zavedení poplatku, neboť všichni poplatníci by byli od poplatku ze vstupného osvobozeni, ovšem pak není třeba takový poplatek vůbec zavádět. Vhodnější a nevzbuzující pochybnosti o subjektech podléhajících osvobození se tedy jeví formulace „..... organizace se sídlem v obci.....“.

Osvobození společenských organizací se sídlem na území obce jako vyjádření podpory obce společenskému a kulturnímu životu v obci je v zásadě možné, ale vždy bude třeba s ohledem na konkrétní okolnosti zvážit, zda se nejedná o diskriminační ustanovení.

(k otázce diskriminace podrobněji viz Metodická část kap. 6.1.3 Stanovení osvobození a úlev od poplatků v obecně závazné vyhlášce – otázka diskriminačních ustanovení)

Povinnost předložit správci počty vstupenek před a po konání akce

Otázka: Lze v OZV o místním poplatku ze vstupného uložit poplatníkovi povinnost před konáním akce předložit správci poplatku k orazítkování vstupenky a po skončení akce předložit neprodané vstupenky?

Odpověď: Uložení takové povinnosti by bylo nad rámec povinností, které je v této souvislosti podle ZMP i zákon o správě daní a poplatků v rámci ohlašovací či registrační povinnosti možné uložit. Není navíc stanoveno, že je povinností pořadatele vydávat oproti zaplacenému vstupnému vstupenku. Konají se také akce, kde se zaplacení vstupného dokládá jiným způsobem.

5.1.5 / Místní poplatek z ubytovací kapacity

Otázka: Vztahuje se poplatek z ubytovací kapacity také na případy poskytnutí přechodného ubytování za úplatu v rodinných domech a rekreačních objektech?

Odpověď: Tento poplatek vychází z kolaudačního určení účelu stavby. V minulosti poplatek z ubytovací kapacity podléhalo i přechodné ubytování za úplatu v rodinných domech a rekreačních objektech. Vzhledem k tomu, že obce měly velké problémy v oblasti dokazování s tím, že v těchto objektech je někdo ubytován za úplatu, bylo ustanovení o tomto poplatku v zákoně upraveno do současné podoby. V těchto objektech se vybírá pouze poplatek za lázeňský a rekreační pobyt.

Zákon o místních poplatcích nyní stanoví, že poplatek se vybírá z ubytovací kapacity v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplatu. Pod tímto pojmem je třeba rozumět ubytovací zařízení určená k tomuto účelu (přechodné ubytování) v souladu se stavebně právními předpisy (např. kolaudačním rozhodnutím či kolaudačním souhlasem).

Co se rozumí stavbou ubytovacího zařízení je pak stanoveno v § 2 písm. c) vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných technických požadavcích na využívání území, kde je výslovně řečeno, že stavbou ubytovacího zařízení není bytový a rodinný dům a stavby pro rodinnou rekreaci. Ubytovací zařízení se zařazují podle druhu do kategorií:

1. hotel, kterým se rozumí ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených,
2. motel, kterým se rozumí ubytovací zařízení s nejméně 10 pokoji pro hosty, vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených,
3. penzion, kterým se rozumí ubytovací zařízení s nejméně 5 pokoji pro hosty, s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb, avšak s ubytovacími službami srovnatelnými s hotelem,
4. další ubytovací zařízení, kterými jsou zejména ubytovny, koleje, svobodárny, internáty, kempy a skupiny chat nebo bungalovů vybavené pro poskytování přechodného ubytování.

Otázka: Podléhá tomuto poplatku ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků v případě, že toto zařízení je po určitou dobu (např. školních prázdnin) užíváno jako ubytovací zařízení, v němž se poskytuje ubytování za úplatu (komukoliv)?

Odpověď: Na tuto otázku není v současné době možné dát jednoznačnou odpověď. Podle názoru zpracovatelů této publikace je nutno vycházet ze smyslu ustanovení § 7 odst. 2 písm. a) zákona o místních poplatcích, podle kterého poplatku nepodléhá ubytovací kapacita v zařízeních sloužících pro přechodné ubytování studentů a žáků.

Ubytovací kapacita ve školských ubytovacích zařízeních (domovy mládeže, internáty, školy v přírodě atd. dle vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních) **nebude předmětem poplatku**, pokud slouží k poskytování ubytování žákům a studentům, neboli pokud provozovatel takového ubytovacího zařízení poskytuje ubytování v rámci své hlavní činnosti, která je dotována zřizovatelem a která souvisí s činností poskytovanou v souvislosti se vzděláváním a přispívá k naplnění podmínky jeho všeobecné dosažitelnosti.

Otázka: Lze v OZV o místním poplatku z ubytovací kapacity uložit ubytovateli povinnost předložit správci poplatku evidenční knihu k očíslování jejich stránek a označení razítkem obce?

Odpověď: Podle § 7 odst. 3 zákona o místních poplatcích platí, že ubytovatel je povinen vést evidenční knihu, která bude mít náležitosti evidenční knihy dle § 3 odst. 4, zápisy musí být vedeny přehledně a srozumitelně a uspořádány postupně z časového hlediska. Náležitostí evidenční knihy však není očíslování stránek této knihy obcí, ani její označení razítkem obce. Obecně závaznou vyhláškou obce pak není možné ubytovateli ukládat povinnost předložit evidenční knihu nejen k očíslování stran a označení knihy razítkem obce. Povinnost předložit ubytovací knihu nelze ostatně obecně závaznou vyhláškou obce stanovit vůbec. Obecní úřad, jako správce poplatku, však v rámci správy poplatku může vyzvat k předložení ubytovací knihy ke kontrole.

5.1.6 / Místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (zpoplatnění příjezdové cesty do obce)

Otázka: V OZV je stanoveno zpoplatnění příjezdové cesty do obce. Cesta je označena značkou „Zákaz vjezdu“ s dodatkovou tabulkou „Vjezd povolen po zaplacení místního poplatku“. Je taková OZV v souladu se zákonem?

Odpověď: Je třeba mít na paměti to, že tento místní poplatek nemůže být skrytým mýtem. To znamená, že pokud se jedná o příjezdovou cestu do obce, zejména pak pokud by se jednalo o jedinou příjezdovou cestu do obce, bylo by samozřejmě vyloučeno, aby podléhala místnímu poplatku za povolení vjezdu. Tady by se jednoznačně jednalo o „skryté“ mýto. Toto není v souladu se zákonem.

5.1.7 / Místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Otázka: Je obec (resp. správce poplatku) povinna (na žádost poplatníka) vracet zaplacený poplatek nebo jeho část v případě, že výherní hrací přístroj byl provozován po dobu kratší než 3 měsíce (podle § 10a odst. 3/ ZMP je sazba poplatku dána na „tři měsíce“)?

Odpověď: Pro zpoplatnění výherního hracího přístroje je rozhodující termín zahájení a ukončení jeho provozu. Doba provozování je tedy vymezena uvedením výherního

hracího přístroje do provozu na dané adrese a ukončením provozu tohoto přístroje na stejné adrese. Prokázání skutečnosti, že přístroj je v provozu, by měl správce poplatku požadovat od provozovatele prostřednictvím tzv. ohlašovací povinnosti upravené obecně závaznou vyhláškou. Dokladem může být například protokol o uvedení přístroje do provozu ve smyslu § 5 prováděcí vyhlášky č. 223/1993 Sb. k zákonu o loteriích a jiných podobných hrách. Sazba poplatku ovšem není závislá na faktickém provozu výherního hracího přístroje, tzn. že se nezohledňuje například otevírací doba příslušné provozovny nebo poruchovost přístrojů. Pokud je výherní hrací přístroj provozován po dobu kratší třech měsíců a tuto skutečnost provozovatel shora uvedeným způsobem prokáže, náleží správci poplatku alikvotní část místního poplatku odpovídající počtu dnů provozu výherního hracího přístroje.

Otázka: Název poplatku sice zní poplatek „za provozovaný“ VHP, přičemž ve smyslu § 10 odst. 1) zákona o místních poplatcích poplatku podléhá každý „povolený“ VHP – kdy tedy začíná a končí poplatková povinnost, když zákon výslovně nespojuje vznik poplatkové povinnosti se zahájením provozu VHP, nýbrž s povolením provozu VHP (objevují se názory na počátek povinnosti platit poplatek „od uvedení VHP do provozu“)?

Odpověď: Místnímu poplatku podléhá VHP, na který bylo vydáno po zaplacení správného poplatku povolení příslušným správním orgánem podle zákona o loteriích a jiných podobných hrách, který je umístěn na konkrétním místě uvedeném v povolení, tj. na příslušné adrese a stanoveném místě, a jehož provoz byl zahájen, tj. byla zahájena činnost na základě protokolu pořizovaného při prvním uvedení VHP do provozu na adrese podle povolení, a to až do doby ukončení jeho provozu (uplynutím doby stanovené v povolení, faktickým ukončením provozu, změnou umístění v obvodu obce, výměnou v důsledku zničení, změnou umístění mimo obvod obce).

Otázka: Lze vybírat poplatek v případě, že výherní hrací přístroj je provozován „načerno“ bez vydaného povolení?

Odpověď: Nepovolený výherní hrací přístroj nelze zpoplatnit. Předmětem místního poplatku je podle ustanovení § 10a odst. 1 zákona o místních poplatcích každý povolený výherní hrací přístroj, a to výherní hrací přístroj povolený ve smyslu ustanovení zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o loteriích a jiných podobných hrách umožňuje obci uložit pokutu právnické osobě, která v jejím správním obvodu provozuje výherní hrací přístroj bez povolení, k jehož vydání je oprávněna tato obec.

5.1.8 / Místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Rozúčtování dle frekvence svozu

Otázka: Může být poplatek stanoven v rozdílné výši podle frekvence svozu zbytkového komunálního odpadu?

Odpověď: Jednotlivým poplatníkům nemůže být stanovena rozdílná výše poplatku

podle frekvence svozu komunálního odpadu, který byl jimi vyprodukován, neboť frekvence svozů se promítá do nákladů na sběr a svoz komunálního odpadu, které musejí být v souladu se zákonem rozpočteny na jednotlivé poplatníky rovnoměrně. Jinými slovy, frekvence svozu může ovlivnit celkové náklady obce předchozího roku na sběr a svoz komunálního odpadu, na základě kterých obec stanoví výši jedné částky poplatku pro fyzické osoby na další kalendářní rok.

Sazba poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů je tvořena ze dvou částek.

Jednu částku v maximální možné výši 250 Kč za poplatníka a kalendářní rok stanoví obec na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Součástí obecně závazné vyhlášky musí být rozúčtování těchto nákladů.

V případě další částky, jejíž maximální výše je dle zákona o místních poplatcích také 250 Kč za poplatníka a kalendářní rok, není zákonem o místních poplatcích stanoveno, na jakém základě ji obec určí. Je přípustné, aby také tato částka byla stanovena s ohledem na rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, pokud jsou tyto náklady na poplatníka vyšší než 250 Kč. S ohledem na účel poplatku však obec může tuto částku stanovit případně i v závislosti na dalších nákladech na provoz svého systému nakládání s komunálním odpadem (např. poplatky za odstranění odpadů na skládce komunálních odpadů či náklady na zajištění části systému týkající se tříděných a nebezpečných složek komunálních odpadů).

Otázka: Je u poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v rozporu s § 10b odst. 3 ZMP následující způsob výpočtu výše poplatku?

Sazba poplatku činí 360 Kč a je tvořena: z částky 250 Kč za kalendářní rok a z částky 110 Kč za kalendářní rok. Tato částka je stanovena podle skutečných nákladů obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Skutečné náklady činily 45 600 Kč a byly rozúčtovány na 120 poplatníků, tedy náklady 380 Kč na poplatníka. Neboli je třeba nejprve „vyčerpat“ složku b) do výše 250 Kč, jestliže náklady tuto částku převyšují a zbytek dle uvážení přesunout do složky a) nebo je jedno, v jaké výši budou jednotlivé složky (samozřejmě za předpokladu, že nepřevýší u každé složky 250 Kč?)

Odpověď: Dvousložkovou sazbu poplatku tvoří částka uvedená podle § 10b odst. 3 písm. a) se stanovenou horní hranicí 250 Kč za osobu a kalendářní rok. U této částky obec nezdůvodňuje v obecně závazné vyhlášce její výši. Částka stanovená podle § 10b odst. 3 písm. b) je složka poplatku, kterou musí zastupitelstvo obce stanovit na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu. Maximální výše je stanovena opět až do 250 Kč za osobu a kalendářní rok. Výše poplatku závisí na množství netříděného komunálního odpadu. Tato část poplatku je tedy míněna jako motivační složka poplatku. Protože v dotazu uvedeném příkladu byly náklady obce vyšší než 250 Kč, lze doporučit složení celkové výše poplatku 360 Kč z částky 110 Kč podle písm. a) a z částky 250 Kč podle písm. b), tedy obráceně, než obec uvedla v OVZ.

Povinnost provést v obecně závazné vyhlášce rozúčtování poplatku za provoz systému, shromažďování, sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálních odpadů

Otázka: Obec rozúčtovává náklady předchozího roku za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu a rok, přičemž vychází samozřejmě z nákladů předešlého uzavřeného období, které se dělí počtem osob. Zahrnují se do tohoto počtu osob jen trvale přihlášené osoby za období, nebo celkový počet poplatníků, tzn. včetně osob, které vlastní rekreační objekty, kde není k trvalému pobytu hlášena žádná fyzická osoba?"

Odpověď: Pro stanovení druhé složky sazby poplatku obec musí vzít za základ celkové skutečné náklady obce na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu předchozího roku a tyto náklady rozúčtovat na každého poplatníka bez rozlišení, zda se jedná o fyzickou osobu s trvalým pobytem nebo vlastníka rekreačního objektu.

Otázka: Mohou obce částku uvedenou pod písmenem b) § 10b odst. 3 zákona o místních poplatcích stanovit ve výši menší než 250 Kč, přestože dle rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu stanoveného v OZV je výše skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu několikrát vyšší než 250 Kč (např. 700 Kč apod.)?

Odpověď: Pouze obci přísluší stanovit konkrétní výši poplatku v obecně závazné vyhlášce, kterou místní poplatek zavádí. Zákon stanoví pouze jediné omezení, obec nesmí překročit maximální výši stanovenou zákonem. Pokud se obec rozhodne stanovit poplatek v nižší výši nebo poplatek vůbec nezavést, musí hradit náklady na provoz systému nakládání s komunálním odpadem plně ze svého rozpočtu.

Otázka: Město má vydanou OZV o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. V rozúčtování nákladů města předchozího roku za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu a rok je částka vyšší než 250 Kč, tudíž město druhou část poplatku stanovilo na 250 Kč. V dalším roce při rozúčtování nákladů předchozího roku za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu a rok jsou náklady na odpady vyšší než v roce předchozím. Druhou část poplatku již nelze zvýšit, neboť 250 Kč je maximum, které zákon dovoluje a obec nemá v úmyslu upravovat první část poplatku (nebo celková částka je stanovena na 500 Kč, což je maximální možná výše poplatku). Je v tomto případě město povinno vydat novou obecně závaznou vyhlášku?

Odpověď: Pokud je OZV vydána jako právní předpis města s účinností na dobu neurčitou a podmínky se změnily způsobem, jak je v dotazu uvedeno, nemusí město vydávat novou OZV. Je však třeba, aby město provedlo každý rok propočtení nákladů a bylo schopno doložit, že náklady roku předcházejícího roku, v němž je poplatek aktuálně splatný se oproti propočtu určujícímu vyšší složky poplatku podle § 10b odst. 3 písm. b) ZMP nesnížily, případně že se nesnížily tak, aby tato složka poplatku klesla pod náklady 250 Kč na osobu poplatníka.

Majitel rodinného domu nemá na území obce trvalý pobyt a rodinný dům nevyužívá k rekreaci

Otázka: Jak přistupovat k majiteli rodinného domu, který nemá na území obce trvalý pobyt a rodinný domek nevyužívá k rekreaci. Má povinnost přesto platit místní poplatek za systém komunálního odpadu?

Odpověď: V případě osoby, která má ve vlastnictví stavbu, v níž nikdo není přihlášen k trvalému pobytu, vzniká poplatková povinnost vlastníkovi této stavby za předpokladu, že se jedná o stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci. Uvedená podmínka je stanovena přímo zákonem, vyplývá z ustanovení § 10b odst. 1 písm. b) zákona o místních poplatcích. Za stavby k individuální rekreaci lze pro účely zákona o místních poplatcích považovat i rodinné domy, které nejsou využívány k bydlení, ale slouží k rekreaci, bez ohledu na jejich původní určení, tj. rodinné bydlení.

Splnění kritéria „sloužící k individuální rekreaci“ je tedy rozhodující pro řešení zpoplatnění vlastníků rodinných domů užívaných k rekreaci. Prokazování splnění uvedeného kritéria není zpravidla jednoduché, nicméně podle našeho názoru může obec poplatek požadovat, jen má-li za prokázané, že rodinný dům k individuální rekreaci skutečně slouží. Celoročně opuštěný objekt rodinného domu, který je pouze udržován nezbytnými opravami, např. do doby než bude prodán, uvedené zákonné kritérium pro vybírání poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zřejmě nesplňuje. Uvedené skutečnosti by měl poplatník, vlastník stavby, sdělit a prokázat správci poplatku. Vzhledem k tomu, že v poplatkovém řízení platí zásada oficiality, v praxi tomu zpravidla bude tak, že správce poplatku vlastníka stavby neopomene k zaplacení poplatku vyzvat a na tuto výzvu by měl vlastník stavby reagovat tím, že správci poplatku sdělí a případně doloží skutečnosti prokazující, že není poplatníkem. V případě, že správce poplatku vydá platební výměr, je možno se proti němu bránit podáním odvolání, pak povinnost prokázat své tvrzení, že není poplatníkem, leží na příslušném vlastníkovi nemovitosti.

Dvojití (vícenásobné) zpoplatnění místním poplatkem

Otázka: Může po právu existovat povinnost úhrady místního poplatku z důvodu trvalého pobytu v obci a současně z důvodu vlastnictví stavby určené nebo sloužící k individuální rekreaci v téže nebo jiné obci?

Odpověď: Ano. Zákon o místních poplatcích rozlišuje dva odlišné důvody vzniku poplatkové povinnosti (trvalý pobyt, vlastnictví stavby), které se vzájemně nevylučují, proto může vzniknout i vícenásobná povinnost úhrady místního poplatku. Stane se tak mimo jiné tehdy, má-li jedna osoba na území téže obce jak trvalý pobyt, tak stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba. Stejně tak se jedna osoba může stát poplatníkem místního poplatku ve více obcích – v jedné z důvodu trvalého pobytu, ve druhé (případně dalších) z důvodu vlastnictví výše specifikované stavby.

Povinnost úhrady místního poplatku, smluvní úhrady za komunální odpad a poplatku za komunální odpad podle zákona o odpadech

Otázka: Může současně existovat povinnost úhrady místního poplatku a smluvní úhrady za komunální odpad, případně poplatku za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech?

Odpověď: Ano, ale nikoliv vůči jedné obci. Každá obec musí zvolit jen jeden režim – nemůže současně zavést místní poplatek a smluvní úhradu, případně poplatek za komunální odpad. Pokud však má jedna osoba na území obce, která zavedla místní poplatek, trvalý pobyt, a v jiné obci, která zvolila smluvní úhradu nebo poplatek za komunální odpad, skutečně žije a vytváří tam odpad, může být současně povinen k úhradě několika obcím v různých režimech. Stejně tak může dojít k souběhu povinnosti smluvní úhrady (nebo poplatku za komunální odpad) v několika obcích.

Poplatník fakticky nežije v obci, v níž je hlášen k trvalému pobytu, nezávislost povinnosti úhrady místního poplatku na množství vytvořeného odpadu

Otázka: Je osoba s trvalým pobytem na území obce, která zavedla místní poplatek, povinna k jeho úhradě, i když se ve skutečnosti v této obci nezdržuje a nevytváří proto na jejím území komunální odpad, případně se tam zdržuje, ale žádný odpad nevytváří?

Odpověď: Zákonná povinnost úhrady místního poplatku není přímo ovlivněna ani množstvím skutečně vytvořeného odpadu, ani tím, zda se taková osoba vůbec v místě svého trvalého pobytu zdržuje. Obce však mohou zohlednit různé důvody, pro které se poplatníci nezdržují v místě svého trvalého pobytu (nevytvářejí proto na území obce odpad), a zakotvit ve svých vyhláškách úlevy či osvobození od poplatku.

Osoby žijící dlouhodobě v zahraničí mohou ukončit trvalý pobyt na území České republiky tak, že tuto skutečnost písemně sdělí ohlašově podle místa trvalého pobytu. Důsledkem tohoto úkonu bude vyřazení z evidence trvalého pobytu bez jakéhokoliv vlivu na občanství.

Vrácení částky odpovídající „omylem“ zaplacenému místnímu poplatku

Otázka: Jak se zachovat pro případ úhrady místního poplatku (na základě mylné představy o existenci poplatkové povinnosti) obci, v níž osoba ve skutečnosti není poplatníkem místního poplatku, neboť nemá na jejím území trvalý pobyt ani tam nevlastní stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci?

Odpověď: Požádejte obecní úřad o vrácení přeplatku na místním poplatku.

Nespokojenost se systémem nakládání s komunálním odpadem

Otázka: Může se poplatník své povinnosti zprostit poukazem na případné vady (nefunkčnost) systému nakládání s komunálním odpadem?

Příklad: rekreační stavba poplatníka se nachází v odlehlé části obce, svozový vůz tam nezajíždí, obec stanovila náhradní řešení v podobě ukládání plastových pytlů s odpadem na pozemek

na okraji lesa, cca 500 m od nemovitosti poplatníka. Toto opatření však není funkční, protože v období mezi odložením pytlů a jejich odvozem dochází k poškození pytlů zvěří apod. Z tohoto důvodu poplatník odváží odpad do místa svého trvalého pobytu a není ochoten platit místní poplatek obci, na jejímž území se nachází jeho rekreační nemovitost.

Odpověď: Nespokojen se závadami v systému nakládání s komunálním odpadem, byt oprávněná, nezbavuje poplatníka jeho povinnosti platit místní poplatek. Trvá také jeho povinnost odkládat komunální odpad na místech stanovených obcí.

Na závady však obec může upozornit a navrhnout změnu obecně závazné vyhlášky zakotvující systém nakládání s komunálním odpadem. Z titulu vlastnictví stavby na území obce je takový poplatník rovněž oprávněn požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti, a obecně je oprávněn podávat orgánům obce návrhy, připomínky a podněty. Pro případ rizika ohrožení životního prostředí v důsledku závad v systému nakládání s komunálním odpadem by mohl oslovit také Českou inspekci životního prostředí.

Otázka: Může se poplatník své povinnosti zprostit, pokud obec nezabezpečí svoz odpadu přímo od jeho nemovitosti?

Příklad: Svozový vůz nezajíždí k domu poplatníka z důvodu špatného technického stavu obecní cesty. Obec po poplatnících požaduje, aby přemísťovali popelnice na místo přístupné svozové firmě, které je od jejich domů vzdálené několik set metrů.

Odpověď: Podle zákona o odpadech je obec povinna určit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který produkují, a zajistit místa, kam mohou odkládat nebezpečné složky komunálního odpadu. Fyzické osoby jsou povinny odkládat komunální odpad na místech k tomu určených, a ode dne, kdy tak obec stanoví obecně závaznou vyhláškou, jsou povinny komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití a odstraňování podle systému stanoveného obcí, pokud odpad samy nevyužijí v souladu s právními předpisy, např. zkompostováním. **Místní poplatek je poplatník povinen hradit bez ohledu na konkrétní organizaci systému sběru komunálního odpadu, i když není se systémem svozu spokojen.** Z toho vyplývá, že přestože umístění svozového místa je pro poplatníka nevýhodné a manipulace s popelnicí obtížná, tato skutečnost ho sama o sobě nezbavuje povinnosti platit místní poplatek.

Poplatník se nezapojil do systému nakládání s komunálním odpadem

Otázka: Může se poplatník své povinnosti zprostit tím, že se do obcí zavedeného systému nakládání s komunálním odpadem nezapojí a komunální odpad „zneškodní“ jinak?

Příklad: Systém nakládání s komunálním odpadem poplatníkovi nevyhovuje, proto komunální odpad shromažďuje na vlečce a odvoz si sjednává sám na své náklady u přepravce, který odpad odveze na místo určení. Tento způsob likvidace komunálního odpadu poplatník považuje za jednodušší a také podstatně levnější, než plnit popelnici a nechat ji každý týden vyvážet.

Odpověď: Popsaný způsob nakládání s komunálním odpadem je v současnosti považován za nezákonný. Dřívější zákon o odpadech¹⁹ umožňoval fyzickým osobám, aby odpad samy zneškodňovaly a toto nakládání obecnímu úřadu prokázaly způsobem, který obec stanovila vyhláškou. S ohledem na veřejný zájem na ochraně životního prostředí

¹⁹ zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů účinném do 28. února 2000

došlo ke zpřísnění právní úpravy. Zákon ukládá povinnost nakládat s komunálním odpadem, který vzniká na území obce pouze této obci a fyzickým osobám ukládá povinnost odkládat odpad do systému stanoveného obcí. Z toho vyplývá, že fyzická osoba, která se nezapojí do systému, porušuje zákon o odpadech a může jí být v přestupkovém řízení uložena pokuta.

Zahradní chatky

Otázka: Je stavba kolaudovaná jako „zahradní chatka“, využívaná převážně k úschově nářadí a krátkodobému úkrytu před náhlou nepohodou, stavbou určenou k individuální rekreaci, s jejíž vlastnictvím je spojena poplatková povinnost?

Odpověď: Zjištění „určeného účelu stavby“ vychází z rozhodnutí stavebního řádu (kolaudačního rozhodnutí), stav zápisů v katastru nemovitostí naopak pro posouzení druhu stavby závazný není. Může se však bohužel stát, že z kolaudačního rozhodnutí nelze určení účelu stavby s jistotou zjistit. Pokud z něj však nevyplývá nic než kolaudace stavby jako „zahradní chatky“, případně „zahradní besídky“, nelze takovou stavbu považovat za stavbu určenou k individuální rekreaci. Pokud pak taková stavba není ve skutečnosti využívána k individuální rekreaci, nelze vlastníka takové stavby považovat za poplatníka místního poplatku dle ustanovení § 10 odst. 1 písm. b) zákona o místních poplatcích.

Většina v současnosti posuzovaných staveb byla kolaudována za účinnosti vyhlášky č. 83/1976 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů. Ta počítala s umístováním zahrádkářských chat, které výslovně označila za stavby pro individuální rekreaci, právě v zahrádkových osadách. Hygienická, rekreační a jiná provozní zařízení měla být budována jako společná, pokud nebylo hygienické zařízení vestavěno do jednotlivých chat. Vyhláška pak zakazovala zřizovat na pozemcích zahrádkových osad jiné drobné stavby a garáže.

Stavba kolaudovaná jako zahrádkářská chata by nadto byla stavbou jmenovanou mezi stavbami pro individuální rekreaci ustanovením § 3 písm. d) vyhlášky č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, ve znění pozdějších předpisů účinném do 31. prosince 2006²⁰.

Kolaudaci stavby jako „zahradní chatky“ lze stejně dobře vyložit tak, že stavební úřad chtěl odlišit charakter kolaudované stavby od „zahrádkářské chaty“, i tak, že faktický rozdíl neviděl, případně termíny neúmyslně zaměnil.

V případě povahou určení sporných staveb (stavba kolaudovaná jako zahradní chatka) nezbu-
de než rozlišit, zda v konkrétním případě jde skutečně o stavbu umožňující pouze, či převážně úschovu nářadí (pomůcek, úrody, apod.) a dočasnou ochranu před nepohodou (kdy stavba není určena k individuální rekreaci) nebo o stavbu, která již skýtá možnost rekreace jejích uživatelů v tom smyslu, že poskytuje dostatečnou možnost soukromí a nerušeného odpočinku při trávení volného času (stavba je určena k individuální rekreaci). Konečně lze při přetrvávajíc-

²⁰ „Pro účely této vyhlášky se rozumějí ...d) stavba pro individuální rekreaci (například rekreační domek, chata, rekreační chalupa, zahrádkářská chata) je jednoduchá stavba, která svými objemovými parametry, vzhledem a stavebním uspořádáním odpovídá požadavkům na rodinnou rekreaci, ...“

cích nejasnostech použít pravidla „v pochybnostech ve prospěch“ a konstatovat, že stavba není určena k individuální rekreaci.

Protiargument může spočívat v námitce přehnaného formalismu, pokud jde o rozlišování mezi zahrádkářskou chatou a zahradní chatkou. Výjimečným pak není ani názor, že i skladování úrody a ukrytí nářadí představuje individuální rekreaci a že stavba určená k individuální rekreaci obecně nemusí být způsobilá k ubytování (trvalému či dočasnému bydlení). Zde lze ovšem kontrolovat jak poukazem na ustanovení § 3 písm. d) vyhlášky č. 137/1998 Sb., tak samotným účelem právní úpravy místního poplatku.

Přeplatek na místním poplatku při změně bydliště

Otázka: Poplatník zaplatil místní poplatek na celý kalendářní rok. Koncem listopadu se přestěhoval a změnil místo svého trvalého pobytu. Má povinnost zaplatit za listopad a za prosinec obci podle místa aktuálního trvalého pobytu, přestože již místní poplatek zaplatil v jiné obci?

Odpověď: Ano. V případě změny místa trvalého pobytu v průběhu kalendářního roku se poplatek hradí v poměrně výši, podle počtu kalendářních měsíců pobytu v příslušném kalendářním roce. Rozhodný je přítom stav ke konci měsíce, ve kterém došlo ke změně. Pokud poplatník v místě původního pobytu obci uhradil poplatek na měsíce listopad a prosinec, vznikl mu v důsledku změny trvalého pobytu přeplatek na místním poplatku v původní obci, a to ve výši dvou dvanáctin ročního poplatku. Podle ustanovení § 64 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, může požádat o vrácení tohoto přeplatku, činí-li více než 50 Kč, případně může požádat o jeho převedení obecnímu úřadu obce, kam se přestěhoval, na úhradu místního poplatku za listopad a prosinec.

Nedoplatky nezletilých poplatníků

Otázka: Je poplatníkem místního poplatku i dítě bez ohledu na svůj věk a tím neexistenci vlastního majetku (příjmů)? Lze nedoplatky dětí na místních poplatcích vymáhat na jejich rodičích?

Odpověď: Poplatníky místního poplatku jsou všechny fyzické osoby s trvalým pobytem v obci bez ohledu na svůj věk nebo finanční soběstačnost. Pokud rodiče, kteří mají obecnou vyživovací povinností vůči svým dětem, poplatek neuhradí, dojde k jeho vyměření poplatníkovi – dítěti. Vzhledem k zákonnému vymezení okruhu poplatníků nemůže správce poplatku nedoplatek vymáhat přímo na rodičích. Postihnout může pouze majetek poplatníka, tedy dítěte.

Obecní úřady vesměs vyčkávají zletilosti poplatníků a následně je vyzývají k úhradě nedoplatků a následně nedoplatek vymáhají. Pokud děti takto vzniklý místní poplatek zaplatí (dojde k jeho vymožení), mohou následně žádat náhradu na svých rodičích, a to s ohledem na vyživovací povinnost rodičů podle zákona o rodině.

Veřejný ochránce práv v souhrnné zprávě za rok 2008 doporučil Poslanecké sněmovně, aby požádala vládu o předložení novely zákona o místních poplatcích, která by zakotvila zákonné ručení osob povinných výživou k nezletilým poplatníkům místního poplatku.

Otázka: Je nutné platební výměry doručovat oběma rodičům?

Odpověď: Nikoliv, oba rodiče jsou zákonnými zástupci nezletilce. Postačí, když je doručeno jednomu z nich.

5.1.9 / Poplatek za komunální odpad dle § 17a zákona o odpadech

Současná právní úprava zpoplatňování komunálního odpadu umožňuje obcím vybrat si z nabízených tří způsobů úhrady tu, která nejlépe odpovídá konkrétním podmínkám a možnostem obce. Poplatek za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech je vhodný pro obce, ve kterých žije větší počet osob, které nejsou v obci hlášeny k trvalému pobytu. Zákonná úprava je však poměrně obecná, což zejména malým obcím způsobuje problémy při její interpretaci.

Výše poplatku a jeho rozúčtování plátcem

Otázka: Jak obec stanoví výši poplatku? Může plátce či poplatník ověřit správnost výše obcí zavedeného poplatku?

Odpověď: Maximální výše poplatku musí vycházet z předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé poplatníky podle počtu a objemu nádob určených k odkládání odpadů připadajících na jednotlivé nemovitosti nebo podle počtu uživatelů bytů a s ohledem na úroveň třídění tohoto odpadu. V poplatku mohou být promítnuty i náklady spojené s pronájemem nádob určených k odkládání odpadu.

Pojem „předpokládané oprávněné náklady obce“ zákon o odpadech blíže nevymezuje, a jak vyslovil Ústavní soud v rozhodnutí sp. zn. Pl. ÚS 14/2000, předpokládané oprávněné náklady obce ani nemohou být zákonem přesně vymezeny s ohledem na rozdílné podmínky jednotlivých obcí, takže náklady jednotlivých obcí se mohou výrazně lišit. Takto stanovené náklady je obec povinna rozvrhnout v místním systému způsobem stanoveným zákonem.

Výši předpokládaných oprávněných nákladů by obec měla přehledně zpřístupnit. Neučiní-li tak automaticky, lze využít například žádosti v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Otázka: Je povinností obce stanovit ve vyhlášce výši poplatku připadající přímo na jednotlivé poplatníky? Pokud ne, kdo poplatek „rozúčtuje“ mezi poplatníky a určí tak výši jejich platby?

Odpověď: Obec může poplatek vymezit prostřednictvím objemu a frekvence svozu sběrných nádob připadajících na jednotlivé nemovitosti. Učiní-li tak, plyne výše platby připadající na jednotlivé poplatníky z rozúčtování provedeného plátcem - vlastníkem nemovitosti, kde vzniká komunální odpad. Pokud poplatník neuhradí plátcí poplatek včas nebo ve správné výši, oznámí plátce tuto skutečnost obci. Obec následně (po provedeném dokazování) poplatníkovi vyměří poplatek platebním výměrem, který lze pro případ nesouhlasu napadnout odvoláním.

Otázka: Jak má plátce poplatek rozúčtovat mezi poplatníky?

Odpověď: Ideálním stavem je dohoda mezi plátcem a všemi poplatníky. Jinak plátcí

nezbude než zvolit postup odpovídající spravedlivému (rovnoměrnému) rozúčtování, například podle počtu poplatníků využívajících nemovitost v průběhu roku (v průměru za účtovací období). V případě bytových domů lze vycházet z počtu uživatelů bytů zjišťovaných v průběhu roku na základě ohlašovací povinnosti nájemce bytu dle ustanovení § 689 odst. 2 občanského zákoníku.

Otázka: Kdo pro případ možnosti volby určí počet a objem sběrných nádob připadajících na nemovitost a frekvenci jejich svozu?

Odpověď: Zákon o odpadech tuto otázku neřeší. Lze proto očekávat, že obce v obecně závazné vyhlášce zakotví povinnost plátců sdělit počet a objem sběrných nádob a frekvenci svozu z důvodu nezbytnosti této informace k řádnému stanovení poplatku.

Úroky z prodlení

Otázka: Neuhradí-li plátce nebo poplatník poplatek včas, je povinen také k úhradě úroku z prodlení?

Odpověď: Ano, povinnost platit uhradit úrok z prodlení vzniká ze zákona o správě daní a poplatků za každý den prodlení, počínaje dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně, a to ode dne původního dne splatnosti. Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o čtrnáct procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Úrok z prodlení se uplatní nejdéle za 5 let prodlení. Úrok z prodlení se nepředepíše a poplatníkovi (plátcí) nevzniká povinnost jej uhradit, nepřesáhne-li za jeden kalendářní rok částku 200 Kč. Ve výsledku tedy bude záležet na výši poplatku (jeho části připadající na poplatníka), v praxi totiž pak nemusí úrok z prodlení dosáhnout uvedeného limitu.

Úlevy a prominutí od poplatku

Otázka: Může obec ve vyhlášce stanovit některým poplatníkům (např. sezónním uživatelům rekreačních nemovitostí) úlevy, případně poplatek prominout?

Odpověď: Obec nemusí poplatek stanovit v maximální výši vycházející z předpokládaných oprávněných nákladů. Teoreticky již samotná vazba poplatku na počet a objem a frekvenci svozu nádob určených k odkládání odpadů zohlední množství odpadu produkovaného poplatníky. Pokud však obec zachová principy rovnosti a zákazu diskriminace, může v rozumné zdůvodnitelných případech stanovit rozdílnou (přiměřenou) výši poplatku. Případné úlevy nesmějí jít za žádných okolností k tíži jiných poplatníků.

Podnikatelé

Otázka: Vztahuje se poplatek za komunální odpad také na podnikatele?

Odpověď: Nevztahuje, protože komunální odpad produkuje pouze fyzická osoba při své běžné činnosti, v podstatě jde o odpad produkovaný v domácnosti. Pokud podnikající fyzická osoba v rámci své podnikatelské činnosti nebo právnická osoba produkuje odpad, není tento odpad odpadem komunálním, ale může se jednat pouze o odpad podobný komunálnímu odpadu. Ohledně tohoto odpadu je však podnikající fyzická

osoba či právnická osoba jeho původcem se všemi právy a povinnostmi dle zákona o odpadech.

5.1.10 / Úhrada na základě smlouvy

Obec může vybírat úhradu za shromažďování, sběr, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů od fyzických osob na základě smlouvy dle § 17 odst. 5 zákona o odpadech. Vybírá-li obec tuto úhradu, nemůže současně stanovit poplatek za komunální odpad podle § 17a ani místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravu, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Otázka: Má osoba, která žije v rodinném domku sama, povinnost zaplatit stejnou částku jako početnější rodina?

Odpověď: Fyzické osoby jsou povinny platit úhradu stanovenou rozhodnutím orgánu obce. Rozhodnutí orgánu obce, např. usnesení zastupitelstva obce, lze považovat za návrh výše úhrady pro uzavření smlouvy o úhradě, takže není vyloučeno dohodnout konkrétní výši. Osoba má tedy možnost jednat s obcí o individuální úhradě, která bude adekvátnější její situaci.

5.1.11 / Místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Otázka: Musí vlastník pozemku platit místní poplatek, přestože nemá zájem o připojení pozemku na vodovod nebo kanalizaci? Lze považovat za diskriminaci, osvobodila-li obec od poplatku ty poplatníky, kteří obci dobrovolně přispěli na budoucí výstavbu vodovodu nebo kanalizace?

Odpověď: Poplatková povinnost není závislá na tom, zda vlastník zhodnoceného pozemku má či nemá zájem připojit se k vybudovanému vodovodu nebo kanalizaci. V praxi pak zejména menším obcím nezbývá než investici na vybudování uvedených staveb pokrýt také z dobrovolných příspěvků svých občanů. Vlastníky pozemků totiž nelze poplatkem zatížit před vybudováním vodovodu nebo kanalizace. Následně je obec jako vlastník vodovodu nebo kanalizace povinna umožnit bezplatné napojení. Částečného pokrytí nákladů ovšem může dosáhnout skrze místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku. Osvobození poplatníků, kteří obci přispěli na budoucí stavbu uvedených sítí, není důvodu zpochybňovat za předpokladu, že dobrovolný příspěvek přesahuje výši místního poplatku.

Otázka: Je možné zavést poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace před vybudováním stavby vodovodu nebo kanalizace (nebo její části) s tím, že tento poplatek bude zdrojem příjmů na financování stavby? Obce se domnívají, že poplatek budou hradit pouze vlastníci „nově vytvořených“ stavebních pozemků zhodnocených stavbou vodovodu nebo kanalizace, aniž by si uvědomily, že může dojít ke zhodnocení i stavebních pozemků zastavěných již existujícími stavbami. Je tento závěr správný?

Odpověď: Podle § 14 odst. 2 ZMP obec v OZV stanoví konkrétní sazbu poplatku, což je jedním ze základních znaků OZV. Bez sazby místního poplatku by OZV neměla jednu z podstatných náležitostí. Podle § 10c odst. 3 ZMP sazba poplatku nesmí přesáhnout rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností. Pro určení sazby poplatku (jako podstatné náležitosti OZV) je třeba znát cenu pozemku. Podle § 10c odst. 3 ZMP se cena stavebního pozemku v obci stanoví podle zvláštního právního předpisu v kalendářním roce, ve kterém nabylo právní moci kolaudační rozhodnutí pro stavbu vodovodu nebo kanalizace obcí vybudované. Zvláštním předpisem pro stanovení ceny pozemku je prováděcí vyhláška k zákonu č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku. Tato vyhláška se každoročně mění. Od 1. února 2008 je účinná vyhláška č. 3/2008. Ta byla vydána jako nový právní předpis, zrušila a nahradila vyhlášku č. 540/2002 Sb., která byla každoročně novelizována a každoročně byla podkladem pro nový výpočet ceny pozemků. S účinností od 1. ledna 2009 byla vyhláškou č. 456/2008 již novelizována také vyhl. č. 3/2008. Poplatek tedy není možné zavést před vybudováním příslušné infrastruktury. Poplatek se vztahuje na všechny stavební pozemky zhodnocené možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace, tedy nejen na ty, které jako stavební nově vznikají.

6 / METODICKÁ ČÁST

6.1 / PRO OBCE – K DÍLČÍM OTÁZKÁM ZAVEDENÍ A SPRÁVY MÍSTNÍCH POPLATKŮ

V úvodní části této publikace bylo pojednáno v obecné rovině (kap. 2.2.1) o zavedení a podrobnostech výběru poplatků, které mohou obce zavést svou obecně závaznou vyhláškou. Následující část se dále podrobněji zabývá některými dílčími aspekty zavedení poplatků obecně závaznou vyhláškou a jejich správy v návaznosti na judikaturu Ústavního soudu.

6.1.1 / Zavedení poplatků a stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí či osvobození některých pozemků od daně z nemovitostí formou OZV

Místní poplatky mají fakultativní povahu, je proto na rozhodnutí obce, zda a které z výčtu místních poplatků upravených ZMP na svém území formou obecně závazné vyhlášky zavede. Současně je třeba mít na paměti, že materie obsažená v zákoně o místních poplatcích je zpracována v natolik komplexní a kognentní úpravě, že v otázkách spadajících pod režim citovaného zákona není obec oprávněna postupovat jinak, než zákonem výslovně stanoveným postupem. Takto jednoznačně vymezený rámec právní úpravy neumožňuje obcím při zavádění místních poplatků vytvářet další pravidla či ukládat jiné povinnosti jdoucí mimo hranice právní úpravy, resp. zákonného zmocnění ve smyslu § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích. Taktéž pozměňování pravidel zakotvených v zákoně o místních poplatcích ze strany obce není přípustné, neboť zákonná úprava má přednost před obecně závaznou vyhláškou, přijme-li zákonodárce pro danou oblast určitá pravidla, subjekt územní samosprávy nemůže tato duplicitně či v rozporu se zákony normovat.²¹

Formální náležitosti obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích:

- / název obce,
- / název vyhlášky, číslo a rok vydání vyhlášky,
- / označení orgánu, který vyhlášku vydává – zastupitelstvo obce,
- / datum jejího schválení,
- / zákonné zmocnění k jejímu vydání - § 14 odst. 2 zákona o místních poplatcích, § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích,
- / podpis starosty a místostarosty,
- / uvedení data vyvěšení a data sejmutí z úřední desky obecního úřadu.

Obsahové náležitosti obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích:

- / výčet místních poplatků, které na svém území zavádí

²¹ srov. též náleží Ústavního soudu ze dne 20. března 2006 sp. zn. Pl. ÚS 20/06 (publikovaný pod č. 164/2007 Sb. a č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 44)

- / definice poplatníka a předmětu poplatku u jednotlivých místních poplatků; přitom je však třeba zachovat přesné znění zákonné úpravy
- / sazba poplatku; přitom je nutné u jednotlivých poplatků zachovávat omezení daná zákonem o místních poplatcích jako je horní hranice sazby, příp. u poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj i dolní hranice sazby
- / splatnost – lhůta, v níž má být konkrétní poplatek uhrazen;
- / ohlašovací povinnost – v rámci plnění této povinnosti získává správce poplatku informace o poplatníkovi (jméno, příjmení, datum narození nebo rodné číslo, místo trvalého pobytu/název, sídlo IČ; jde-li o právnickou osobu nebo fyzickou osobu, která je podnikatelem, také čísla účtů u bank, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti), o vzniku, popř. zániku a rozsahu jeho poplatkové povinnosti (např. předpokládaný rozsah a trvání záboru u poplatku za užívání veřejného prostranství); tyto informace využívá pro evidenci poplatkových subjektů, kontrolu dodržování poplatkových povinností, příp. pak pro vyměřování poplatku
- / osvobození a úlevy – je zcela na rozhodnutí obce, zda určitý okruh poplatkových subjektů nebo určitý předmět zpoplatnění, mimo případy, kdy osvobození nebo úleva vyplývá přímo ze zákona, od poplatkové povinnosti osvobodí nebo poplatkovou povinnost sníží; s osvobozením či úlevami může být spojena ohlašovací povinnost (např. povinnost poplatkového subjektu ohlásit, že se nezdržoval na území obce a toto tvrzení doložit)
- / u poplatku za užívání veřejného prostranství je nutné v OZV definovat veřejné prostranství; místa považovaná za veřejné prostranství musí být v OZV vymezena jednoznačně, konkrétně a přesně tak, aby nebylo pochyb, o která místa se jedná (např. uvedení parcelního čísla, názvy ulic, vyznačení těchto míst v katastrální mapě, která může být přílohou OZV apod.)
- / společná ustanovení - je možno z důvodu zlepšení poplatkové kázně a zvýšení informovanosti poplatníku citovat některá relevantní procesní ustanovení ze zákona o místních poplatcích, popř. zákona o správě daní a poplatků (např. § 11, 12, 16 zákona o místních poplatcích)
- / účinnost - OZV nabývá platnosti dnem vyhlášení, tj. prvním dnem vyvěšení na úřední desce obce, účinnosti nabývá obvykle 15. dnem po vyhlášení, popř. pozdějším dnem výslovně v OZV uvedeným a vyžaduje-li to obecný zájem, může nabýt účinnosti dřívějším dnem, nejdříve však dnem vyhlášení (ust. § 12 zákona o obcích).

Formální náležitosti obecně závazné vyhlášky o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí či osvobození některých pozemků od daně z nemovitostí:

- / název obce,
- / název vyhlášky, číslo a rok vydání vyhlášky,
- / označení orgánu, který vyhlášku vydává – zastupitelstvo obce,
- / datum jejího schválení,
- / zákonné zmocnění k jejímu vydání
  - // Stanovení koeficientů - § 6 odst. 4 písm. b), § 11 odst. 3 písm. a) a b) zákona o dani z nemovitostí a § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích

- // *Místní koeficient* - § 12 zákona o dani z nemovitostí a § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích
- // *Osvobození od daně z nemovitostí* - § 4 odst. 1 písm. v) a § 17a zákona o dani z nemovitostí a § 84 odst. 2 písm. h) zákona o obcích
- / podpis starosty a místostarosty,
- / uvedení data vyvěšení a sejmutí z úřední desky obecního úřadu,
- / uvedení data zaslání OZV příslušnému správci daně.

Obsahové náležitosti obecně závazné vyhlášky o stanovení koeficientů pro výpočet daně z nemovitostí či osvobození některých pozemků od daně z nemovitostí:

- / určení nemovitostí (pozemků, staveb) vymezením částí obce, ve kterých se předmětné stavby nachází – viz. kapitola 4.2.1.1.
- / osvobození pozemků – odkazujeme na kapitolu 4.1.3.1. v části, která se týká osvobození pozemků podle § 4 odst. 1 písm. v) zákona o dani z nemovitostí a dále na kapitolu 4.2.3 – osvobození od daně z nemovitostí podle § 17a odst. 1 zákona o dani z nemovitostí - v případě řešení živelních pohrom (Ministerstvo vnitra v této souvislosti doporučuje uvádět u předmětných nemovitostí jejich přesná parcelní čísla a specifikaci.)
- / stanovení příslušných koeficientů

Při změně OZV, stejně jako změně přílohy, která je součástí OZV, se postupuje jako při schvalování nové OZV, tj. musí dojít ke schválení změnové OZV zastupitelstvem obce a jejímu vyhlášení.

Podle § 12 odst. 6 zákona o obcích je obec povinna obecně závaznou vyhláškou obce neprodleně po dni jejího vyhlášení zaslat Ministerstvu vnitra k posouzení. S ohledem na novelu²² zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je vhodné zasílat kopie obecně závazných vyhlášek obcí s doložkou potvrzující jejich zveřejnění na úřední desce obecního úřadu. S účinností od 1. července 2009 totiž dle nového znění § 65 odst. 3 cit. zákona platí, že „*má-li být dokument vyvěšen na úřední desce, činí se tak vyvěšením jeho stejnopisu opatřeného datem vyvěšení. Po sejmutí se vyvěšený stejnopis opatří datem sejmutí a zařadí do příslušného spisu jako doklad o vyvěšení dokumentu na úřední desce. Ustanovení věty první a druhé se nevztahuje na zveřejňování dokumentů na elektronické úřední desce.*“

Tato nově formulovaná povinnost významným způsobem mění pozici obce při prokazování, zda určitá písemnost byla na úřední desce zveřejněna. Až dosud povinnost označovat dokumenty zveřejňované na úřední desce uvedenými údaji stanovena nebyla a v rámci kontroly výkonu samostatné působnosti proto muselo případné nesplnění povinnosti zveřejnit určitý dokument prokazovat Ministerstvo vnitra (pokud nezveřejnění neprokázalo, nemohlo konstatovat porušení zákona). Účinností novely obce tedy přechází tato povinnost evidovat vyvěšení dokumentů na úřední desce obecního úřadu a jejich sejmutí z úřední desky na obce. (Vzory jednotlivých OZV viz kap. 6.3 Přílohy)

²² zákon č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

6.1.2 / Stanovení poplatků paušální částkou

Paušální částka poplatku může být stanovena u poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt, užívání veřejného prostranství, ze vstupného, z ubytovací kapacity a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst. V souladu s § 14 ZMP je stanovení konkrétní výše paušální částky svěřeno do pravomoci obce, tj. do její samostatné působnosti. Stanovení paušální částky poplatku je tedy vždy předmětem obecně závazné vyhlášky, kterou vydává v samostatné působnosti zastupitelstvo obce. Paušální částku poplatku tak nelze stanovit ad hoc, ale **jen zastupitelstvo obce jako orgán obce může rozhodnout o stanovení konkrétní výše paušální částky poplatku.**

Rozhodne-li se tedy obec, že bude výše uvedené poplatky vybírat paušálně, musí jejich sazbu přesně určit v obecně závazné vyhlášce, neboť výše paušální částky musí být v obecně závazné vyhlášce uvedena tak, aby platila pro všechny poplatníky stejně.

U poplatku ze vstupného²³, z ubytovací kapacity²⁴ a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst²⁵ může být poplatek stanoven paušální částkou po dohodě s poplatníkem.

O výši paušální částky však ani v takovém případě nikdy nerozhoduje obecní úřad, protože nelze stanovovat poplatek paušální částkou po dohodě obce s poplatníkem, aniž by sazba této paušální částky byla již předem uvedena v obecně závazné vyhlášce obce.

Z citace „obec může po dohodě s poplatníkem poplatek stanovit paušální částkou“ jednoznačně Ústavní soud²⁶ dovodil, že pod výrazem „obec“ je třeba rozumět zastupitelstvo obce a nikoliv obecní (městský) úřad. Pokud by pod předmětný pojem „obec“ byl ve vyhlášce podřazen správce poplatku (obecní úřad), dostalo by se takové ustanovení v případě uvedených poplatků ze vstupného, z ubytovací kapacity a za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst do rozporu s příslušnými ustanoveními (§ 6 odst. 3 věta druhá, § 7 odst. 4 věta druhá, příp. § 10 odst. 3 věta druhá) ZMP ve spojení s ustanoveními § 14 a 15 ZMP.

Obce tak musí paušální částku poplatku v obecně závazné vyhlášce vymezit konkrétně s tím, že na „dohodě“ s poplatníkem bude toliko otázka, zda se v jeho případě aplikuje poplatek stanovený procentní sazbou nebo paušálně. Nelze tudíž stanovovat paušální částku poplatku až po dohodě obce s poplatníkem v rámci činnosti správce poplatku, pokud tato paušální částka není uvedena v obecně závazné vyhlášce obce.

Volbu sazby činí poplatník ve vztahu k obecnímu úřadu a stejně jako obecní úřad nemůže stanovit konkrétní výši paušální částky namísto zastupitelstva obce, zastupitelstvo obce ani rada obce si nemohou vyhradit tuto kompetenci obecního úřadu.

Závěr: O výši paušální částky nikdy nerozhoduje obecní úřad jakožto správce poplatku, ale zastupitelstvo obce, jehož úkolem je konkrétně určit tyto paušální částky

²³ § 6 odst. 3 ZMP

²⁴ § 7 odst. 4 ZMP

²⁵ § 10 odst. 3 ZMP

²⁶ viz též nález Ústavního soudu ze dne 10. října 2006, sp. zn. Pl. ÚS 24/06 (publikovaný pod č. 519/2006 Sb. a č. 183 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 43) nebo též nález Ústavního soudu ze dne 20. března 2006 sp. zn. Pl. ÚS 20/06 (publikovaný pod č. 164/2007 Sb. a č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 44)

v OVZ. Teprve v případě, že je možná dohoda s poplatníkem, rozhoduje o použití paušální částky stanovené v OVZ správce poplatku.

Praktická úskalí a doporučení:

Stanovení sazby poplatku pomocí paušální částky může být někdy problematické. Zejména u poplatku za užívání veřejného prostranství nemusí zábor veřejného prostranství trvat celou dobu, pro kterou je paušál stanoven. Způsob stanovení paušální částky poplatku zákon o místních poplatcích přesně neurčuje.

/ V praxi tak může stanovení sazby poplatku pomocí paušální částky vést k námitkám poplatníka proti výši poplatku neodpovídající době trvání zvláštního užívání veřejného prostranství.

Je proto záhodno stanovit v obecně závazné vyhlášce jak „denní“ sazby poplatku, tak paušální částky. Výše sazby v obou případech musí být upravena obecně závaznou vyhláškou. Správci poplatku pak lze doporučit stanovení poplatku paušální částkou v případech, kdy se skutečná doba trvání zvláštního užívání veřejného prostranství blíží době, na kterou je paušální částka stanovena, nebo po dohodě s poplatníkem či na jeho žádost.

/ Problematické se jeví stanovení paušální částky slovy „Týdenní paušální částka se stanoví ve výši pětinasobku, měsíční ve výši dvacetinasobku a roční ve výši dvěstěnásobku příslušné denní sazby.“

Teoreticky lze tento způsob stanovení paušální částky u poplatku za užívání veřejného prostranství využít. Z praktického hlediska je však takovéto stanovení paušální částky může činit obcím problémy. Je vhodné, aby byla paušální částka přiřazena vždy ke konkrétnímu způsobu zvláštního užívání veřejného prostranství o stejném základu místního poplatku. Např. při „záboru“ veřejného prostranství umístěním prodejního zařízení o výměře 10 m² je stanovena sazba 5 Kč za každý i započatý m² a každý započatý den, tj. 50 Kč denně. Týdenní paušální částka se stanoví ve výši pětinasobku této maximální denní sazby. Je třeba důsledně rozlišovat „denní“ sazbu poplatku a poplatkovou povinnost stanovenou s využitím této „denní“ sazby. Pro výpočet paušální částky poplatku může být v uvedeném případě použita pouze maximální „denní“ sazba poplatku.

Závěr: Paušální částka především směřuje ke zjednodušení poplatkového řízení při výběru poplatku. Měla by ovšem zachovávat určité proporce k denní sazbě, aby jejím využíváním nedocházelo k obcházení zákonem stanovené maximální výše „denní“ sazby poplatku.

6.1.3 / Stanovení osvobození a úlev od poplatků v obecně závazné vyhlášce – otázka diskriminačních ustanovení

Obec je ve smyslu ustanovení § 14 odst. 2 ZMP oprávněna v obecně závazné vyhlášce o místních poplatcích stanovit mimo jiné úlevy popř. osvobození od místního poplatku. Zákon v případě úlev neobsahuje žádné bližší podrobnosti takové úpravy, proto není vyloučeno stanovit např. úlevu na místním poplatku v korunách (např. „úleva ve výši ... Kč“) nebo procentuální částkou (např. „úleva ve výši 50%“). Procentuální částku je vhodné využít především u poplatku ze vstupného, jehož sazba je v zákoně stanovena rovněž procentem.

Stanovit u příslušných poplatků v obecně závazné vyhlášce osvobození či úlevu pro určité skupiny poplatníků je však možné pouze za předpokladu, že tím nedochází k obcházení zákona a diskriminaci poplatníků.

Za diskriminační je třeba chápat taková ustanovení, která umožňují rozdílné zacházení s určitou skupinou obyvatel obce na úkor jiné skupiny obyvatel. Jejich stanovení znamená nezákonnost. Proto, ačkoliv je stanovení případného osvobození od poplatku a určení subjektů osvobození v samostatné působnosti obce, obce nemohou taková ustanovení zakládat na ústavně nepřipustném rozlišování neboli diskriminaci.

Při posuzování skutečnosti, zda tato ustanovení jsou diskriminační nebo nikoliv, je třeba zkoumat smysl a účel daného osvobození (úlevy).²⁷

S určitou skupinou obyvatel je možné zacházet rozdílně pouze, pokud účel, který je takovým zacházením sledován, je oprávněný (legitimní) a pokud prostředek, kterým je dosaženo tohoto účelu, je tomuto účelu přiměřený a je pro dosahování účelu nezbytný.

Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/02 ze dne 21. ledna 2003 judikoval, že *„Rovnost je kategorie relativní, jež vyžaduje odstranění neodůvodněných rozdílů. Zásadě rovnosti v právech dle článku 1 Listiny je proto třeba rozumět tak, že právní rozlišování v přístupu k určitým právům nesmí být projevem libovůle, neplatí z ní však závěr, že by každému muselo být přiznáno jakékoli právo...ne každé nerovné zacházení s různými subjekty lze kvalifikovat jako porušení principu rovnosti, tedy jako protiprávní diskriminaci jedněch subjektů ve srovnání se subjekty jinými. Aby k porušení došlo, musí být splněno několik podmínek: s různými subjekty, které se nacházejí ve stejné nebo srovnatelné situaci, se zachází rozdílným způsobem, aniž by existovaly objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup.“*

Pokud obec chce ve vyhlášce zakotvit možnost úlev či osvobození, musí tak učinit na rovném základě pro všechny skupiny poplatníků.

Sazba poplatku musí být vždy shodná pro poplatníky nacházející se ve stejné nebo srovnatelné skupině. Pokud jde o stanovení rozdílné výsledné sazby poplatku pro jednotlivé okruhy poplatníků (ve výsledku dosažená stanovením úlevy na poplatku), je třeba zohlednit právní úpravu rozsahu zpoplatnění obou okruhů poplatníků. Může se jednat o poplatníky s jinými podmínkami a potřebami a obec by měla mít možnost na tuto skutečnost reagovat při stanovení konkrétní výše poplatku. Rozdílná výše sazeb tohoto poplatku nemusí znamenat narušení rovnováhy v poplatkové povinnosti mezi oběma okruhy poplatníků, ale může být dána legitimním využitím kompetence obce určovat konkrétní sazbu poplatku podle odlišných podmínek.

Příklady:

Odchylná sazba **poplatku za provoz systému komunálního odpadu**, může být v její první části podle § 10b odst. 3 písm. a) ZMP zdůvodněna např. odlišnými podmínkami systému nakládání s komunálním odpadem v různých částech obce. Pro stanovení druhé složky poplatku podle § 10b odst. 3 písm. b) ZMP musí obec zohlednit celkové skutečné náklady na sběr a svoz netříděného odpadu předchozího roku a tyto náklady rozúčtovat na každého

²⁷ srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002 sp. zn. Pl. ÚS 16/02 (publikovaný pod č. 556/2002 Sb. a č. 152 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 28)

poplatníka bez rozlišení, zda se jedná o fyzickou osobu s trvalým pobytem nebo vlastníka rekreačního objektu.

Obdobně by bylo možné u tohoto poplatku zohlednit i skutečnost, kdy se poplatníci nezdržují v obci několik měsíců z důvodů studijních, pracovních, zdravotních, jsou ve výkonu trestu apod. Poplatek za osobu, která má v obci trvalý pobyt, je k této osobě jako k poplatníkovi úžeji vázán. Pokud se z různých důvodů v obci nezdržuje, nevytváří zde odpad. Stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci zpravidla nevyužívá a odpad zde nevytváří jen vlastník stavby, ale více osob. Poplatek se však platí ve vyšší odpovídající výši poplatku za jednu fyzickou osobu. ZMP již počítá s tím, že rekreační objekt nemusí být užíván po celý rok. Rovněž vlastnické právo k této stavbě zpravidla mívá více osob, které jsou solidárními poplatníky. V takovém případě by osvobození jednoho ze spoluvlastníků nemělo žádný právní význam.

Naopak stanovit úlevu (snížení poplatku za provoz systémů komunálních odpadů) např. v případě topení ekologickými palivy pouze pro trvale bydlící osoby v obci se zdůvodněním, že vliv na životní prostředí se znatelně projeví u trvale žijících osob, které ekologickým palivem topí denně, by mohlo být posuzováno jako diskriminační. Způsob vytápění má sice vliv na životní prostředí (ovzduší), ale nespojuje s místním poplatkem za provoz systému komunálního odpadu. Osvobození nebo úleva na poplatku přitom musí souviset s předmětem poplatku. Důvodem osvobození či úlevy by mohla být nižší produkce odpadu, protože by odpadly zbytky spálených tuhých paliv, avšak v tomto případě se obě skupiny poplatníků (trvale žijící v obci nebo vlastníci nemovitosti určenou k rekreaci, v níž nejsou hlášeni k trvalému pobytu) nacházejí ve stejném nebo srovnatelném postavení.

Složitější je **posuzování osvobození osob, které obecně závazná vyhláška vymezuje místem trvalého pobytu v obci.**

Příklad:

OZV stanoví úlevu či osvobození od **poplatku za užívání veřejného prostranství umístěním reklamních zařízení pouze pro poplatníky s trvalým pobytem na území obce** s odůvodněním, že se jedná o formu podpory místních podnikajících osob, případně podporu místního podnikatelského prostředí.

Při stanovení rozsahu osvobození je v takovém případě třeba vycházet z výkladu použitého pojmu „poplatník s trvalým pobytem na území obce“. Vzhledem k tomu, že trvalý pobyt mohou mít na území obce pouze fyzické osoby, takto stanovené osvobození by se netýkalo právnických osob, a to ani těch, které by měly na území obce sídlo. Jen těžko odůvodnitelné a tudíž diskriminační by proto bylo osvobození pouze fyzických osob s trvalým pobytem na území obce, které v obci podnikají, a neposkytnutí téhož osvobození v obci podnikajícím právnickým osobám se sídlem na území obce.

Nicméně ani pokud jde o osvobození podnikajících fyzických osob, nelze jednoznačně považovat takovou úpravu osvobození za nediskriminační, neboť z osvobození by byly vyloučeny zase ty fyzické osoby, které sice mají na území obce provozovnu či místo podnikání, ale nejsou současně občany obce.

Navíc v popsaném případě by mohla nastat absurdní situace, kdy občan obce bude mít provozovnu na území jiné obce, ale reklamní zařízení, kterým upozorňuje na tuto provozovnu, bude mít umístěno na veřejném prostranství obce, v níž má trvalý pobyt. Takto formulovaná úleva by se tak vztahovala i na toto reklamní zařízení, kterým však občan obce poutá na svou

podnikatelskou činnost provozovanou na území jiné obce (tj. plní funkci pro jiné podnikatelské prostředí), což neodpovídá obcí deklarovanému účelu zavedení osvobození.

V případě **poplatku ze vstupného** by bylo možné osvobodit všechny společenské organizace se sídlem na území obce jakožto vyjádření jejich podpory či podpory společenského a kulturního života v obci. O možné diskriminaci by však již bylo možné uvažovat tehdy, pokud by obec osvobodila pouze některé ze společenských organizací vyvíjejících na jejím území tu-též činnost. Podotýkáme, že pod pojmem společenské organizace rozumíme právnické osoby, které na území obce nevyvíjejí pořádáním kulturních a společenských akcí svoji podnikatelskou činnost.

Závěr:

Při tvorbě vyhlášek je proto třeba věnovat maximální pozornost formulaci ustanovení týkajících se osvobození od poplatku. Úprava osvobození by měla přesně odrážet účel, který obec zavedením osvobození sledovala.

Pokud je osvobození od povinnosti platit místní poplatek upraveno v OZV obce nesrozumitelně a nepředvídatelně, musí jít negativní následky této právní úpravy k tíži autora, a nikoliv adresáta právního předpisu.²⁸

6.1.4 / Vyměření poplatku

Je-li místní poplatek zaveden platnou a účinnou OZV, jsou poplatkové subjekty vázány povinnostmi stanovenými touto vyhláškou a obecní úřad jako správce místního poplatku je povinen činit všechny potřebné kroky k jeho správnému stanovení, vyměření a vybrání. Nesplní-li poplatník ohlašovací povinnost uloženou OZV, vyzve jej správce poplatku v souladu s § 44 zákona o správě daní a poplatků ke splnění této povinnosti.

Výzva jakožto rozhodnutí musí obsahovat všechny náležitosti podle ust. § 32 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků. Na základě novely odstavce 3 citovaného ustanovení zákona o správě daní a poplatků (zákonem č. 304/ 2009 Sb.) musí výzva s účinností od 1. ledna 2010 obsahovat odůvodnění. (*viz Přílohy - kap. 6.3.2 Vzor výzvy k ohlášení poplatkové povinnosti*). Proti výzvě se nelze odvolat.

Správce poplatku je současně oprávněn uložit poplatkovému subjektu pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy podle ust. § 37 zákona o správě daní a poplatků.

Není-li místní poplatek zaplacen nebo odveden včas nebo ve správné výši, vyměří správce poplatku v souladu s § 11 zákona o místních poplatcích tento poplatek platebním výměrem, přičemž může včas nezaplacený poplatek nebo jeho nezaplacenou část zvýšit až na trojnásobek.

6.1.5 / Náležitosti platebního výměru

Platební výměr je rozhodnutí, kterým se v daňovém (poplatkovém řízení) vyměřuje daň. Toto rozhodnutí musí splňovat náležitosti rozhodnutí stanovené v ust. § 32 zákona o správě daní a poplatků. Náležitosti platebního výměru jsou označeny orgánem, který platební vý-

²⁸ srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2004, č. j. 2 Afs 122/2004-69 (publikovaný pod č. 474 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2005)

měř vydal, označení příjemce, datum vydání, číslo platebního výměru, výroková část, poučení o možnosti podat opravný prostředek. Je nutné podotknout, že odůvodnění, které doposud není podstatnou náležitostí platebního výměru, musí od 1. ledna 2010 platební výměr obsahovat, a to na základě novely zákona o správě daní a poplatků, zákonem č. 304/ 2009 Sb. Obecní úřad nemůže využít pro vyměření místních poplatků hromadný předpisný seznam, neboť využití tohoto způsobu vyměření zákon o místních poplatcích nepřipouští.

Úvodní část rozhodnutí musí obsahovat:

- / označení správce poplatku, který rozhodnutí vydal,
- / číslo jednacích popř. i číslo platebního výměru,
- / den vydání rozhodnutí,
- / přesné označení příjemce rozhodnutí.

Pokud jde o příjemce rozhodnutí, je nutné zdůraznit, že u právnické osoby musí být uveden její přesný název zapsaný v obchodním rejstříku, popř. uvedený ve zřizovací listině, stanovách apod. U fyzické osoby musí být uvedeno její jméno a příjmení. Pokud jsou příjemci rozhodnutí oba manželé, nemohou být příjemcem společně, ale musí být každý příjemcem zvlášť. V případě zvoleného společného zástupce (u vybraných druhů poplatků) je příjemcem rozhodnutí pouze tento zástupce.

Ve výrokové části rozhodnutí se uvádí:

- / právní předpisy, podle kterých bylo rozhodováno,
- / jde-li o peněžité plnění částka, kterou má poplatkový subjekt zaplatit,
- / číslo účtu, na který má být zapláceno,
- / lhůta k plnění.

Odůvodnění je s účinností od 1. ledna 2010 povinnou náležitostí platebního výměru, a to na základě zákona č. 304/2009 Sb., který novelizuje ustanovení § 32 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků.

Poučení o opravném prostředku obsahuje:

- / informaci o místě podání opravného prostředku (opravný prostředek se podává vždy u obecního úřadu, jehož rozhodnutí je napadeno),
- / informaci o lhůtě jeho podání,
- / informaci o formě opravného prostředku (ústně nebo písemně do protokolu),
- / informaci o odkladném účinku.

Pokud poučení v rozhodnutí chybí, nebo je-li nesprávné, nemá tato skutečnost za následek neplatnost rozhodnutí, ale postupuje se způsobem uvedeným v zákoně o správě daní a poplatků.

Poslední neopominutelnou náležitostí rozhodnutí je **podpis pověřeného pracovníka obecního úřadu s uvedením jeho jména, příjmení a funkce a otisk úředního razítka se státním znkem**. Zákon uvádí i možnost využití zaručeného elektronického podpisu pracovníka s jeho kvalifikovaným certifikátem. (viz Přílohy – kap. 6.3.3 Vzor platebního výměru)

6.1.6 / Postup správce poplatku při vymáhání nedoplatku na místním poplatku

Postup správce poplatku při vymáhání nedoplatku na místním poplatku upravuje ustanovení § 73 zákona o správě daní a poplatků. Institut nuceného výkonu rozhodnutí (exekuce) je krajním prostředkem, který správce poplatku použije k naplnění cíle poplatkového řízení, tj. k tomu, aby poplatník zaplatil místní poplatek, včetně jeho příslušenství, v souladu a ve výši stanovené obecně závaznou vyhláškou obce a vykonatelným platebním výměrem. Základním předpokladem exekuce je skutečnost, že poplatkový subjekt nezaplatil ve stanovené lhůtě poplatek, příslušenství poplatku nebo jinou peněžitou povinnost v působnosti správce daně, případně nesplnil svoji povinnost ve správné výši.

Exekuci provádí správce poplatku, u něhož je vedena poplatková pohledávka. Řízení o vymáhání zahajuje správce poplatku vždy z úřední povinnosti (ex officio), tj. bez návrhu. O provedení exekuce může správce poplatku požádat též soud, a to podáním návrhu na soudní výkon rozhodnutí, nebo soudního exekutora v souladu s ustanovením § 35 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obec je při podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí k vymození místního poplatku osvobozena od soudních poplatků podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.²⁹

Správce poplatku by měl exekuci provést sám, pokud takový postup v konkrétním případě není spojen s nepoměrnými obtížemi. Rozhodne-li se k podání návrhu na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce, měl by návrh sám sepsat (neměl by k takovému úkonu využívat právních služeb advokáta).

Právním předpokladem exekuce na nedoplatek místního poplatku je existence exekučního titulu. Exekučním titulem je podle § 73 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků vykonatelný výkaz nedoplatků, vykonatelné rozhodnutí, jímž se ukládá peněžité plnění nebo splatná částka zálohy na daň. V případě exekuce na nedoplatek místního poplatku je zpravidla vykonatelný výkaz nedoplatků nebo vykonatelný platební výměr.

Před uskutečněním exekuce vyzve správce poplatku poplatkového dlužníka, aby zaplatil dlužnou částku v náhradní lhůtě, nejméně osmidenní, a upozorní ho, že po uplynutí této náhradní lhůty přikročí bez dalšího k vymáhání nedoplatku. Výzva je vydávána formou rozhodnutí. Proti výzvě se lze odvolat ve lhůtě patnácti dnů. Odvolání nemá odkladný účinek a nelze v něm napadat výši stanovené poplatkové povinnosti, neboť tu měl poplatkový dlužník napadnout již v odvolací lhůtě proti platebnímu výměru.

Exekuci lze zahájit i bez výzvy, pokud hrozí nebezpečí, že účel vymáhání bude zmařen, nepřistoupí-li se k vymáhání neprodleně. K tomuto postupu by se měl správce poplatku přiklonit pouze ve výjimečných a odůvodněných případech. Oprávněnost takového postupu a jeho důvody by měly být vždy zřejmé z příslušného spisu i poplatkovému dlužníkovi.

Vymáhání poplatkového nedoplatku provádí správce daně, u něhož je poplatkový dluž-

²⁹ viz též Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. listopadu 1997, sp. zn. 25 Co 498/97 (publikované v časopise Právní rozhledy č. 6/1999 a pod č. 13 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu č. 2/1999)

ník evidován. Podle ustanovení § 73 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků se exekuce provádí vydáním exekučního příkazu na:

- / příkázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank a spořitelních a úvěrních družstev nebo jiné pohledávky,
- / srážku ze mzdy, jiné odměny za závislou činnost nebo náhrady za pracovní příjem, důchody, sociální a nemocenské dávky, stipendia apod.,
- / prodej movitých věcí,
- / prodej nemovitostí.

Exekuční příkaz je rozhodnutím správce poplatku podle § 32 zákona o správě daní a poplatků. Vedle základních náležitostí vyplývajících z ustanovení § 32 zákona o správě daní a poplatků, exekuční příkaz (s přihlédnutím ke zvolenému způsobu nařízení výkonu exekuce) obsahuje další náležitosti, zejména přesné vymezení práv a povinností k plnění, jako např. příkazy, zákazy, povinnosti účastníků řízení, poučení o povinnosti zachovávat mlčenlivost, poučení o opravných prostředcích, přesný rozsah a obsah plnění, vyplývajících z exekučního titulu, údaje o nákladech řízení (viz § 73a zákona o správě daní a poplatků) apod.

Správce poplatku je povinen dbát na dodržování základních zásad daňového řízení ve smyslu § 2 zákona o správě daní a poplatků, při provádění exekuce pak jde zejména o respektování zásady přiměřenosti, tj. aby poplatková exekuce byla nařízena pouze způsobem a v rozsahu odpovídajícím poplatkové pohledávce.

Při provádění exekuce správce poplatku postupuje přiměřeně podle příslušných ustanovení občanského soudního řádu. To znamená, že tam, kde zákon o správě daní a poplatků výslovně neupravuje způsob exekuce jinak, použije správce poplatku pro samotnou exekuci přímo příslušné ustanovení občanského soudního řádu. Je-li však určitá část exekuce upravena jak v zákoně o správě daní a poplatků, tak v občanském soudním řádu, má v poplatkovém řízení přednost úprava obsažená v zákoně o správě daní a poplatků.

Exekuční příkaz se doručuje poplatkovému dlužníkovi a dalším osobám, kterým jsou exekučním příkazem ukládány povinnosti. Všechny tyto osoby mohou proti němu podat do patnácti dnů námitky. O námitkách rozhodne správce poplatku, který exekuci nařídil.

Byla-li exekuce nařízena bez předchozí výzvy k zaplacení poplatkového nedoplatku v náhradní lhůtě, může poplatkový dlužník nebo ručitel podat proti exekučnímu příkazu odvolání. Poplatkový subjekt může uplatnit námitku proti jakémukoliv úkonu správce daně v souvislosti s řízením vymáhacím a zajišťovacím.

Odvolání musí obsahovat tyto náležitosti:

- / přesné označení správce poplatku,
- / přesné označení odvolatele,
- / číslo jednací, případně číslo platebního výměru nebo jinou jednoznačnou identifikaci rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje,
- / uvedení rozporu s právními předpisy či skutkovým stavem nebo jiné důvody osvědčující nesprávnost nebo nezákonnost napadeného rozhodnutí,
- / návrh důkazních prostředků k tvrzením v odvolání uvedeným, není-li odvoláním namítán jen rozpor s právními předpisy,
- / navrhované změny či zrušení rozhodnutí.

Jestliže vymáhání nedoplatku na poplatku bylo zcela nebo částečně neoprávněné, náleží poplatníkovi nebo jeho ručiteli za takto neoprávněné vymožené částky úrok v dvojnásobné výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o čtrnáct procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Pokud ještě exekuce trvá, zruší ji správce poplatku z úřední povinnosti. Úrok se nepřízná, činí-li méně než 50 Kč.

Výkon rozhodnutí může být podle § 73 odst. 9 zákona o správě daní a poplatků odložen, žádá-li poplatkový dlužník nebo ručitel o splátky, o posečkání nebo o prominutí nedoplatku, a i bez žádosti, šetří-li se skutečností rozhodné pro částečné nebo úplné zrušení výkonu rozhodnutí. Je-li odklad povolen, již provedené úkony správce poplatku zůstanou zachovány po celou dobu trvání odkladu. Pokud důvody pro odložení exekuce pominou, vydá o tom správce poplatku rozhodnutí. Odklad výkonu rozhodnutí ukončuje správce poplatku rozhodnutím o zastavení řízení, nebo o pokračování řízení popřípadě o zrušení výkonu rozhodnutí. Exekuční řízení se zastavuje ve smyslu § 73 odst. 7 zákona o správě daní a poplatků s přiměřeným použitím ustanovení § 268 občanského soudního řádu. Rozhodnutí o zastavení řízení musí obsahovat odůvodnění a doručuje se všem, kteří obdrželi exekuční příkaz. Proti takovému rozhodnutí je přípustné odvolání, které nemá odkladný účinek.

Maximální doba pro vymáhání nedoplatku na poplatku může činit 20 let od konce roku, v němž se stal poplatkový nedoplatek splatným, pokud nedošlo k zániku (prekluzi) práva poplatek vyměřit nebo doměřit podle ustanovení § 12 zákona o místních poplatcích ani k promlčení práva vymáhat nedoplatek na poplatku podle § 70 zákona o správě daní a poplatků.

Odepsáním podle ustanovení § 66 zákona o správě daní a poplatků právo vymáhat nedoplatek na poplatku nezaniká. Nedoplatek může odepsat správce poplatku z vlastního podnětu, je-li zcela nedobytný. Za nedobytný se považuje nedoplatek, který byl bezvýsledně vymáhán na poplatkovém dlužníkově i na jiných osobách, na nichž mohl být vymáhán, nebo nevedlo-li by vymáhání zřejmě k výsledku nebo je-li pravděpodobné, že by náklady vymáhání přesáhly jeho výtěžek. Stejně se postupuje, není-li sice nedoplatek nedobytný, avšak jeho vymáhání je spojeno se zvláštními a nepoměrnými obtížemi. O odpisu pro nedobytnost se poplatkový dlužník nevyrozumí, jeho dluh trvá dále, dokud není vybrání poplatku promlčeno.

Správce poplatku vede pohledávku na poplatku dále ve své evidenci podle ustanovení § 62 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků. K jeho vymáhání se správce poplatku vrátí v případě, že podmínky pro odpis pominou. U odepsaných pohledávek musí správce poplatku nadále zajišťovat úkony, které směřují k zachování běhu promlčecí lhůty.

6.2 / PRO OBČANY

6.2.1 / Placení místních poplatků

Místní poplatky se platí místně příslušnému správci poplatku v české měně. Při každé platbě je poplatkový subjekt povinen uvést, na který místní poplatek je určena. Obecní úřad je povinen přijmout platbu na ten poplatek, na který ho poplatkový dlužník určí.

Pokud platbu nelze identifikovat, je obecním úřadem přijata na účet nejasných plateb a poplatkový dlužník musí být vyzván, aby ve stanovené lhůtě oznámil, na který poplatek byla platba provedena. Při včasné odpovědi obecní úřad platbu zaúčtuje podle požadavku

poplatkového subjektu s termínem, kdy došlo k zaplacení. V opačném případě je obecní úřad oprávněn sám určit, na který poplatek bude platba zaevidována. O tomto postupu musí být poplatkový subjekt písemně uvědoměn (formou rozhodnutí).

Způsoby placení jsou uvedeny v zákoně o správě daní a poplatků taxativním výčtem. Jiným způsobem, než zákon stanoví, nelze poplatky uhradit. Především je nelze uhradit např. naturální plněním, to znamená, že nelze požadovat ani uznat plnění od poplatníka ve formě úpravy veřejné zeleně, oprav místních komunikací nebo vybudování veřejně prospěšné stavby. Za plnění poplatkové pohledávky nelze považovat ani výkon určité služby pro obec zdarma.

Místní poplatek je možné platit následujícími formami:

- / bezhotovostním převodem z účtu,
- / v hotovosti,
- / přeplatkem na jiném poplatku (viz 64 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků).

V oblasti místních poplatků nelze využívat další možný způsob placení, kterým jsou kolkové známky. Ty jsou určeny k úhradě poplatkových povinností, jejich příjemcem je stát (správní poplatky, soudní poplatky).

Způsob, jakým místní poplatky uhradí, si zvolí poplatkový subjekt. Obec nemůže obecně závaznou vyhláškou omezit práva poplatkového subjektu na výběr jednoho ze způsobů placení. Ve vyhlášce může být pouze určitý způsob placení doporučen a uvedeny informace o číslu bankovního účtu a bance, u které je příslušný účet veden.

Splněná poplatková povinnost je obecním úřadem použita v následujícím pořadí na:

- / náklady řízení (např. vzniklé správci poplatku v důsledku nečinnosti poplatkového subjektu),
- / pokuty (za nesplnění povinnosti nepeněžitého charakteru),
- / zvýšení poplatku (z důvodu nesplnění povinnosti peněžitého charakteru),
- / nejstarší nedoplatky na poplatku,
- / běžné platby poplatku (podle data splatnosti).

6.2.2 / Prominutí nebo snížení místního poplatku

Zákon o místních poplatcích ve svém § 16 obcím přiznává pravomoc v individuálních případech místní poplatky (příp. jejich příslušenství) z důvodu odstranění tvrdosti snížit nebo zcela prominout. K provedení řízení o prominutí místního poplatku je příslušný zákonem stanovený orgán, tj. obecní úřad jako správce poplatku. Na řízení o prominutí místního poplatku dopadá ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků, které je zařazeno v části páté, Mimořádné opravné prostředky.

Ustanovení § 16 ZMP je zároveň zvláštní úpravou institutu prominutí nebo snížení, která má přednost před aplikací ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků. Vzhledem k tomu, že zákon o místních poplatcích neřeší beze zbytku procesní postup při rozhodování o snížení nebo prominutí poplatku, uplatní se na řízení o prominutí poplatků subsidiárně ustanovení § 55a odst. 3 a 4 zákona o správě daní a poplatků³⁰.

³⁰ § 55a odst. 5 zákona o správě daní a poplatků totiž stanoví, že předchozí odstavce 3 a 4 se použijí i na řízení o prominutí daně nebo jejího příslušenství vedená správci daně na základě obdobného zmocnění stanoveného zvláštním předpisem, kterým je v daném případě právě zákon o místních poplatcích.

Zákon o místních poplatcích umožňuje tento institut využít pouze poplatníkům, nikoli plátcům.

K prominutí může dojít kdykoliv a zákon nestanoví ani žádný finanční limit pro takovou úlevu. Obec vždy postupuje individuálně a každou žádost musí posuzovat jednotlivě podle konkrétních okolností a osobní situace poplatníka. Je zcela na uvážení obce, zda poplatek sníží či promine. Proto také na kladné vyřízení individuálně odůvodněné žádosti o prominutí poplatku - na rozdíl od ze zákona plynoucího vyjmutí z poplatkové povinnosti či v OZV stanovenému osvobození od poplatku - není právní nárok a tedy ani nevyhovění či vyhovění žádosti nezakládá nerovnost mezi subjekty, neboť ustanovení zákona dává možnost odlišného postupu u rozličných subjektů za účelem odstranění tvrdosti.

Co se týká důvodů odstranění tvrdosti, zákon o místních poplatcích neobsahuje žádná kritéria pro posuzování tvrdosti, rozhodnutí o žádosti záleží na důvodech uvedených žadatelem a na jejich hodnocení správcem poplatku. Zákonodárce v citovaném ustanovení § 16 použil pojem „může poplatek/příslušenství prominout“, čímž obci (správci poplatku) založil volné uvážení k tomu, zda v konkrétním případě k žádosti povinného poplatek/příslušenství promine, nebo nepromine. Tvrdost poplatku se může projevit v individuálních případech např. při řešení důsledků živelních pohrom či jiných mimořádných událostí nebo obecně v situacích, kdy by vybrání poplatku bylo spojeno s vážnou hospodářskou újmou pro povinného apod.

Byla-li žádost o prominutí obecním úřadem zamítnuta, je možné podat novou žádost nejdříve po šedesáti dnech ode dne doručení zamítavého rozhodnutí, a to za podmínky nevedení totožných důvodů, které obsahovala žádost původní. V případě, že by poplatník tuto podmínku nedodržel a opětovně uplatnil stejné důvody, obecní úřad novou žádost bez projednání odloží. O odložení musí být žadatel vyzooměn. Rozhodnutí o prominutí nebo snížení poplatku nemusí obsahovat odůvodnění (judikatura správního soudnictví ovšem v některých případech, především když není žádosti o prominutí vyhověno, odůvodnění požaduje) a opravné prostředky se proti němu nepřipouští.

Ustanovení § 16 ZMP zmocňuje obce nejen ke snížení nebo prominutí poplatku, ale i k prominutí jeho příslušenství. Příslušenstvím se rozumí zvýšení poplatku podle ustanovení § 11 zákona o místních poplatcích, tj. sankce za nesplnění povinnosti peněžitého charakteru nebo pokuta uložená ve smyslu ustanovení § 37 zákona o správě daní a poplatků, která se ukládá za nesplnění povinnosti nepeněžitého charakteru.

Řízení o prominutí poplatku je zpoplatněno správním poplatkem, avšak pouze v případě, že předmětem žádosti o prominutí poplatku nebo jeho příslušenství je částka ve výši alespoň 3000 Kč, a to podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, položky č. 1 bod 1 písm. g) sazebníku.

6.2.3 / Odvolání proti platebnímu výměru

Platební výměr je v právní moci tehdy, jestliže proti němu nelze uplatnit řádný opravný prostředek a to proto, že:

- / marně uplynula odvolací lhůta,
- / odvolání bylo podáno, bylo o něm rozhodnuto a rozhodnutí bylo doručeno,
- / odvolání není přípustné.

Odvolání je základním a nejběžnějším opravným prostředkem v poplatkovém řízení. Jedná se o řádný opravný prostředek, který je připuštěn jen proti rozhodnutí, které dosud není v právní moci. O odvolání proti platebnímu výměru, kterým byl vyměřen místní poplatek, rozhoduje krajský úřad. Jen ve výjimečných případech je přípustná tzv. autoremedura, tzn. o odvolání rozhodne orgán, který napadené rozhodnutí vydal.

Právo odvolání je přiznáno pouze příjemci rozhodnutí, pokud se svého práva písemně nebo ústně do protokolu nevzdal. Odvolání se podává písemně nebo ústně do protokolu u toho obecního úřadu, který napadené rozhodnutí vydal. Předmětem odvolání mohou být pouze rozhodnutí vydaná obcí v přenesené působnosti. Odvoláním nemůže být samostatně napadeno pouze odůvodnění rozhodnutí, ale musí směřovat do výroku rozhodnutí.

Lhůta pro odvolání je stanovena na třicet dní ode dne, který následuje po doručení platebního výměru, proti kterému odvolání směřuje. Pro odvolání zákon předepisuje povinné náležitosti, které jsou stanoveny taxativním výčtem a **odvolání tedy musí obsahovat tyto náležitosti:**

- / přesné označení správce poplatku,
- / přesné označení odvolatele,
- / číslo jednací, případně číslo platebního výměru nebo jinou jednoznačnou identifikaci rozhodnutí, proti němuž odvolání směřuje,
- / uvedení rozporu s právními předpisy či skutkovým stavem nebo jiné důvody osvědčující nesprávnost nebo nezákonnost napadeného rozhodnutí,
- / návrh důkazních prostředků k tvrzením v odvolání uvedeným, není-li odvoláním namítán jen rozpor s právními předpisy,
- / navrhované změny či zrušení rozhodnutí.

Při jejich nesplnění je obecní úřad povinen vyzvat odvolatele k doplnění odvolání s poučením, v jakém rozsahu musí být doplnění provedeno a zároveň stanoví lhůtu, ve které odvolatel své povinnosti musí splnit. Tato lhůta nesmí být kratší 15 dnů. V případě, že odvolatel na výzvu nereaguje, správce poplatku řízení zastaví.

Odvolací orgán, kterým je příslušný krajský úřad, je povinen postoupené odvolání přezkoumat v rozsahu požadovaném v odvolání. Při posuzování odvolání je odvolací orgán oprávněn:

- / **odstranit sám vady řízení a výsledky řízení doplnit,**
- / **uložit obecnímu úřadu, aby řízení doplnil nebo vady odstranil,**
- / **vrátit věc obecnímu úřadu k přímému vyřízení** (v případě zjištění, že jsou splněny podmínky podle ustanovení § 49 odst. 2 zákona o správě daní a poplatků),
- / **vrátit věc obecnímu úřadu k rozhodnutí** s odůvodněním a pokyny pro další řízení (jestliže byly zjištěny podmínky pro rozhodnutí správce poplatku 1. stupně podle § 49 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků),
- / **kontrolovat dodržení zákonných podmínek v případě stanovení poplatku podle pomůcek** (pokud obecní úřad nedodržel při stanovení výše poplatkové povinnosti zákonné podmínky pro využití ustanovení § 31 odst. 5 a 6 zákona o správě daní a poplatků, zejména nedodržel zásadu spolupráce s poplatníkem, rozhodnutí změnit nebo zruší, aniž by zkoumal důvodnost podaného odvolání),
- / **změnit nebo zrušit rozhodnutí,** proti kterému odvolání směřuje,

/ zamítnout odvolání.

Proti rozhodnutí odvolacího orgánu není odvolání přípustné. Nejsou však vyloučeny mimořádné opravné prostředky (obnova řízení, přezkoumání rozhodnutí), soudní přezkoumání ani osvědčení neplatnosti z podnětu odvolatele.

Rozhodnutí je vykonatelné:

- / pokud proti němu nelze podat řádný opravný prostředek,
- / podání řádného opravného prostředku nemá odkladný účinek a lhůta plnění stanovená v rozhodnutí již uplynula.

6.3 / PŘÍLOHY

6.3.1 / Vzory obecně závazných vyhlášek

6.3.1.1 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku ze psů

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....

o místním poplatku ze psů

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek ze psů (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Poplatník, předmět poplatku

Osoba poplatníka a předmět poplatku jsou určeny v § 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³¹

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

(1) Poplatník je povinen správci poplatku ohlásit písemně nebo ústně do protokolu vznik a zánik poplatkové povinnosti do ..... dnů.

(2) Při plnění ohlašovací povinnosti je poplatník, jde-li o fyzickou osobu, povinen sdělit správci poplatku příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná, nebo, jde-li o právnickou osobu, název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

³¹ Poplatek ze psů platí držitel psa. Držitelem je fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území České republiky. Poplatek ze psů se platí ze psů starších 3 měsíců.

(3) Poplatník je rovněž povinen ohlásit správci poplatku do .... dnů jakékoliv změny v ohlášených skutečnostech.

Čl. 4

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí ročně:

- a) za prvního psa ... Kč,
- b) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele ... Kč,
- c) za psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, anebo poživatel sirotčího důchodu ... Kč,
- d) za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, poživatele invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, anebo poživatele sirotčího důchodu ... Kč.

Čl. 5

Splatnost poplatku

Poplatek je splatný do .....

Čl. 6

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
- b) .....
- c) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- ..... ve výši ... Kč
- ..... ve výši ... Kč

Čl. 7

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³²

Čl. 8

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200 ... (uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky) Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

³² Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Čl. 9
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

6.3.1.2 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt

OBEC .....

**Obecně závazná vyhláška
obce .....
č. .... / .....,**

o místním poplatku za lázeňský nebo rekreační pobyt

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt (dále jen „poplatek“).
- (2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník a plátce poplatku

Předmět poplatku a osoba poplatníka jsou určeny v § 3 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³³ Plátce poplatku je určen v § 3 odst. 3 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³⁴

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

(1) Ubytovatel je povinen správci poplatku ohlásit písemně nebo ústně do protokolu zahájení činnosti spočívající v poskytování přechodného ubytování ve lhůtě do ..... dnů od zahájení této činnosti. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě je povinen ohlásit ukončení této činnosti.

(2) Při plnění ohlašovací povinnosti je ubytovatel, jde-li o fyzickou osobu, povinen sdělit správci poplatku příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná, nebo, jde-li o právnickou osobu, název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

³³ Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt platí fyzické osoby, které přechodně a za úplaty pobývají v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud tyto osoby neprokáží jiný důvod svého pobytu.

³⁴ Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt ve stanovené výši vybírá pro obec ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytla; tato osoba je plátcem poplatku a za poplatek ručí.

(3) Ubytovatel je rovněž povinen ohlásit správci poplatku do .... dnů jakékoliv změny v ohlášených skutečnostech.

Čl. 4

Sazba poplatku

(1) Sazba poplatku činí za osobu a každý i započatý den pobytu, není-li tento dnem příchodu ..... Kč.

(2) Paušální částka činí:

týdenní paušální částka	..... Kč
měsíční paušální částka	.....Kč,
roční paušální částka	.....Kč

Čl. 5

Splatnost poplatku

Ubytovatel vybrané poplatky odvede do .....

Čl. 6

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
- b) .....
- c) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- a) ..... ve výši ..... Kč,
- b) ..... ve výši ..... Kč

Čl. 7

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³⁵

Čl. 8

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200.... ... (uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky). Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

³⁵ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Čl. 9
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

6.3.1.3 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....,

o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1.

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek za užívání veřejného prostranství (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník

Předmět poplatku a osoba poplatníka jsou určeny v § 4 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.^{36, 37}

Čl. 3 (varianta)

Veřejné prostranství

Pro účely této vyhlášky se za veřejné prostranství považují prostranství konkrétně uvedená v příloze č. 1 a graficky znázorněná na katastrální mapě v příloze č. 2.

(Pozn.: Určení je možno provést oběma nebo jedním z uvedených způsobů.)

Čl. 3 (varianta)

Veřejné prostranství

Pro účely této vyhlášky se za veřejné prostranství považují tato místa:

(Pozn.: Tuto variantu lze použít v případě stanovení nízkého počtu míst na území obce.)

36 Poplatek za užívání veřejného prostranství se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl.

37 Poplatek za užívání veřejného prostranství platí fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem uvedeným v odstavci 1.

Čl. 4

Ohlašovací povinnost

(1) Poplatník je povinen správci poplatku předem ohlásit předpokládanou dobu, místo a výměru užívání veřejného prostranství. Není-li to možné, je povinen tyto údaje ohlásit nejpozději v den následující po začátku užívání veřejného prostranství. Po ukončení užívání veřejného prostranství je povinen ohlásit skutečný stav těchto údajů.

(2) Při plnění ohlašovací povinnosti je poplatník, jde-li o fyzickou osobu, povinen sdělit správci poplatku příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná, nebo, jde-li o právnickou osobu, název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

Čl. 5

Sazba poplatku

(1) Sazba poplatku činí za každý i započatý m² a každý i započatý den:

a)	za umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování služeb	..... Kč
b)	za umístění dočasných staveb a <i>zařízení sloužících pro poskytování prodeje</i>	..... Kč
c)	za provádění výkopových prací	..... Kč
d)	za umístění stavebního zařízení	..... Kč
e)	<i>za umístění reklamního zařízení</i>	..... Kč
f)	<i>za umístění zařízení lunaparků, cirkusů a jiných atrakcí</i>	..... Kč
g)	za umístění skládek	..... Kč
h)	za vyhrazení trvalého parkovacího místa	..... Kč
i)	za užívání veřejného prostranství pro kulturní akce	..... Kč
j)	za užívání veřejného prostranství pro sportovní akce	..... Kč
k)	za užívání veřejného prostranství pro reklamní akce	..... Kč
l)	za užívání veřejného prostranství pro potřeby tvorby filmových a televizních děl	..... Kč

(Pozn.: U kurzívou vyznačených zvláštních způsobů užívání veřejného prostranství může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek.)

(2) Obec stanovuje poplatek paušální částkou takto

a)	....	Kč/týden,
b)	....	Kč/měsíc
c)	....	Kč/rok

(3) V případě souběhu více zvláštních užívání jednoho veřejného prostranství ve stejném období se platí poplatek stanovený nejvyšší sazbou.

Čl. 6

Splatnost poplatku

(1) Poplatek podle čl. 5 odst. 1 je splatný do .....

(2) Poplatek podle čl. 5 odst. 2 je splatný do .....

Čl. 7

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
- b) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- a) .....ve výši .....Kč
- b) .....ve výši .....Kč

Čl. 8

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³⁸

Čl. 9

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200... ... (uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky). Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

Čl. 10

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

³⁸ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedený) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

6.3.1.4 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku ze vstupného

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....

o místním poplatku ze vstupného

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek ze vstupného (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník

Předmět poplatku a osoba poplatníka jsou určeny v § 6 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.³⁹

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

(1) Pokud poplatník neohlásí správci poplatku pořádání akce předem, je povinen tak učinit v den jejího uskutečnění nebo nejpozději ve dni následujícím.

(2) Při plnění ohlašovací povinnosti je poplatník, jde-li o fyzickou osobu, povinen sdělit správci poplatku příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná, nebo, jde-li o právnickou osobu, název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

(3) Do ..... dnů po skončení akce je poplatník povinen ohlásit správci poplatku celkovou výši vybraného vstupného sníženou o daň z přidané hodnoty, jestliže byla v ceně vstupného obsažena.

³⁹ Poplatek ze vstupného se vybírá ze vstupného na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženého o daň z přidané hodnoty, je-li v ceně vstupného obsažena. Vstupným se pro účely tohoto zákona rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. Poplatek ze vstupného platí fyzické a právnické osoby, které akci pořádají.

Čl. 4

Sazba poplatku

(1) Sazba poplatku činí z vybraného vstupného na:

a)	kulturní akci	... %,
b)	sportovní akci	... %,
c)	prodejní akci	... %,
d)	reklamní akci	... %.

(2) Paušální částka činí:

a)	kulturní akci	... Kč za akci,
b)	sportovní akci	... Kč za akci,
c)	prodejní akci	... Kč za akci,
d)	reklamní akci	... Kč za akci.

(3) V případě, že se na jednu akci bude vztahovat více poplatkových sazeb, platí se poplatek s nejvyšší sazbou.

Čl. 5

Splatnost poplatku

Poplatek je splatný do ..... dnů ode dne skončení akce.

Čl. 6

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

a)	.....,
b)	.....,
c)	.....

(2) Úleva se poskytuje:

a)	..... ve výši	...%,
b)	..... ve výši	...%.

Čl. 7

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁰

Čl. 8

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200... ..(uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky). Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

⁴⁰ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Čl. 9
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

6.3.1.5 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku z ubytovací kapacity

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....

o místním poplatku z ubytovací kapacity

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek z ubytovací kapacity (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník

Předmět poplatku a osoba poplatníka jsou určeny v § 7 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴¹

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

(1) Poplatník je povinen správci poplatku ohlásit písemně nebo ústně do protokolu zahájení činnosti spočívající v poskytování přechodného ubytování ve lhůtě do ..... dnů od zahájení této činnosti. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě je povinen ohlásit ukončení této činnosti.

(2) Při plnění ohlašovací povinnosti je poplatník, jde-li o fyzickou osobu, povinen sdělit správci poplatku příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná, nebo, jde-li o právnickou osobu, název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

(3) Ubytovatel je rovněž povinen ohlásit správci poplatku do .... dnů jakékoli změny v ohlášených skutečnostech.

⁴¹ Poplatek z ubytovací kapacity se vybírá v lázeňských místech nebo místech soustředěného turistického ruchu z ubytovací kapacity v zařízeních určených k přechodnému ubytování za úplaty. Poplatek platí ubytovatel, kterým je fyzická nebo právnická osoba, která přechodně ubytování poskytl.

Čl. 4

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku činí za každé využití lůžko a den ... Kč.
(2) Paušální částka činí ... Kč/rok

Čl. 5

Splatnost poplatku

- (1) Poplatek je splatný do .....
(2) Poplatek placený paušální částkou podle čl. 3 odst. 2 je splatný do.....

Čl. 6

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
b) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- a) ..... ve výši ... Kč,
b) ..... ve výši ... Kč.

Čl. 7

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴²

Čl. 8

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200... (uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky). Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

Čl. 9

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

⁴² Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

6.3.1.6 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....,

o místním poplatku za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník

Předmět poplatku a osoba poplatníka jsou určeny v § 10 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴³

Čl. 3

Vybraná místa

Vybraná místa podléhající poplatku, do kterých je jinak vjezd zakázán dopravní značkou „Zákaz vjezdu všech motorových vozidel“ s dodatkovou tabulkou „Vjezd povolen po zaplacení místního poplatku“, se vymezují takto:

- a) .....
- b) .....

Čl. 4

Ohlašovací povinnost

(1) Při plnění ohlašovací povinnosti je poplatník, jde-li o fyzickou osobu, povinen sdělit správci poplatku příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná, nebo, jde-li o právnickou osobu, název, sídlo a IČ. Fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelským subjektem, uvede rovněž čísla

⁴³ Poplatek se vybírá za vydání povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst, do kterých je jinak vjezd zakázán příslušnou dopravní značkou. Poplatek platí fyzická nebo právnická osoba, které bylo vydáno povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst.

účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti.

(2) Při vydání povolení k jednorázovému vjezdu se splnění ohlašovací povinnosti nevyžaduje.

Čl. 5

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí :

- a) za den ... Kč,
- b) paušální částka za kalendářní týden ... Kč,
- c) paušální částka za kalendářní čtvrtletí ... Kč,
- d) paušální částka za kalendářní rok ... Kč.

(Pozn.: Obec může po dohodě s poplatníkem stanovit poplatek také paušální částkou. Období je uvedeno pouze pro příklad. Zákon období neurčuje a je tedy na obci určit období podle svých podmínek a potřeb.)

Čl. 6

Splatnost poplatku

(1) Poplatek podle čl. 5 písm. a) je splatný současně s vydáním povolení.

(2) (*varianta*) Poplatek stanovený paušální částkou je splatný do ... dnů ode dne, kdy započalo zpoplatněné období.

(2) (*varianta*) Poplatek stanovený paušální částkou je splatný do ... dnů po uplynutí zpoplatněného období.

Čl. 7

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
- b) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- a) ..... ve výši ... Kč,
- b) ..... ve výši ... Kč.

Čl. 8

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁴

Čl. 9

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200... ... (*uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky*) Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně

⁴⁴ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

Čl. 10
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

6.3.1.7 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....

o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Předmět poplatku, poplatník

Předmět poplatku a osoba poplatníka jsou určeny v § 10a zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁵

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

(1) Poplatník je povinen ohlásit písemně nebo ústně do protokolu uvedení výherního hracího přístroje do provozu, a to ve lhůtě do ..... dnů od uvedení do provozu. Stejným způsobem a ve stejné lhůtě je povinen ohlásit ukončení této činnosti.

(2) Při plnění ohlašovací povinnosti je poplatník povinen sdělit správci poplatku název právnické osoby, sídlo, IČ, čísla účtů u peněžních ústavů, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti, identifikační znaky výherního hracího přístroje, jeho umístění a stavy elektromechanických a elektronických počítačů při zahájení a ukončení činnosti.

(3) Poplatník je rovněž povinen ohlásit správci poplatku do ..... dnů jakékoliv změny v ohlášených skutečnostech.

⁴⁵ Poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj podléhá každý povolený hrací přístroj. Poplatek za výherní hrací přístroj platí jeho provozovatel.

Čl. 4

Sazba poplatku

- (1) Sazba poplatku činí ....Kč na 3 měsíce.
- (2) V případě, že výherní hrací přístroj je provozován po dobu kratší než 3 měsíce, platí se poplatek v poměrné výši.

Čl. 5

Splatnost poplatku

- (1) Poplatek je splatný do ..... dnů po ohlášení.
- (1) (*varianta*) Poplatek je splatný nejpozději do posledního dne.....čtvrtletí, pololetí, dne..... kalendářního roku.
- (1) (*varianta*) Poplatek je splatný nejpozději do..... příslušného kalendářního roku.
- (2) Vznikne-li povinnost zaplatit poplatek správci poplatku po termínu splatnosti, odvede poplatník poplatek do 31. 12. příslušného kalendářního roku.

Čl. 6

Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁶

Čl. 7

Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200... ... (*uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky*). Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

Čl. 8

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

⁴⁶ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

6.3.1.8 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za provoz systému komunálního odpadu

OBEC .....

**Obecně závazná vyhláška
obce .....**
č. .... / .....,

**o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění,
využívání a odstraňování komunálních odpadů**

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou zavádí místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad.

Čl. 2

Poplatník

Osoby poplatníků jsou určeny v § 10b zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁷

Čl. 3

Ohlašovací povinnost

(1) Poplatník je povinen správcí poplatku ohlásit písemně nebo ústně do protokolu vznik poplatkové povinnosti do ..... dnů.

(2) V rámci ohlašovací povinnosti poplatník uvede své příjmení, jméno, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, adresu bydliště, pokud je od adresy trvalého pobytu odlišná. Poplatník, který je vlastníkem stavby na území obce, která slouží nebo je určena k individuální rekreaci, v níž není k trvalému pobytu hlášena žádná fyzická osoba, uvede rovněž číslo popisné nebo

⁴⁷ Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí

a) fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt; za domácnost může být poplatek odváděn společným zástupcem, za rodinný nebo bytový dům vlastníkem nebo správcem; tyto osoby jsou povinny obci oznámit jména a data narození osob, za které poplatek odvádějí,

b) fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba; má-li k této stavbě vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu.

evidenční této stavby; pokud stavba není takto označena, uvede parcelní číslo pozemku, na němž je stavba umístěna.

(3) Poplatník podle čl. 2 odst. 1 písm. a) této vyhlášky je povinen ohlásit správci poplatku zánik jeho poplatkové povinnosti v důsledku změny trvalého pobytu v obci, a to nejpozději do .....dnů ode dne, kdy tato změna nastala.

(4) Poplatník podle čl. 2 odst. 1 písm. b) této vyhlášky je povinen ohlásit správci poplatku zánik jeho poplatkové povinnosti v důsledku změny vlastnictví ke stavbě určené nebo sloužící k individuální rekreaci a to do .....dnů ode dne, kdy tato změna nastala.

Čl. 4

Sazba poplatku

(1) Sazba poplatku pro poplatníka podle čl. 2 činí ..... Kč a je tvořena:

- a) z částky ..... Kč za osobu a kalendářní rok, a
- b) z částky .... Kč za kalendářní rok, stanovené na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu a kalendářní rok. Skutečné náklady na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu činily ..... Kč a byly rozúčtovány na .... poplatníků, skutečný náklad na osobu činil .... Kč.

Pozn.: Rozúčtování je možno provést v příloze OZV. V tom případě se poslední věta písm. b) vypustí a připojí se odst. (2) Rozúčtování nákladů předchozího roku za sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu je obsaženo v příloze této obecně závazné vyhlášky.

Čl. 5

Splatnost poplatku

Poplatek je splatný jednorázově nejpozději do ..... příslušného kalendářního roku. V případě, kdy poplatková povinnost za domácnost převyšuje částku ..... Kč, je možno poplatek zaplatit ve..... (např. dvou, třech atd.) stejných splátkách s termíny splatnosti.....

Pozn.: Ve větě druhé je vyjádřena varianta, na základě které je možné provést zaplacení ve více termínech. Důvodem je skutečnost, že např. u rodiny s více dětmi činí celková částka poplatku cca 2 – 3 tis. Kč a zaplacení najednou způsobuje vyšší počet žádostí o povolení splátek nebo posečkání se zaplacením poplatku, což je pro správce poplatku značně administrativně náročné.

Čl. 6

Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
- b) .....
- c) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- a) ..... ve výši ... Kč
- b) ..... ve výši ... Kč

Čl. 7
Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁸

Čl. 8
Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200. ... (uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky) Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

Čl. 9
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

⁴⁸ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

6.3.1.9 / Vzor obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce .....

č. .... / .....,

o místním poplatku za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ... usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

(1) Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou (dále jen „vyhláška“) zavádí místní poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu *vodovodu kanalizace* (dále jen „poplatek“).

(2) Správu poplatku provádí obecní úřad

(Pozn.: Obec uvede, zda se jedná o stavbu vodovodu, kanalizace, případně obojího)

Čl. 2

Poplatník, předmět poplatku

Osoba poplatníka a předmět poplatku jsou určeny určen v § 10c zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁹

Čl. 3

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí .... Kč za m².

Čl. 4

Splatnost poplatku

Poplatek je splatný do .....

⁴⁹ Poplatek platí vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace po 1. lednu 2002.

Čl. 5
Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) .....
- b) .....

(2) Úleva se poskytuje:

- a) ..... ve výši ... Kč,
- b) ..... ve výši ... Kč.

Čl. 6
Navýšení poplatku

Nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši podléhá zvýšení poplatku podle § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.⁵⁰

Čl. 7
Zrušovací a přechodné ustanovení

Zrušuje se obecně závazná vyhláška č. .../200. ... (*uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky*) Na právní vztahy vzniklé přede dnem nabytí účinnosti této obecně závazné vyhlášky se vztahují ustanovení dosavadní obecně závazné vyhlášky.

Čl. 8
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška obce nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

⁵⁰ Nebudou-li poplatky zaplacený (odvedeny) včas nebo ve správné výši, vyměří obec poplatek platebním výměrem. Včas nezaplacené poplatky nebo jejich nezaplacenou (neodvedenou) část může obec zvýšit až na trojnásobek. Vyměřené poplatky se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

6.3.1.10 / Vzor obecně závazné vyhlášky obce o poplatku za komunální odpad dle zákona o odpadech

OBEC .....

**Obecně závazná vyhláška
obce .....**
č. .... / .....,

o poplatku za komunální odpad

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. .. usneslo vydat na základě § 17a zákona 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s ust. § 10 písm. d), § 35 a § 84 odst. 2) písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

Obec ..... touto obecně závaznou vyhláškou stanoví poplatek za komunální odpad, který vzniká na území obce.

Čl. 2

Správa poplatku

(1) Správu poplatku vykonává obec .....

(2) Poplatníkem je každá fyzická osoba, při jejíž činnosti vzniká komunální odpad. Plátcem poplatku je vlastník nemovitosti, kde vzniká komunální odpad. Jde-li o budovu, ve které vzniklo společenství vlastníků jednotek podle zvláštního zákona, je plátcem toto společenství. Plátce poplatek rozúčtuje na jednotlivé poplatníky⁵¹

Čl. 3

Sazba poplatku

Na základě předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem rozvržených na jednotlivé uživatele bytů činí sazba:

.....Kč na jednoho poplatníka a kalendářní rok

Čl. 4

Splatnost poplatku

Poplatek je splatný do ....

⁵¹ § 17a odst. 2 zákona č. 185/2001, o odpadech a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Čl. 5
Zrušující ustanovení

Touto vyhláškou se zrušuje vyhláška č. ..../200 .... (*uvede se přesný název zrušované obecně závazné vyhlášky*)

Čl. 6
Všeobecná ustanovení

Na řízení ve věcech poplatků za komunální odpad se vztahují zvláštní předpisy.⁵²

Čl. 7
Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

---

⁵² Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů

6.3.1.11 / Vzory obecně závazné vyhlášky obce, kterou se stanovují koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška obce č. ..../201....,

o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ...usneslo vydat na základě § 6 odst. 4 písm. b), § 11 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Pozemky

U stavebních pozemků v části obce .....se stanovuje koeficient ve výši ....., kterým se násobí základní sazba daně uvedená v § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 2

Stavby

(1) U staveb... (např. u staveb uvedených v § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů) ... se stanovuje koeficient ve výši..., kterým se násobí základní sazba daně, případně sazba daně zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

(2) U staveb ... (např. u staveb uvedených v § 11 odst. 1 písm. b) až d))... se stanovuje koeficient ve výši 1,5, kterým se násobí základní sazba daně, případně sazba daně zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 3

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 201... .

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Zasláno příslušnému správci daně dne:

OBEC .....

**Obecně závazná vyhláška
obce č. ..../201....,**

o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí u pozemků

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ...usneslo vydat na základě § 6 odst. 4 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Stanovení koeficientu pro jednotlivé části obce

U stavebních pozemků se základní sazba daně stanovená v § 6 odst. 2 písm. b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, násobí koeficientem v následující výši:

a) část obce	koeficient ....,
b) část obce	koeficient ....,
c) část obce	koeficient ....

Čl. 2

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 201... .

Podpis

.....

**Jméno Příjmení
místostarosta**

Podpis

.....

**Jméno Příjmení
starosta**

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Zasláno příslušnému správci daně dne:

OBEC .....

**Obecně závazná vyhláška
obce č. ..../201....,**

o stanovení koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí u staveb

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ...usneslo vydat na základě § 11 odst. 3 písm. a) a b) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Úvodní ustanovení

Touto obecně závaznou vyhláškou se podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z nemovitostí“), stanovují koeficienty pro výpočet daně z nemovitostí.

Čl. 2

Stanovení koeficientu pro jednotlivé části obce

(1) U staveb ... (*např. uvedených v § 11 odst. 1 písm. a/ a f/ zákona o dani z nemovitostí*)... se stanovuje koeficient, kterým se násobí základní sazba daně, případně zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona dani z nemovitostí, v následující výši:

a) část obce	koeficient ....
b) část obce	koeficient ....
c) část obce	koeficient ....

(2) U staveb ... (*např. u staveb uvedených v § 11 odst. 1 písm. b) až d) zákona o dani z nemovitostí*)... se stanovuje koeficient ve výši 1,5, kterým se násobí základní sazba daně, případně sazba daně zvýšená podle § 11 odst. 2 zákona o dani z nemovitostí.

Čl. 3

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 201... .

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Zasláno příslušnému správci daně dne:

OBEC .....
Obecně závazná vyhláška
obce č. ..../201....

o osvobození některých pozemků zemědělského půdního fondu od daně z nemovitostí

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ...usneslo vydat na základě § 4 odst. 1 písm. v) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Osvobození

Od daně z pozemků jsou na území obce .....osvobozeny pozemky evidované v katastru nemovitostí jako orná půda, chmelnice, vinice, ovocný sad nebo trvalý travní porost.

Čl. 2

Výjimka z osvobození

Osvobození od daně z pozemků se nevztahuje na tyto pozemky v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše obce .....

(Příklad:

V katastrálním území .....

parc. čís. 100, orná půda

parc. čís. 101, vinice

parc. čís. 102/1, ovocný sad

parc. čís. 103/2, trvalý travní porost

.....

(Pozn. u jednotlivých parc. čísel může, ale nemusí být druh pozemku např. orná půda, uveden)

Čl. 3

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 201... .

Podpis

.....

Jméno Příjmení

místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení

starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Zasláno příslušnému správci daně dne:

OBEC .....

**Obecně závazná vyhláška
obce č. ..../201....,**

o stanovení místního koeficientu pro výpočet daně z nemovitostí

Zastupitelstvo obce ..... se na svém zasedání dne ..... usnesením č. ...usneslo vydat na základě § 12 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Místní koeficient

Na území obce ..... se stanovuje místní koeficient, kterým se násobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory, ve výši .....

Čl. 2

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. 1. 201... .

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Zasláno příslušnému správci daně dne:

6.3.1.12 / Vzor obecně závazné vyhlášky k osvobození nemovitostí dotčených živelní pohromou od daně z nemovitostí

OBEC .....

Obecně závazná vyhláška

obce č. ..../201....,

kterou se osvobozují od daně z nemovitostí na území obce nemovitosti dotčené živelní pohromou

Zastupitelstvo obce .....se na svém zasedání dne .....usneslo vydat na základě ustanovení § 17a odst. 1 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s ustanovením § 10 písm. d) a § 84 odst. 2) písm. h) zákona č. 128/200 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku:

Čl. 1

Osvobození od daně z pozemků

1. Od daně z pozemků se zcela osvobozují všechny pozemky dotčené živelní pohromou v katastrálním území .....
2. Od daně z pozemků se zcela osvobozují následující pozemky dotčené živelní pohromou
v katastrálním území.....
parc.č.....parc.č.....parc.č.....
v katastrálním území.....
parc.č.....parc.č.....parc.č.....

Osvobození od daně z pozemků podle bodů 1 a 2 se stanoví na dobu .....let, tj. pro zdaňovací období roku.....až.....

3. Od daně z pozemků se částečně osvobozují všechny pozemky dotčené živelní pohromou v katastrálním území .....
4. Od daně z pozemků se částečně osvobozují následující pozemky dotčené živelní pohromou
v katastrálním území.....
parc.č..... parc.č..... ,parc.č.....
v katastrálním území.....
parc.č..... parc.č..... ,parc.č.....

Osvobození od daně z pozemků podle bodů 3 a 4 se stanoví ve výši .....% na dobu .....let, tj. pro zdaňovací období roku.....až.....

Čl. 2

Osvobození od daně ze staveb

1. Od daně ze staveb se zcela osvobozují všechny stavby dotčené živelní pohromou v katastrálním území.....

2. Od daně ze staveb se zcela osvobozují všechny stavby dotčené živelní pohromou na pozemku
v katastrálním území .....
parc. číslo....., parc. číslo....., parc.č.....
v katastrálním území.....
parc. číslo....., parc. číslo....., parc.č.....
3. Od daně ze staveb se zcela osvobozují stavby s číslem popisným nebo evidenčním, pokud bylo stavbě přiděleno, na pozemku
v katastrálním území.....
parc.č.....č.p.....parc.č.....č.p.....parc.č.....č.p.....
v katastrálním území.....
parc. č.....č.e.....parc.č.....č.e.....parc.č.....č.e.....
4. Od daně ze staveb se zcela osvobozují všechny byty včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí, na pozemcích v katastrálním území.....
5. Od daně ze staveb se zcela osvobozují všechny nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí na pozemcích v katastrálním území.....
6. Od daně ze staveb se zcela osvobozují všechny byty včetně podílu na společných částech stavby a nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které se nachází v domě
v katastrálním území.....na pozemku parc.č.....dům č.p.....

Osvobození od daně ze staveb se podle bodu 1 až 6 stanoví na dobu.....let, tj. pro zdaňovací období roku.....až .....

Čl. 3

Částečné osvobození od daně ze staveb

1. Od daně ze staveb se částečně osvobozují všechny stavby dotčené živelní pohromou v katastrálním území.....
2. Od daně ze staveb se částečně osvobozují všechny stavby dotčené živelní pohromou na pozemku
v katastrálním území.....
parc. číslo..... parc. číslo..... parc.č.....
v katastrálním území.....
parc.č.....parc.č.....parc.č.....
3. Od daně ze staveb se částečně osvobozují stavby s číslem popisným nebo evidenčním, pokud bylo stavbě přiděleno, na pozemku
v katastrálním území.....
parc.č.....č.p.....parc.č.....č.p.....parc.č.....č.p.....
v katastrálním území.....
parc. č.....č.e.....parc.č.....č.e.....parc.č.....č.e.....
4. Od daně ze staveb se částečně osvobozují všechny byty včetně podílu na společných částech stavby a nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které se nachází v domě
v katastrálním území.....na pozemku parc.č.....č.p.....

5. Od daně ze staveb se částečně osvobozují byty včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí, v katastrálním území.....na pozemku parc.č.....dům č.p.....byt č.....
6. Od daně ze staveb se částečně osvobozují nebytové prostory včetně podílu na společných částech stavby, které jsou evidovány v katastru nemovitostí, v katastrálním území.....na pozemku parc.č.....dům č.p.....nebytový prostor č.....

Osvobození od daně ze staveb podle odst. 1 až 6 se stanoví ve výši.....% na dobu .....let, tj. pro zdaňovací období roku .....až.....

Čl. 4 Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá účinnosti dnem .....

Podpis

.....

Jméno Příjmení
místostarosta

Podpis

.....

Jméno Příjmení
starosta obce

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Zasláno příslušnému správci daně dne:

6.3.2 / Vzor výzvy k ohlášení poplatkové povinnosti

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
.....
.....

Jméno a adresa příjemce : V ..... dne.....
.....
.....

Č.j. ....
Vyřizuje :
Telefon :

VÝZVA k ohlášení poplatkové povinnosti

Obecní (městský) úřad v....., jako správce místních poplatků, Vás v souladu s ustanovením § 44 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o správě daní a poplatků")

vyzývá

abyste písemně nebo ústně do protokolu sdělil do .....dnů ode dne doručení této výzvy následující údaje:

.....
.....
.....

V případě, že této výzvě ve stanové lhůtě nevyhovíte, je správce místních poplatků oprávněn zjistit základ poplatku a stanovit poplatek podle pomůcek.

Odůvodnění:

Poučení :

Proti této výzvě se nelze samostatně odvolat, ani uplatnit mimořádný opravný prostředek (§ 48 odst. 2 a § 56 odst. 3 zákona o správě daní).

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce

6.3.3 / Vzor platebního výměru

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
.....
.....

Adresa příjemce : V ..... dne.....
.....
.....

Č.j. ....
Vyřizuje :
Telefon :

PLATEBNÍ VÝMĚR č. .... na místní poplatek .....

Podle ustanovení § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a obecně závazné vyhlášky obce ..... o místních poplatcích č.... a v souladu se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), Vám byl vyměřen místní poplatek..... (uvést druh poplatku).....
v částce ..... slovy.....
(v případě vydání platebního výměru za více období je nutné vypsát každé období a odpovídající částku zvlášť a závěrem uvést celkovou výši poplatkové povinnosti).

Tuto částku zaplatíte na účet obce č....., který je vedený u pobočky banky .....
.....konstantní symbol.....variabilní symbol.....
nejdéle do..... dnů ode dne doručení tohoto platebního výměru.

Odůvodnění :

Poučení :

Proti tomuto platebnímu výměru můžete podat odvolání písemně nebo ústně do protokolu u shora uvedeného správce místních poplatků ve lhůtě 30 dnů ode dne, který následuje po jeho doručení. Odvolání nemá odkladný účinek (§ 48 zákona o správě daní a poplatků).

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce

6.3.4 / Vzor dodatečného platebného výměru

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)

.....
.....

Adresa příjemce : V ..... dne.....

.....
.....

Č.j. ....

Vyřizuje :

Telefon :

DODATEČNÝ PLATEBNÍ VÝMĚR č. ... na místní poplatek.....

Podle ustanovení § 11 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a obecně závazné vyhlášky obce ..... o místních poplatcích č.... a v souladu se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“), Vám byl vyměřen místní poplatek.....(uvést druh místního poplatku)..... platebním výměrem č. .... ze dne..... v částce..... Kč za období ..... (v případě vydání platebního výměru za více období je nutné vypsát každé období a odpovídající částku zvlášť a závěrem uvést celkovou výši poplatkové povinnosti).

Vzhledem k tomu, že tato povinnost je nesprávně nižší, poplatek se Vám podle ustanovení § 11 zákona č. 565/1990 sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 46 zákona o správě daní a poplatků, doměřuje v částce .....Kč, slovy .....

Tuto částku zaplaťte na účet obce č..... vedeného u pobočky banky .....konstantní symbol.....variabilní symbol nejdéle do 30 dnů ode dne doručení tohoto platebního výměru.

Odůvodnění:

Poučení :

Proti tomuto dodatečnému platebnímu výměru se můžete odvolat písemně nebo ústně do protokolu u shora uvedeného správce místních poplatků do 30 dnů ode dne, který následuje po jeho doručení. V odvolání lze napadat jen doměřený rozdíl. Odvolání nemá odkladný účinek (§ 48 zákona o správě daní a poplatků)⁵³.

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce

⁵³ Pokud správce daně vydá dodatečný platební výměr po provedení daňové kontrole, má s účinností od 1.1.2010 odvolání proti němu odkladný účinek (zákon č. 304/2009 Sb.)

6.3.5 / Vzor výzvy k doplnění náležitostí odvolání

Obecní (městský) úřad
odbor.....(popř. bez označení odboru)
.....
.....

Adresa příjemce rozhodnutí : V .....dne.....
.....
.....
.....

Č.j.....
Vyřizuje :
Telefon :

V Ý Z V A **k doplnění náležitostí odvolání**

Obecní (městský) úřad v ....., jako správce místních poplatků, posoudil Vaše odvolání podané dne.....proti rozhodnutí č.j. .... ze dne ..... ve věci ...
.....
a zjistil, že odvolání neobsahuje veškeré náležitosti stanovené § 48 odst. 4 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“). Z tohoto důvodu Vás

v y z ý v á m e

abyste odvolání ve smyslu § 48 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků nejpozději do 15 dnů ode dne doručení této výzvy doplnil písemně nebo ústně do protokolu u podepsaného správce místních poplatků o následující údaje:

.....
.....
.....
.....

V případě, že této výzvě v určené lhůtě nevyhovíte, podepsaný správce místních poplatků řízení zastaví (§ 48 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků).

Odůvodnění :

Poučení :

Proti této výzvě se nelze samostatně odvolat, ani uplatnit mimořádný opravný prostředek (§ 48 odst. 2 a § 56a odst. 3 zákona o správě daní a poplatků).

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatků
s uvedením jména, příjmení a funkce

6.3.6 / Vzor výzvy k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě

Obecní (městský) úřad
odbor.....(popř. bez označení odboru)
.....
.....

Jméno příjemce
.....
.....
.....

Čj. ....
Vyřizuje :
Telefon :

V Ý Z V A k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě

Obecní (městský) úřad v ....., jako správce místních poplatků, Vás v souladu s ustanovením § 73 odst. 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“),

v y z ý v á,

abyste v náhradní lhůtě do.....dnů po doručení této výzvy zaplatil na účet obce vedeného u pobočky banky ..... č.....
... konstantní symbol.....variabilní symbol.....
nedoplatek, který Vám byl vyměřen platebním výměrem č.j..... ze dne.....
za období .....ve výši.....

Nevyhovíte-li této výzvě, bude shora uvedený nedoplatek vymáhán v souladu s § 73 zákona o správě daní a poplatků exekucí.

Odůvodnění :

Poučení :

Proti této výzvě lze podat písemně nebo ústně do protokolu u shora uvedeného správce místních poplatků odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení. Odvolání nemá odkladný účinek (§ 73 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků).

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatku
s uvedením jména, příjmení a funkce

6.3.7 / Vzor výzvy k součinnosti třetích osob

Obecní (městský) úřad
odbor..... (popř. bez označení odboru)
.....
.....

Jméno a adresa příjemce : V .....
dne.....
.....
.....

Č.j. ....
Vyřizuje :
Telefon :

V Ý Z V A k součinnosti třetích osob

Obecní (městský) úřad v....., jako správce místních poplatků, Vás v souladu s ustanovením § 34 odst. x [např. 1 písm. d) nebo 11] zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daní a poplatků“)

v y z v á

ke sdělení níže uvedených údajů, potřebných k vymáhání nedoplatků na místních poplatcích u daňového subjektu - ....

příklady

zda a od koho pobírá daňový subjekt mzdu nebo jiný pravidelný příjem (OSSZ)

zda daňový subjekt pobírá důchod; pokud ano, v jaké výši (ČSSZ)

zda má daňový subjekt nárok na výplatu některé z opakujících se dávek státní sociální podpory; pokud ano, které a v jaké výši (úřady práce)

zda je daňový subjekt majitelem Vámi vedených účtů; pokud ano, sdělte nám čísla těchto účtů, jejich aktuální stavy a zašlete výpis pohybů na těchto účtech v období od ... doposud (banky)

Požadované údaje nám sdělte písemně nejpozději do 15 dnů ode dne doručení této výzvy.

Odůvodnění:

Poučení:

Proti této výzvě se nelze samostatně odvolat, ani uplatnit mimořádný opravný prostředek (§ 48 odst. 2 a § 56 odst. 3 zákona o správě daní a poplatků).

Nevyhovíte-li této výzvě ve stanovené lhůtě, může Vám být uložena pokuta dle ustanovení § 37 zákona o správě daní a poplatků, a to i opakovaně, až do celkové výše 2 000 000 Kč (§ 37 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků).

Pracovníci správce daně, jakož i třetí osoby, které jsou jakkoliv zúčastněny na daňovém řízení, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o tom, co se při daňovém řízení nebo v souvislosti s ním dozvěděli, zejména o poměrech daňových subjektů jak osobních, tak i souvisejících s podnikáním (§ 24 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků).

otisk
úředního
razítka

.....
podpis pověřeného pracovníka správce místních poplatku
s uvedením jména, příjmení a funkce

7 / ODBORNÁ PRACOVNÍ KONFERENCE - MÍSTNÍ POPLATKY V PRAXI OBCÍ A MĚST

Publikace byla ještě před jejím vydáním představena na odborné konferenci pořádané Kanceláří veřejného ochránce práv dne 7. prosince 2009, na které byl diskutován nejen její obsah, ale také další přednesené problematiky obecních daní a poplatků. Smyslem konference bylo nejen shrnout dosavadní nástroje státní správy a samosprávy při stanovování, regulaci a vymáhání místních poplatků, včetně poplatků a daní tematicky souvisejících, ale zejména nalézt odpovědi, řešení, návody či různá praktická doporučení sloužící k naplňování principu dobré správy.

Jedním ze stěžejních závěrů konference pak byla zjištění o nutnosti některých legislativních změn, jakož i náměty, jakým dílčím či komplexním způsobem doplnit stávající právní úpravu místních poplatků.

Konference se zúčastnili zástupci obcí a měst, krajů, ústředních orgánů státní správy a další zástupci z odborné veřejnosti.

Následuje přehled přednášejících a jejich příspěvků, jakož i shrnutí diskuse k praktickým otázkám účastníků konference, a to v členění podle jednotlivých bloků konference. Prezentace poskytnuté přednášejícími jsou dostupné na www.ochrance.cz.

7.1 / DRUHY A STANOVOVÁNÍ MÍSTNÍCH POPLATKŮ (I. BLOK KONFERENCE)

7.1.1 / Přednášející a témata jejich vystoupení

JUDr. Stanislav Kadečka, Ph. D., Právnická fakulta Masarykovy univerzity:

„Aktuální možnosti, problémy a limity současné právní úpravy místních poplatků“

- / místní poplatky versus místní daně
- / ekonomická nezávislost obcí
- / úvahy obcí nad zavedením místních poplatků (náklady na správu)
- / regulativní a fiskální funkce místních poplatků
- / judikatura Ústavního soudu k obecně závazným vyhláškám obcí
- / judikatura Nejvyššího správního soudu k místním poplatkům
- / komplexní úprava problematiky obecně závaznou vyhláškou na základě několika zmocnění

Mgr. Lenka Matějková, Ministerstvo vnitra:

„Regulace místních poplatků v obecně-závazných vyhláškách – praxe ministerstva a judikatura Ústavního soudu“

- / úlevy a osvobození od povinnosti platit místní poplatky

- / účel osvobození
- / princip rovnosti a zákazu diskriminace
- / způsoby regulace osvobození v OZV obcí
- / otázka vyměření poplatku za užívání veřejného prostranství poplatníkovi, který je současně vlastníkem (spoluvlastníkem) tohoto prostranství
- / praxe Ministerstva vnitra, judikatura Ústavního soudu, Nejvyššího správního soudu a Nejvyššího soudu

Jaromír Jech, výkonný místopředseda Svazu měst a obcí České republiky:

„Místní poplatky v praxi obcí a měst“

- / změna místních poplatků na místní daně
- / přehled statistických údajů k jednotlivým druhům poplatků
- / doporučení SMO ke změnám právní úpravy místních poplatků

Mgr. Barbora Kubíková, Kancelář veřejného ochránce práv:

„Podněty z činnosti veřejného ochránce práv v agendě místních poplatků“

- / poplatek ze psů
  - // snížená sazba při souběhu důchodů, provozovatel útulku nezřízeného obcí
- / poplatek za užívání veřejného prostranství
  - // zvláštní užívání (ne)obecního pozemku nájemcem
- / poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst
  - // zpoplatnění pozemní komunikace
- / poplatek za komunální odpad
  - // „souběhy“ poplatků
  - // zahradní chatky
  - // nezletilci

7.1.2 / Diskuse

7.1.2.1 / Poplatek ze psů

Otázka: Osoba chovající psa odmítá splnit svou poplatkovou povinnost s poukazem na to, že je pes přihlášen do evidence v jiné obci, která stanovila nižší poplatek, případně že pes patří osobě v jiné obci, která poplatek nezavedla. Jak může správce poplatku postupovat?

Odpověď: **Novela zákona o místních poplatcích, kterou byl s účinností od 1. ledna 2004 za poplatníka (opět) označen držitel psa (namísto vlastníka), umožnila učinit přítrž popsanému jednání. Držitelem je ve smyslu ustanovení § 129 občanského zákoníku ten, kdo s věcí nakládá jako s vlastní nebo kdo vykonává právo pro sebe. Pokud tedy správce místního poplatku má k dispozici důkazní prostředky, na nichž může založit závěr o tom, u koho se pes převážně nachází (kdo o psa skutečně pečuje bez ohledu na vlastnictví), může po případném vytýkacím řízení přistoupit k vyměření místního poplatku držiteli (poplatníkovi).**

7.1.2.2 / Poplatek za užívání veřejného prostranství

Otázka: Je poplatníkem místního poplatku za užívání veřejného prostranství i vlastník (nájemce) neobecního pozemku, který je jako veřejné prostranství určen v obecně závazné vyhlášce obce?

Odpověď: Veřejný ochránce práv zastává názor, že pokud vlastník (nájemce) neobecního pozemku, který je veřejným prostranstvím, konkrétním způsobem zvláštního užívání nezneužívá svého vlastnického práva (práva odvozeného od práva vlastníka), není poplatníkem místního poplatku za užívání takového veřejného prostranství. Názor vychází z nezbytného ústavně konformního výkladu zákona o místních poplatcích, případně zákona o obcích, který lze opřít i o nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 21/02. Zpoplatnění popsání užívání by odporovalo ústavní ochraně vlastnictví, neboť by došlo ke zpoplatnění výkonu vlastnického práva veřejnou mocí. Podle č. 11 Listiny základních práv a svobod je nucené omezení vlastnického práva možné jen ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.

Otázka: Lze zpoplatnit skutečný zábor pozemní komunikace dlouhodobým parkováním vozidla? Co přesně se rozumí „vyhrazeným místem“?

Odpověď: Předpokladem zpoplatnění zvláštního užívání veřejného prostranství je předcházející vyhrazení trvalého parkovacího místa, proto nelze poplatek vyměřit pouze z důvodu faktického dlouhodobého (trvalého) parkování (odstavení) vozidla na pozemní komunikaci. Vyhrazením trvalého parkovacího místa se rozumí existence rozhodnutí silničního správního úřadu o povolení zvláštního užívání v podobě zřízení vyhrazeného parkování osobě, která o to požádala. Takové „vyhrazené parkoviště“ bývá označováno příslušnou dopravní značkou.

7.1.2.3 / Poplatek ze vstupného

Otázka: Pořadatel kulturní akce vybírá odděleně za vstupné a za takzvané místenky. Odmítá pak platit místní poplatek ze vstupného za místenky.

Odpověď: Vstupným se rozumí částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit, proto se za vstupné obvykle budou považovat i prostředky uhrazené za tzv. místenku (povinnou konzumaci apod.).

Otázka: Lze poplatek stanovit paušální částkou ve smyslu částky připadající na jednotlivého účastníka akce?

Odpověď: Takový způsob vymezení poplatku obecně nelze považovat za paušální. Paušální poplatek by měl být vázán spíše na celou akci nebo na určité časové období.

7.1.2.4 / Poplatek z ubytovací kapacity

Otázka: Správce poplatku pochybuje o správnosti údajů zaznamenaných plátcem poplatku v jím předložené evidenční knize. Jak má postupovat?

Odpověď: Nejde-li o pouhou obecnou domněnku, ale o situaci, kdy má správce poplatku zcela konkrétní důvodné pochybnosti vycházející z jeho zjištění, zahájí vytykáací ří-

zení podle ustanovení § 43 zákona o správě daní a poplatků. To znamená, že ve své výzvě plátcí sdělí své pochybnosti a vyzve ho, aby se k nim vyjádřil, nejasnosti vysvětlil, nepravdivé údaje opravil nebo pravdivost údajů řádně prokázal. Sdělení pochybností musí být natolik konkrétní, aby plátcé mohli poskytnout určitou odpověď a předložit důkazní prostředky.

7.1.2.5 / Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Otázka: Je poplatníkem cizinec s povoleným dlouhodobým pobytem na území ČR?

Odpověď: Podle stávající právní úpravy nikoliv, muselo by jít o osobu s trvalým pobytem na území. Přípravená novela zákona o místních poplatcích počítá se změnou vymezení poplatníků. Budou jimi také osoby, jimž bylo v režimu zákona o pobytu cizinců uděleno povolení k dlouhodobému pobytu.

Otázka: Lze při stanovení výše poplatku zohlednit náklady na rekultivaci skládky (tvořenou finanční rezervu na rekultivaci, zajištění péče o skládku a asanaci po ukončení jejího provozu)?

Odpověď: Ne. Zákon o místních poplatcích stanoví, že sazbu poplatku tvoří částka stanovená na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netřídněného komunálního odpadu, proto uvedený „náklad“ započítat nelze. Teoreticky by však takové náklady mohly být zohledněny v případě kalkulace poplatku za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech, neboť výše tohoto poplatku vychází z předpokládaných oprávněných nákladů obce vyplývajících z režimu nakládání s komunálním odpadem.

Otázka: Je poplatníkem i nezletilá osoba, která většinou nemá vlastní majetek, ze kterého by mohla poplatek uhradit? Lze zaplacení vynutit na jejím zákonném zástupci?

Odpověď: Vymezení poplatníků nezohledňuje věk, a tím ani majetkové poměry poplatníků. Aktuální právní úprava neumožňuje postihnout majetek zákonného zástupce nezletilce k vymožení nedoplatku nezletilce. Přípravená novela zákona o místních poplatcích však počítá se zakotvením zákonného ručení za nedoplatky nezletilců jejich zákonnými zástupci.

7.1.2.6 / Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

Otázka: Co se rozumí možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace? Lze se poplatkové povinnosti bránit poukazem na to, že o takové připojení nejde v situaci, kdy vlastník pozemku bude k obecnímu vodovodu/kanalizaci připojen prostřednictvím několik metrů dlouhé přípojky vybudované jinou osobou (developerem)?

Odpověď: Popsaná skutečnost připojení prostřednictvím stavby jiného vlastníka nemá vliv na skutečnost zhodnocení stavebního pozemku možností připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Otázka: Lze splatnost poplatku stanovit až k okamžiku kolaudace stavby vybudované na zhodnoceném stavebním pozemku?

Odpověď: Stanovení okamžiku splatnosti poplatku náleží obci. V „odložení“ splatnosti poplatku až k okamžiku kolaudace stavby vybudované na zhodnoceném pozemku jí tedy nic nebrání. Musí však respektovat zákonem vymezený předmět poplatkové povinnosti (zvýšení hodnoty stavebního pozemku okamžikem vzniku možnosti připojení), a tím i poplatníka, jímž je vlastník pozemku k okamžiku jeho zhodnocení.

7.2 / POPLATEK ZA KOMUNÁLNÍ ODPAD PODLE ZÁKONA O ODPADECH (II. BLOK KONFERENCE)

7.2.1 / Přednášející a témata jejich vystoupení

RNDr. Jitka Seitlová, zástupkyně veřejného ochránce práv:

„Podněty z činnosti veřejného ochránce práv“

- / vývoj právní úpravy poplatků za odpad obecně
- / aktuální existence tří systémů zpoplatňování komunálního odpadu:
  - // místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů dle ustanovení § 1 písm. h) zákona o místních poplatcích,
  - // smluvní systém vybírání úhrady za komunální odpad ve smyslu ustanovení § 17 odst. 5 zákona o odpadech,
  - // poplatek za komunální odpad dle ustanovení § 17a zákona o odpadech
- / odlišnost systémů v adresnosti, určení povinné osoby, limitu výše sazby a způsobu úhrady
- / porovnání výhod a nevýhod jednotlivých systémů
- / upozornění na možná rizika zavedení různých systémů obcemi (nerovnost - několikeré platby versus únik ze systému)
- / apel na uvědomění tvůrců odpadu

Mgr. Věra Dubanská, CSc., Ministerstvo životního prostředí:

„Poplatek za komunální odpad dle zákona o odpadech“

- / otázka kompetencí Ministerstva životního prostředí – rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 56/2009-58 ze dne 11. srpna 2009
- / vymezení komunálního odpadu a jeho původce
- / okamžik vzniku komunálního odpadu jeho odložením
- / obec může zvolit některý ze tří možných systémů zpoplatnění komunálního odpadu
- / porovnání výhod (nevýhod) jednotlivých systémů
- / možnost kombinace systémů?
- / povinnosti fyzických osob (odkládat komunální odpad na místech k tomu určených, komunální odpad odděleně shromažďovat, třídít a předávat k využití a odstraňování

podle systému stanoveného obcí, pokud odpad v souladu s právní úpravou samy nevyužijí)

Bc. Jaroslav Kratochvíl, Mgr. Aleš Šustr, Ministerstvo financí:

„Ministerstvo financí jako ústřední orgán pro poplatky za komunální odpad?“

- / nesouhlas s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 56/2009-58 ze dne 11. srpna 2009 – otázka pravomoci Ministerstva financí ve vztahu k poplatku podle § 17a zákona o odpadech
- / argumentace usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 17. prosince 2008, č. j. Komp 1/2008 – 107
- / kompetenční (kdo), procesní (jak) a hmotněprávní (kdo) normy – procesní norma nezakládá kompetenci odvolacímu orgánu
- / Ministerstvo financí popírá svou pravomoc, nebude-li spor vyřešen dohodou s Ministerstvem životního prostředí, podá k Nejvyššímu správnímu soudu kompetenční žalobu

Ing. Martin Vaněček, Magistrát statutárního města Brno, člen Komise životního prostředí Předsednictva Svazu měst a obcí České republiky:

„Poplatek za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech“

- / nevýhody místního poplatku za komunální odpad
  - // únik poplatníků ze systému založeného na místě hlášeného trvalého pobytu
  - // nedostatek motivace poplatníků k třídění
  - // zákonný limit místního poplatku neumožňuje pokrýt skutečné náklady obce
- / náklady systému odpadového hospodářství – statistické údaje
- / úvahy o zavedení poplatku za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech statutárním městem Brno

7.2.2 / Diskuse

Otázka: Fyzická osoba s trvalým pobytem v jedné obci vlastní rekreační nemovitost v jiné obci, která zavedla poplatek za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech. Rekreační nemovitost užívá pravidelně o víkendech. Má povinnost odložit zbytky v obci, na jejímž území se nachází její rekreační nemovitost? Může odvážet odpad do místa trvalého pobytu? Je poplatníkem poplatku za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech?

Odpověď: V průběhu konference nedošlo ke shodě.

Ministerstvo životního prostředí zastává názor, podle kterého komunální odpad vznikne až okamžikem jeho odložení. Současně má za to, že fyzická osoba může odpad z rekreační nemovitosti odvážet do místa svého trvalého pobytu – v takovém případě není poplatníkem poplatku dle § 17a zákona o odpadech.

Otázka: Jak bude Ministerstvo životního prostředí s ohledem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (sp. zn. 1 As 56/2009) při neexistenci precedentního práva v ČR postupovat v případě obdržení odvolání na úseku poplatku za komunální odpad podle § 17a zákona o odpadech?

Odpověď: Aktuálně Ministerstvo financí eviduje dvě postoupená odvolání. Pokud nedojde k vyřešení kompetenčního sporu mezi Ministerstvem životního prostředí a Ministerstvem financí dohodou, podá Ministerstvo financí k Nejvyššímu správnímu soudu kompetenční žalobu.

7.3 / ŘÍZENÍ O POPLATCÍCH, VYMÁHÁNÍ (III. BLOK KONFERENCE)

7.3.1 / Přednášející a témata jejich vystoupení

JUDr. Dana Šramková, Ph.D., Právnická fakulta Masarykovy univerzity:

„Aktuální možnosti, problémy a limity současné právní úpravy řízení o poplatcích, vymáhání“

- / subsidiární použití zákona o správě daní poplatků „šitého na míru“ daním, nikoliv místním poplatkům – úvahy o podrobnější procesní úpravě správy místních poplatků zákonem o místních poplatcích
- / etapy správy daní: registrace, vyměňování, placení
- / stadia daňového (poplatkového) řízení: zahájení řízení, zjišťování podkladů (dokazování), rozhodnutí, případně opravné prostředky, výkon rozhodnutí
- / ohlašovací povinnost - možnost uložení sankce za její nesplnění
- / možnost stanovení formulářů pro ohlášení, případně pro vyměření, v příloze obecně závazné vyhlášky obce
- / možnost předpokládat deklaraci nulové poplatkové povinnosti s možností následného vyměření poplatku za použití pomůcek (za splnění určitých podmínek)
- / nemožnost promíjení místních poplatků obecním úřadem s účinností od 1. ledna 2011 – zrušení § 16 zákona o místních poplatcích a nový daňový řád – obce mohou zvážit vhodnou úpravu svých vyhlášek – zakotvit osvobození (úlevy) pro případy, v nichž obecně přistupovaly k prominutí
- / zásady daňového (poplatkového) řízení – pokud zákon o správě daní a poplatků (daňový řád) sám neobsahuje úpravu odpovídající základním zásadám zakotveným v § 2 až 8 správního řádu, použijí se zásady zakotvené správním řádem, přestože zákon o správě daní a poplatků (daňový řád) aplikaci správního řádu vylučuje (viz § 177 správního řádu)

Mgr. Barbora Kubíková, Kancelář veřejného ochránce práv:

„Podněty z činnosti veřejného ochránce práv“

- / lhůta k pravomocnému vyměření místních poplatků (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2006, č.j. 5 Afs 42/2004 -61)
- / problematické informace podávané správcem místního poplatku – upozornění na možnost vymáhat místní poplatek „bez dalšího“, aniž byl vydán platební výměř
- / praktický postup obcí při vlastní exekuci
  - // výzva k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě

- // vymáhat vlastními silami, je-li to možné
- // za žádných okolností nevyužívat advokátů k pouhému sepsání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce)
- / vymáhání nedoplatků nezletilců
- / podnět Svazku měst a obcí okresu Karviná požadující změnu právní úpravy směrem k možnosti vymáhání dluhů postižením dávek státní sociální podpory příkázáním jiné peněžité pohledávky

7.3.2 / Diskuse

Otázka: Jak vymáhat nedoplatky nezletilých poplatníků na místních poplatcích?

Odpověď: Právní úprava neumožňuje postihnout k vymození takového nedoplatku jiný majetek než majetek poplatníka (nezletilce). Pokud takový poplatník aktuálně žádným majetkem nedisponuje, nebudou než činit kroky zabraňující marnému uplynutí lhůty k vymáhání daňových nedoplatků a vyčkat změny majetkové situace poplatníka. Následně by poplatník měl být přímo vyzván k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě (do té doby byl v řízení zastoupen svým zákonným zástupcem). Pro případ nesplnění povinnosti lze následně postupovat stejně jako u ostatních poplatníků (viz další diskusi). Přípravená novela zákona o místních poplatcích počítá se zakotvením zákonného ručení za nedoplatky nezletilců jejich zákonnými zástupci.

Otázka: Jak řešit odpisy místních poplatků z důvodu nedobytnosti např. úmrtí poplatníka (dědické řízení předloženo, popř. zastaveno podle § 175h odst. 2 občanského soudního řádu apod.)?

Odpověď: Nedoplatek (dluh) bez ohledu na jeho odepsání trvá, zanikne však uplynutím lhůty, v níž se promlčuje právo vybrat a vymáhat daň. (Teoreticky se kdykoliv může dodatečně objevit majetek zesnulého poplatníka.) Nelze-li v konkrétním případě z povahy věci zabránit marnému uplynutí základní šestileté promlčecí lhůty provedením úkonu směřujícího k vybrání, zajištění nebo vymození nedoplatku, který by běh lhůty přerušil, zanikne nedobytný nedoplatek již uplynutím šesti let po roce, ve kterém se stal splatným (ve kterém byl daňový dlužník zpraven o posledním úkonu).

Otázka: Jak může správce poplatku získat informace o exekuci postižitelném majetku (příjmech) dlužníka - povinnost součinnosti třetích osob (zjištění bankovního účtu, oslovení zdravotních pojišťoven, ČSSZ, stavebních spořitelen).

Odpověď: Na základě obecného ustanovení § 34 odst. 1 a 2 zákona o správě daní a poplatků může správce místního poplatku vyzvat státní orgány (např. orgány sociálního zabezpečení) a orgány územních samosprávných celků k poskytnutí konkrétních údajů potřebných pro vymáhání poplatku. Zdravotní pojišťovny ani banky (včetně stavebních spořitelen) takto sice oslovit nemůže, vůči nim však může určité informace vyžadovat na základě ustanovení § 34 odst. 7 (zdravotní pojišťovny) a § 34 odst. 11 zákona o správě daní a poplatků (banky a spořitelny a úvěrní družstva). Výzva musí současně splňovat podstatné náležitosti rozhodnutí podle zákona o správě daní a poplatků (viz vzor 6.3.7). Za nesplnění povinnosti součinnosti může správce místního poplatku uložit pokutu.

Postup některých orgánů sociálního zabezpečení, které odmítají poskytnout informace

správcům místního poplatku s odkazem na ustanovení § 14 odst. 3 písm. b) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení s tím, že nejsou „správci daně z příjmů“, podle názoru veřejného ochránce práv neobstojí. Předmětné ustanovení pouze „zrcadlí“ ustanovení § 34 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků (nesoulad mezi těmito ustanoveními nadto s účinností od 1. ledna 2011 v důsledku novelizace odpadne). Ustanovení § 34 odst. 6 ovšem nevylučuje aplikaci § 34 odst. 1 a 2 zákona o správě daní a poplatků, jehož důsledkům se proto nelze vyhnout poukazem na § 14 odst. 3 písm. b) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Ke vztahu § 34 odst. 1 a 2 a § 34 odst. 6 zákona o správě daní a poplatků viz náleze Nejvyššího správního soudu ze dne 15. dubna 2009, č. j. 2 Afs 62/2008-72.

Otázka: Jak postupovat u občanů, kteří nemají dávky, nepracují a mají minimální majetek (většinou už i více zástav - pohledávek na nemovitosti)?

Odpověď: Veřejný ochránce práv zastává názor, že by správce místního poplatku měl nedoplatky vymáhat vlastními silami za předpokladu, že takový postup není spojen s nepoměrnými obtížemi. Uvědomuje si, že není v možnostech většiny správců místních poplatků vést exekuci prodejem movitých či dokonce nemovitých věcí. Pokud tedy nelze exekuci vést srážkami ze mzdy či jiných příjmů nebo příkázáním pohledávky (z účtu u peněžního ústavu či jiné peněžité pohledávky), nezbude než podat návrh na nařízení soudního výkonu rozhodnutí nebo na nařízení exekuce, pokud ovšem existuje postižitelný majetek. (Došlo-li by k zastavení exekuce pro nemajetnost dlužníka, byl by oprávněný – obec – povinen uhradit exekutorovi paušálně určené či účelně vynaložené výdaje.) Ochránce apeluje na obecní úřady, aby nevyužívaly právních služeb advokátů k samotnému sepsání návrhu - hrubě řečeno k primitivnímu vyplnění formuláře, který soudní exekutoři běžně zveřejňují na svých webových stránkách.

Otázka: Které sociální dávky lze postihnout exekucí?

Odpověď: Exekuci vůbec nepodléhají peněžité dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), jednorázové dávky státní sociální podpory a příspěvek na bydlení. Ostatní opakující se dávky státní sociální podpory lze postihnout pouze částečně - srážkami. Způsob výpočtu srážek přibližuje například informační leták dostupný na www.ochrance.cz.

/ SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

LZPS/Listina - Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění úst. z. č. 162/1998 Sb.

OZV – obecně závazná vyhláška

VHP – výherní hrací přístroj

ZMP – zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

/ SEZNAM PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Ústavní zákon ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění úst. z. č. 347/1997 Sb., úst. z. č. 300/2000 Sb., úst. z. č. 448/2001 Sb., úst. z. č. 395/2001 Sb., úst. z. č. 515/2002 Sb., úst. z. č. 319/2009 Sb.

Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění úst. z. č. 162/1998 Sb.

Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění z. č. 70/1994 Sb., z. č. 149/1998 Sb., z. č. 149/1998 Sb. (část), z. č. 63/1999 Sb., z. č. 63/1999 Sb. (část), z. č. 353/2001 Sb., z. č. 320/2002 Sb., z. č. 284/2004 Sb., z. č. 377/2005 Sb., z. č. 254/2008 Sb.

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění z. č. 184/1991 Sb., z. č. 338/1992 Sb., z. č. 48/1994 Sb., z. č. 305/1997 Sb., z. č. 149/1998 Sb., z. č. 185/2001 Sb., z. č. 274/2001 Sb., z. č. 320/2002 Sb., z. č. 229/2003 Sb., z. č. 270/2007 Sb.

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění z. č. 271/1992 Sb., z. č. 273/1994 Sb., z. č. 36/1995 Sb., z. č. 118/1995 Sb., z. č. 160/1995 Sb., z. č. 151/1997 Sb., 209/1997 Sb., 227/1997 Sb., z. č. 103/2000 Sb., z. č. 155/2000 Sb., 241/2000 Sb., 255/2000 Sb., z. č. 451/2001 Sb., z. č. 151/2002 Sb. (část), z. č. 151/2002 Sb., z. č. 192/2003 Sb., z. č. 555/2004 Sb., z. č. 628/2004 Sb., z. č. 357/2005 Sb., z. č. 72/2006 Sb., z. č. 115/2006 Sb., z. č. 112/2006 Sb., z. č. 159/2006 Sb., z. č. 296/2007 Sb., z. č. 216/2008 Sb., z. č. 123/2008 Sb., z. č. 189/2006 Sb., z. č. 7/2009 Sb., z. č. 217/2009 Sb.

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění z. č. 162/1993 Sb., z. č. 193/1994 Sb., z. č. 243/1997 Sb., z. č. 30/1998 Sb., z. č. 77/2004 Sb., z. č. 77/2004 Sb. (část), z. č. 413/2005 Sb., z. č. 77/2006 Sb., z. č. 312/2008 Sb., z. č. 291/2009 Sb.

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění z. č. 35/1993 Sb., z. č. 157/1993 Sb., z. č. 302/1993 Sb., z. č. 315/1993 Sb., z. č. 323/1993 Sb., z. č. 85/1994 Sb., z. č. 255/1994 Sb., z. č. 59/1995 Sb., z. č. 118/1995 Sb., z. č. 323/1996 Sb., z. č. 61/1997 Sb., z. č. 242/1997 Sb., z. č. 168/1998 Sb., z. č. 91/1998 Sb., z. č. 29/2000 Sb., z. č. 159/2000 Sb., z. č. 227/2000 Sb., z. č. 218/2000 Sb., z. č. 367/2000 Sb., z. č. 492/2000 Sb., z. č. 120/2001 Sb., z. č. 271/2001 Sb., z. č. 320/2001 Sb., z. č. 226/2002 Sb., z. č. 320/2002 Sb., z. č. 322/2003 Sb., z. č. 354/2003 Sb., z. č. 438/2003 Sb., z. č. 479/2003 Sb., z. č. 440/2003 Sb., z. č. 19/2004 Sb., z. č. 237/2004 Sb., z. č. 254/2004 Sb., z. č. 436/2004 Sb., z. č. 554/2004 Sb., z. č. 215/2005 Sb., z. č. 444/2005 Sb., z. č. 501/2004 Sb., 179/2005 Sb., 381/2005 Sb., 413/2005 Sb., z. č. 56/2006 Sb., 62/2006 Sb., z. č. 70/2006 Sb., 79/2006 Sb., z. č. 230/2006 Sb., z. č. 115/2006 Sb., 267/2006 Sb., z. č. 214/2006 Sb., z. č. 230/2006 Sb. (část), z. č. 270/2007 Sb., z. č. 261/2007 Sb., 296/2007 Sb., z. č. 122/2008 Sb.,

126/2008 Sb., z. č. 254/2008 Sb., z. č. 305/2008 Sb., z. č. 301/2008 Sb., 7/2009 Sb., z. č. 158/2009 Sb., z. č. 285/2009 Sb., z. č. 304/2008 Sb., 41/2009 Sb., 218/2009 Sb., 304/2009 Sb.

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění z. č. 315/1993 Sb., z. č. 242/1994 Sb., z. č. 248/1995 Sb., z. č. 65/2000 Sb., 492/2000 Sb., z. č. 239/2001 Sb., z. č. 483/2001 Sb., z. č. 576/2002 Sb., z. č. 237/2004 Sb., 669/2004 Sb., z. č. 217/2005 Sb., z. č. 342/2005 Sb., z. č. 179/2005 Sb., z. č. 545/2005 Sb., 112/2006 Sb., 186/2006 Sb., z. č. 239/2001 Sb. (část), 261/2007 Sb., 296/2007 Sb., z. č. 1/2009 Sb., z. č. 281/2009 Sb., z. č. 362/2009 Sb.

Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění z. č. 238/1999 Sb., z. č. 67/2000 Sb., z. č. 132/2000 Sb., z. č. 76/2002 Sb., 320/2002 Sb., z. č. 149/2003 Sb., z. č. 149/2003 Sb. (část), z. č. 1/2005 Sb., z. č. 444/2005 Sb., z. č. 222/2006 Sb., z. č. 186/2006 Sb., z. č. 124/2008 Sb., z. č. 167/2008 Sb.

Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění z. č. 13/1997 Sb. (část), z. č. 281/1997 Sb., 259/1998 Sb., z. č. 146/1999 Sb., z. č. 102/2000 Sb., z. č. 132/2000 Sb., z. č. 102/2000 Sb. (část), z. č. 489/2001 Sb., z. č. 259/2002 Sb., z. č. 256/2002 Sb., z. č. 320/2002 Sb., z. č. 358/2003 Sb., z. č. 186/2004 Sb., z. č. 186/2004 Sb. (část), z. č. 80/2006 Sb. (část), z. č. 342/2006 Sb., z. č. 311/2006 Sb., z. č. 80/2006 Sb., z. č. 186/2006 Sb., z. č. 97/2009 Sb.

Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění z. č. 121/2000 Sb., z. č. 237/2004 Sb., z. č. 257/2004 Sb., z. č. 296/2007 Sb.

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění z. č. 320/2002 Sb., z. č. 436/2004 Sb., z. č. 413/2005 Sb., z. č. 112/2006 Sb., 186/2006 Sb.

Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění z. č. 140/2001 Sb. (část), z. č. 140/2001 Sb., z. č. 140/2001 Sb. (část), z. č. 151/2002 Sb., 217/2002 Sb., z. č. 222/2003 Sb. (část), z. č. 222/2003 Sb., z. č. 217/2002 Sb. (část), 222/2003 Sb. (část), z. č. 436/2004 Sb., z. č. 539/2004 Sb., z. č. 559/2004 Sb., z. č. 428/2005 Sb., z. č. 501/2004 Sb., 428/2005 Sb. (část), z. č. 161/2006 Sb., z. č. 230/2006 Sb., z. č. 161/2006 Sb. (část), z. č. 136/2006 Sb., 165/2006 Sb., z. č. 112/2006 Sb., z. č. 170/2007 Sb., 217/2002 Sb. (část), 428/2005 Sb. (část), 161/2006 Sb. (část), 165/2006 Sb. (část), z. č. 217/2002 Sb., 222/2003 Sb. (část), 428/2005 Sb. (část), 161/2006 Sb. (část), 165/2006 Sb. (část), z. č. 379/2007 Sb., z. č. 140/2008 Sb., z. č. 124/2008 Sb., z. č. 379/2007 Sb. (část), z. č. 379/2007 Sb. (část), 129/2008 Sb., 274/2008 Sb., 382/2008 Sb., z. č. 47/2009 Sb., z. č. 197/2009 Sb.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění z. č. 273/2001 Sb., z. č. 450/2001 Sb., z. č. 320/2001 Sb., z. č. 313/2002 Sb. (část), z. č. 311/2002 Sb., 313/2002 Sb., z. č. 59/2003 Sb., z. č. 22/2004 Sb., z. č. 216/2004 Sb., z. č. 257/2004 Sb., z. č. 421/2004 Sb., z. č. 626/2004 Sb., z. č. 501/2004 Sb., 413/2005 Sb., z. č. 61/2006 Sb., z. č. 245/2006 Sb., z. č. 234/2006 Sb., z. č. 186/2006 Sb., z. č. 169/2008 Sb., z. č. 298/2008 Sb., z. č. 261/2007 Sb., z. č. 305/2008 Sb., z. č. 477/2008 Sb.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění z. č. 273/2001 Sb., z. č. 450/2001 Sb., z. č. 320/2001 Sb., z. č. 231/2002 Sb. (část), z. č. 404/2002 Sb., z. č. 231/2002 Sb., z. č. 229/2003 Sb., z. č. 216/2004 Sb., z. č. 257/2004 Sb., z. č. 421/2004 Sb., z. č. 626/2004 Sb., z. č. 501/2004 Sb., 413/2005 Sb., z. č. 234/2006 Sb., z. č. 186/2006 Sb., z. č. 298/2008 Sb., z. č. 261/2007 Sb., 305/2008 Sb., z. č. 477/2008 Sb.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění z. č. 145/2001 Sb., z. č. 273/2001 Sb., z. č. 450/2001 Sb., z. č. 320/2001 Sb., z. č. 320/2002 Sb. (část), z. č. 311/2002 Sb., 312/2002 Sb., 320/2002 Sb., z. č. 22/2004 Sb., z. č. 216/2004 Sb., z. č. 257/2004 Sb., z. č. 387/2004 Sb., z. č. 421/2004

Sb., z. č. 499/2004 Sb., 626/2004 Sb., z. č. 501/2004 Sb., z. č. 234/2006 Sb., z. č. 109/2006 Sb., 186/2006 Sb., z. č. 66/2008 Sb., z. č. 169/2008 Sb., z. č. 298/2008 Sb., z. č. 261/2007 Sb., 305/2008 Sb., z. č. 477/2008 Sb.

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění z. č. 227/2000 Sb., z. č. 177/2001 Sb., z. č. 450/2001 Sb., z. č. 107/2002 Sb., z. č. 310/2002 Sb., z. č. 517/2002 Sb., z. č. 439/2004 Sb., z. č. 480/2004 Sb., z. č. 439/2004 Sb. (část), 626/2004 Sb., z. č. 413/2005 Sb., 444/2005 Sb., z. č. 342/2006 Sb., z. č. 109/2006 Sb., z. č. 170/2007 Sb., z. č. 52/2009 Sb.

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění z. č. 2/2002 Sb., z. č. 320/2002 Sb., z. č. 53/2004 Sb., z. č. 501/2004 Sb., 444/2005 Sb., z. č. 68/2006 Sb., z. č. 161/2006 Sb., z. č. 115/2006 Sb., z. č. 342/2006 Sb., z. č. 165/2006 Sb., z. č. 239/2008 Sb., z. č. 274/2008 Sb., 305/2008 Sb., z. č. 7/2009 Sb., z. č. 227/2009 Sb. (část)

Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění z. č. 6/2002 Sb., z. č. 360/2003 Sb., z. č. 279/2003 Sb., z. č. 53/2004 Sb., z. č. 257/2004 Sb., z. č. 284/2004 Sb., z. č. 499/2004 Sb., z. č. 377/2005 Sb., z. č. 501/2004 Sb., z. č. 57/2006 Sb., z. č. 70/2006 Sb., z. č. 79/2006 Sb., z. č. 133/2006 Sb., z. č. 253/2006 Sb., z. č. 296/2007 Sb., 347/2007 Sb., z. č. 254/2008 Sb., 259/2008 Sb., z. č. 274/2008 Sb., z. č. 183/2009 Sb., z. č. 301/2008 Sb., z. č. 7/2009 Sb.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů, ve znění z. č. 477/2001 Sb., z. č. 76/2002 Sb., 275/2002 Sb., 320/2002 Sb., z. č. 188/2004 Sb., z. č. 356/2003 Sb., z. č. 167/2004 Sb., 188/2004 Sb. (část), z. č. 317/2004 Sb., z. č. 7/2005 Sb., z. č. 7/2005 Sb. (část), z. č. 444/2005 Sb., z. č. 222/2006 Sb., z. č. 314/2006 Sb., z. č. 186/2006 Sb., 314/2006 Sb. (část), z. č. 314/2006 Sb. (část), z. č. 296/2007 Sb., z. č. 25/2008 Sb., 34/2008 Sb., z. č. 34/2008 Sb. (část), z. č. 7/2005 Sb. (část), 383/2008 Sb., z. č. 9/2009 Sb., z. č. 157/2009 Sb., z. č. 291/2009 Sb., z. č. 297/2009 Sb.

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění z. č. 320/2002 Sb., z. č. 59/2003 Sb., z. č. 444/2005 Sb., z. č. 296/2007 Sb., z. č. 124/2008 Sb.

Zákon č. zákon 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění z. č. 413/2005 Sb., 444/2005 Sb., z. č. 112/2006 Sb., z. č. 181/2007 Sb., z. č. 296/2007 Sb., z. č. 32/2008 Sb., z. č. 190/2009 Sb.

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění z. č. 217/2005 Sb., z. č. 228/2005 Sb., z. č. 357/2005 Sb., z. č. 361/2005 Sb., z. č. 444/2005 Sb., z. č. 553/2005 Sb., z. č. 545/2005 Sb., z. č. 48/2006 Sb., z. č. 56/2006 Sb., z. č. 57/2006 Sb., z. č. 130/2006 Sb., z. č. 161/2006 Sb., z. č. 215/2006 Sb., z. č. 235/2006 Sb., z. č. 227/2006 Sb., z. č. 138/2006 Sb., z. č. 136/2006 Sb., z. č. 81/2006 Sb., 109/2006 Sb., 112/2006 Sb., 186/2006 Sb., 575/2006 Sb., z. č. 226/2006 Sb., z. č. 179/2006 Sb., z. č. 634/2004 Sb. (část), 379/2007 Sb., z. č. 312/2006 Sb., z. č. 261/2007 Sb., z. č. 269/2007 Sb., z. č. 106/2007 Sb., z. č. 374/2007 Sb., 38/2008 Sb., z. č. 140/2008 Sb., z. č. 130/2008 Sb., 182/2008 Sb., 189/2008 Sb., 230/2008 Sb., 239/2008 Sb., z. č. 254/2008 Sb., z. č. 312/2008 Sb., z. č. 296/2008 Sb., z. č. 297/2008 Sb., 309/2008 Sb., 382/2008 Sb., z. č. 9/2009 Sb., z. č. 141/2009 Sb., z. č. 197/2009 Sb., z. č. 301/2008 Sb., z. č. 206/2009 Sb., z. č. 291/2009 Sb.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č. 281/2009 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím daňového řádu

/ JUDIKATURA

/ SEZNAM NĚKTERÝCH NÁLEZŮ A USNESENÍ ÚSTAVNÍHO SOUDU

Nález Ústavního soudu ze dne 26. dubna 1994, sp. zn. Pl. ÚS 39/94 (publikovaný pod č. 120/1994 Sb. a č. 21 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 1). K taxativnosti výčtu poplatků – likvidace tuhého komunálního odpadu (Raškovice)

Nález Ústavního soudu ze dne 14. června 1994, sp. zn. Pl. ÚS 20/93 (publikovaný pod č. 141/1994 Sb. a č. 33 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 1). Ke zpoplatnění vstupného na hrad (Karlštejn).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 17. ledna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 28/94 (publikovaný pod č. 9/1995 Sb. a č. 2 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K taxativnosti výčtu poplatků - poplatků za odvoz a skládkování tuhého odpadu (Vrábče).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 24. ledna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 19/94 (publikovaný pod č. 17/1995 Sb. a č. 3 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K vymezení samostatné a přenesené působnosti – dálniční odpočívadlo (Vráž).

Nález Ústavního soudu ze dne 24. ledna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 27/94 (publikovaný pod č. 18/1995 Sb. a č. 4 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 13). K taxativnosti výčtu poplatků - poplatků za odvoz a skládkování tuhého domovního odpadu (Ledenice).

Nález Ústavního soudu ze dne 11. dubna 1995, sp. zn. Pl. ÚS 24/94 (publikovaný pod č. 80/1995 Sb. a č. 19 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 3). K pojmu „lesopark“ (Tehov).

Nález Ústavního soudu ze dne 25. října 1995, sp. zn. Pl. ÚS 14/95 (publikovaný pod č. 280/1995 Sb. a č. 68 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 4). K nutnosti přesné specifikace (Kostice).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 17. března 1999, sp. zn. II. ÚS 228/98. Započtení pohledávek z místního poplatku a soukromoprávní platby vůči obci.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. listopadu 1998, sp. zn. I. ÚS 229/98 (publikovaný pod č. 138 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 12). K možnosti jednostranného započtení pohledávky místního poplatku na soukromoprávní pohledávku poplatníka, kterou má vůči obci.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 15. března 1999, sp. zn. IV. ÚS 226/98 (publikované pod č. 23 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu č. 13). K možnosti jednostranného započtení pohledávky místního poplatku na soukromoprávní pohledávku poplatníka, kterou má vůči obci.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 7. září 1999, sp. zn. I. ÚS 249/99 (publikované pod č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 15). Podmínky pro vznik poplatkové povinnosti.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 25. dubna 2000, sp. zn. I. ÚS 59/2000. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. ledna 2001, sp. zn. Pl. ÚS 14/00 (publikovaný pod č. 43/2001 Sb. a č. 4 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 17). K poplatku za nakládání s komunálním odpadem.

Nález Ústavního soudu ze dne 11. července 2001, sp. zn. Pl. ÚS 23/00 (publikovaný pod č. 269/2001 Sb. a č. 109 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 23). K pojmu „vybrané místo“ a k interpretaci a aplikaci poznámky pod čarou při výkladu (Dobřichovice).

Nález Ústavního soudu ze dne 20. listopadu 2001, sp. zn. Pl. ÚS 20/01 (publikovaný pod č. 8/2002 Sb. a č. 176 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 24). K oznamovací povinnosti a následnému zvýšení poplatku (Plchov).

Usnesení Ústavního soudu ze dne 10. září 2002, sp. zn. I. ÚS 436/01. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Nález Ústavního soudu ze dne 10. prosince 2002, sp. zn. Pl. ÚS 16/02 (publikovaný pod č. 556/2002 Sb. a č. 152 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 28). K diskriminaci skupiny poplatníků. (Vír)

Nález Ústavního soudu ze dne 21. ledna 2003, sp. zn. Pl. ÚS 15/02 (publikovaný pod č. 40/2003 Sb. a č. 11 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 29) K pojmu rovnosti.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 24. března 2003, sp. zn. IV. ÚS 657/02. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství.

Nález Ústavního soudu ze dne 14. června 2005, sp. zn. Pl. ÚS 1/05 (publikovaný pod č. 302/2005 Sb.). Nutnost specifikace míst považovaných za veřejná prostranství (Svojšín).

Nález Ústavního soudu ze dne 20. března 2006, sp. zn. Pl. ÚS 20/06 (publikovaný pod č. 164/2007 Sb. a č. 55 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 44). Ke kogentnosti postupů upravených zákonem (Boží Dar).

Nález Ústavního soudu ze dne 10. října 2006, sp. zn. Pl. ÚS 24/06 (publikovaný pod č. 519/2006 Sb. a č. 183 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 43). Paušální částka místního poplatku stanovovaná ad hoc (Ostrov).

Nález Ústavního soudu ze dne 22. května 2007, sp. zn. Pl. ÚS 30/06 (publikovaný pod č. 190/2007 Sb. a č. 87 ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu sv. 45). K ohlašovací povinnosti držitele psa (Ostrov).

Nález pléna Ústavního soudu ze dne 22. dubna 2008, sp. zn. Pl. ÚS 35/06 (publikovaný pod č. 286/2008 Sb.). K plošně formulovaným zákazům a k omezení volného pohybu psů, k povinnosti vybavení náhubkem a k odklizení psích exkrementů (Kořenov).

Nález Ústavního soudu ze dne 30. dubna 2008, sp. zn. Pl. ÚS 5/07 (publikovaný pod č. 287/2008 Sb.). K vymezení veřejného prostranství parcelami (Plchov).

/ SEZNAM NĚKTERÝCH ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SPRÁVNÍHO SOUDU

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. listopadu 2004, č. j. 6 As 40/2003-71 (publikovaný pod č. 929 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 9/2006). Ke správně místních poplatků (§ 14 zákona č. 565/1990 Sb., za účinnosti do konce roku 2001); povaha správy místního poplatku (samostatná či přenesená působnost).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. listopadu 2004, č. j. 2 Afs 122/2004-69

(publikovaný pod č. 474 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 3/2005). Důsledky nesrozumitelnosti a nepředvídatelnosti právní úpravy - „nejasné“ osvobození od místního poplatku v obecně závazné vyhlášce.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. ledna 2005, č. j. 1 Afs 1/2004-58. K určení, zda platební výměr o místním poplatku vydává obec nebo obecní úřad.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. května 2005, sp. zn. 2 As 76/2003-89. Pokuta za nesplnění povinnosti nepeněžitě povahy v souvislosti s místními poplatky. Správa místních poplatků – samostatná či přenesená působnost. Nicotnost správního rozhodnutí.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2005, č. j. 2 As 49/2004-83. Zvýšení místního poplatku.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. října 2005, č. j. 5 As 49/2004-77 (publikovaný pod č. 774 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 2/2006, str. 143). K problematice veřejného prostranství a přestupku podle § 47 odst. 1 písm. g) PZ.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. března 2006, č. j. 7 As 24/2005-109. Pronajatý pozemek jako veřejné prostranství (zda v důsledku jeho pronájmu nemohlo dojít k zániku povahy pozemku jako veřejného prostranství).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. října 2006, č. j. 5 Afs 101/2005-49. Způsob výpočtu místního poplatku za užívání veřejného prostranství.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2007, č. j. 8 As 1/2006. Uložení pokuty podle § 37 odst. 1 daňového řádu při správě místních poplatků (porušení povinnosti nepeněžitě povahy).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. ledna 2008, č. j. 2 Afs 107/2007-168 (publikovaný pod č. 1545 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 5/2008). Útulky pro psy jako „držitelé psů“.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. ledna 2008, č. j. 5 Afs 175/2006-116. Poplatník místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. února 2009, č. j. 2 Afs 24/2008 – 48. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství umístěním reklamních zařízení.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. července 2009, č. j. 9 Afs 86/2008-89. Místní poplatek za užívání veřejného prostranství – pronájem parkovací plochy a zpoplatnění místním poplatkem.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. srpna 2009, č. j. 1 As 56/2009-58. Poplatek za sběr, třídění, využívání a zneškodňování komunálního odpadu podle zákona o odpadech ve znění účinném do 31. prosince 2001 – nicotnost rozhodnutí Ministerstva životního prostředí pro nedostatek pravomoci (ve věci řízení o poplatku za komunální odpad bylo odvolacím orgánem proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy Ministerstvo financí).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. listopadu 2009, č. j. 2 Afs 51/2009-85. Místní poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt – úplatným pobytem se rozumí i pobyt hrazený plně z prostředků veřejného zdravotního pojištění.

/ SEZNAM NĚKTERÝCH ROZHODNUTÍ NEJVYŠŠÍHO SOUDU

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 1999, sp. zn. 21 Cdo 1262/98 (*publikované pod č. 120 v časopisu Soudní judikatura č. 11/1999*). Lhůta pro výkon rozhodnutí pokuty uložené podle § 37 odst. 1 zákona o správě daní a poplatků (k řízení podle zákona o místních poplatcích).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 1999, sp. zn. 2 Cdon 444/97 (*publikované v časopise Soudní rozhledy č. 11/1999*). K určení pozemní komunikace jako místní komunikace.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. srpna 2000, sp. zn. Cdo 2612/99. Kdo vydává platební výměry za místní poplatky – obec nebo obecní úřad.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. června 2002, sp. zn. 20 Cdo 410/2002. Lhůta pro výkon platebního výměru o místním poplatku se řídí zákonem o správě daní a poplatků, nikoli správním řádem.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. března 2003, sp. zn. 20 Cdo 2445/2002. Výkon rozhodnutí o místním poplatku.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. prosince 2003, sp. zn. 25 Cdo 2345/2002. Náhrada škody za místní poplatek uložený a vymožený na nesprávné osobě.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. ledna 2004, sp. zn. 32 Odo 823/2003. Pozemek jako veřejné prostranství; bezdůvodné obohacení.

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 9. března 2004, sp. zn. 32 Odo 872/2003. K veřejnému prostranství a náhradě za jeho užívání.

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 2005, sp. zn. 33 Odo 233/2004. K nároku na náhradu za prohlášení určitých pozemků za veřejná prostranství (bezdůvodné obohacení).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 33 Odo 1064/2005. K vydání bezdůvodného obohacení za užívání veřejného prostranství obcí (vlastník parku prohlášeného za veřejné prostranství).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. ledna 2006, sp. zn. 33 Odo 1253/2005. K problematice veřejného prostranství a náhrady za jeho užívání. K otázce, zda vzniká bezdůvodné obohacení na straně obce zařazením pozemku mezi veřejné prostranství i po zrušení OZV, která tento pozemek mezi veřejná prostranství zahrнула.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. února 2006, sp. zn. 33 Odo 396/2004. K vydání bezdůvodného obohacení za užívání veřejného prostranství obcí (vlastník parku prohlášeného za veřejné prostranství).

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. února 2006, sp. zn. 33 Odo 449/2005. K povaze „lesní cesty“ jako účelové komunikace.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. listopadu 2008, sp. zn. 28 Cdo 5191/2007. Úhrada místního poplatku za užívání veřejného prostranství (souběh s placením nájemného).

/ SEZNAM NĚKTERÝCH ROZHODNUTÍ KRAJSKÝCH SOUDŮ

Rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. listopadu 1997, sp. zn. 25 Co 498/97 (publikované v časopise *Právní rozhledy* č. 6/1999 a pod č. 13 ve *Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu* č. 2/1999). Osvobození od soudního poplatku při vymáhání zaplacení místního poplatku návrhem na soudní výkon rozhodnutí.

Rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. září 1998, č. j. 10 Ca 154/98-21 (publikované pod č. 433 v časopise *Soudní judikatura* č. 6/1999). Určení pozemku jako veřejného prostranství. Nájemné za užívání veřejného prostranství a poplatky za zvláštní užívání veřejného prostranství.

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 13. března 2000, sp. zn. 29 Ca 92/99 (publikované pod č. 714 v časopise *Soudní judikatura* č. 6/2000). „Prodejní zařízení k poskytování služeb“; „pojem „umístit prodejní zařízení“, pojem „zvláštní užívání veřejného prostranství“, rozhodování ve věcech místních poplatků a správa místních poplatků.

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 31. července 2003, č. j. 30 Ca 241/2000-47 (publikované pod č. 35 ve *Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu* č. 1/2003). Místní poplatky: rozhodování obce v samostatné a přenesené působnosti (k nicotnosti rozhodnutí).

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 21. června 2006, č. j. 57 Ca 37/2004-105 (publikovaný pod č. 1588 ve *Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu* č. 6/1008). K povaze veřejného prostranství.

/ ODKAZY NA KONTAKTY

/ **Kancelář veřejného ochránce práv:**

Adresa sídla: Údolní 39, Brno 602 00

E-mailová adresa pro podávání podnětů: podatelna@ochrance.cz

Webové stránky: www.ochrance.cz

/ **Ministerstvo vnitra, odbor dozoru a kontroly veřejné správy:**

Adresa centra:

náměstí Hrdinů 3,

140 21 Praha 4

E-mailová adresa pro podávání podnětů: odbordk@mvcz.cz

Webové stránky: www.mvcz.cz/odk

/ **Ministerstvo financí, sekce Daně a cla:**

Adresa:

Letenská 15, poštovní přihrádka 77

118 10 Praha 1

Webové stránky: www.mfcz.cz

/ **Ministerstvo životního prostředí:**

Adresa:

Vršovická 1442/65

100 10 Praha 10

Webové stránky: www.mzp.cz

/ POZNÁMKY

Název: Doporučení pro obce a města, Obecní daně
(místní poplatky, daň z nemovitostí, poplatků za komunální odpad)

Podnázev: Edice dobré správní praxe

Vydavatel: Kancelář veřejného ochránce práv, Údolní 39, Brno, 602 00
Ministerstvo vnitra (odbor dozoru a kontroly veřejné správy), nám. Hrdinů 3,
Praha 4, 140 21
Ministerstvo financí, sekce Daně a cla, Letenská 15, Praha 1, 118 10

Editor: Mgr. Lenka Matějková, Mgr. Alena Pešková (MV)
Ministerstvo financí, sekce Daně a cla
Mgr. Barbora Kubíková, JUDr. Zdeňka Svobodová (KVOP)

Grafická úprava: Mgr. Miroslav Pilát

Tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4/1159, Praha 4, 149 01

Pořadí vydání: druhé

Měsíc a rok vydání: 01/2010

Náklad: 7000 ks

ISBN: 978-80-254-6259-1